

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Zákonná právní úprava bezpečnosti silničního provozu v zemích Evropské unie

Diplomová práce

Statutory legal regulation of road safety in the countries of the European Union

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

pplk. Mgr. Jindřich KOMÁREK Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Tomáš TUREK

PRAHA 2024

Čestné prohlášení Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 11. března 2024

Bc. Tomáš TUREK

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá analýzou a porovnáním právní úpravy provozu na pozemních komunikacích v členských státech Evropské unie se zaměřením na vybranou problematiku mající vliv na nehodovost. V praktické části je prostřednictvím dotazníkového šetření zjišťován pohled veřejnosti na pravidla silničního provozu v rámci České republiky i Evropské unie. Práce uvádí zjištěné rozdíly v právní úpravě a ve svém závěru obsahuje návrhy na harmonizaci této specifické právní oblasti.

KLÍČOVÁ SLOVA

Bezpečnost silničního provozu, Pravidla silničního provozu, Evropská unie, Rychlostní limity, Řízení pod vlivem alkoholu, Bodový systém řidičů, Bezpečná vzdálenost mezi vozidly, Telefonování za jízdy

ANNOTATION

The thesis deals with the analysis and comparison of the legal regulation of road traffic in the European Union Member States with a focus on selected issues affecting the accident rate. In the practical part, the public's view of road traffic rules in the Czech Republic and the European Union is investigated through a questionnaire survey. The thesis presents the differences found in the legislation and concludes with proposals for harmonisation of this specific legal area.

KEYWORDS

Road safety, Road rules, European Union, Speed limits, Drunk driving, Driving under the influence of alcohol, Drivers' points system, Safe distance between vehicles, Phoning while driving

Obsah

Úvod.....	10
1. Historický vývoj silniční dopravy a motorismu.....	12
2. Historie mezinárodní právní úpravy provozu na pozemních komunikacích .	15
2.1 Pařížská mezinárodní konference 1909.....	15
2.2 Pařížská mezinárodní konference 1926	16
2.3 Ženevská konference 1949	17
2.4 Vídeňská Světová konference o silničním provozu 1968	17
3. Evropská unie.....	19
3.1 Stručná historie.....	19
3.2 Politika EU.....	21
3.3 Nařízení	21
3.3.1 Nařízení upravující pravidla silničního provozu	22
3.4 Směrnice	22
3.4.1 Směrnice upravující pravidla silničního provozu	23
3.5. Politika Evropské unie v oblasti bezpečnosti silničního provozu.....	23
4. Právní úprava provozu na pozemních komunikacích	25
4.1 Česká republika	25
4.1.1 Rychlostní limity.....	25
4.1.2 Alkohol	27
4.1.3 Vzdálenost mezi vozidly	29
4.1.4 Telefonování za jízdy	29
4.1.5 Bodový systém	29
4.2 Slovensko	30
4.2.1 Rychlostní limity.....	31
4.2.2 Alkohol.....	32
4.2.3 Vzdálenost mezi vozidly	33
4.2.4 Telefonování za jízdy	34
4.2.5 Bodový systém	34

4.3. Rakousko.....	35
4.3.1 Rychlostní limity.....	35
4.3.2 Alkohol.....	36
4.3.3 Vzdálenost mezi vozidly	38
4.3.4 Telefonování za jízdy	39
4.3.5 Bodový systém	39
4.4. Německo	39
4.4.1 Rychlostní limity.....	40
4.4.2 Alkohol.....	42
4.4.3 Vzdálenost mezi vozidly	43
4.4.4 Telefonování za jízdy	44
4.4.5 Bodový systém	45
4.5 Polsko.....	46
4.5.1 Rychlostní limity.....	47
4.5.2 Alkohol.....	48
4.5.3 Vzdálenost mezi vozidly	50
4.5.4 Telefonování za jízdy	51
4.5.5 Bodový systém	51
4.6 Belgie.....	52
4.6.1 Rychlostní limity.....	53
4.6.2 Alkohol.....	54
4.6.3 Vzdálenost mezi vozidly	54
4.6.4 telefonování za jízdy	55
4.6.5 Bodový systém	55
4.7 Bulharsko.....	55
4.7.1 Rychlostní limity.....	56
4.7.2 Alkohol.....	56
4.7.3 Vzdálenost mezi vozidly	57
4.7.4 Telefonování za jízdy	57
4.7.5 Bodový systém	58
4.8 Chorvatsko	58
4.8.1 Rychlostní limity.....	59

4.8.2 Alkohol	60
4.8.3 Vzdálenost mezi vozidly	61
4.8.4 Telefonování za jízdy	61
4.8.5 Bodový systém	61
4.9 Kypr	62
4.9.1 Rychlostní limity	62
4.9.2 Alkohol	63
4.9.3 Vzdálenost mezi vozidly	64
4.9.4 Telefonování za jízdy	64
4.9.5 Bodový systém	64
4.10 Dánsko	64
4.10.1 Rychlostní limity	65
4.10.2 Alkohol	66
4.10.3 Vzdálenost mezi vozidly	66
4.10.4 Telefonování za jízdy	67
4.10.5 Bodový systém	67
4.11 Estonsko	67
4.11.1 Rychlostní limity	68
4.11.2 Alkohol	68
4.11.3 Vzdálenost mezi vozidly	69
4.11.4 Telefonování za jízdy	69
4.11.5 Bodový systém	69
4.12 Finsko	70
4.12.1 Rychlostní limity	71
4.12.2 Alkohol	71
4.12.3 Vzdálenost mezi vozidly	71
4.12.4 Telefonování za jízdy	71
4.12.5 Bodový systém	71
4.13 Francie	72
4.13.1 Rychlostní limity	72
4.13.2 Alkohol	73
4.12.3 Vzdálenost mezi vozidly	73

4.12.4 Telefonování za jízdy	74
4.12.5 Bodový systém	74
4.14 Řecko	75
4.14.1 Rychlostní limity.....	75
4.14.2 Alkohol	76
4.14.3 Vzdálenost mezi vozidly	77
4.14.4 Telefonování za jízdy	77
4.14.5 Bodový systém	77
4.15 Maďarsko.....	78
4.15.1 Rychlostní limity.....	79
4.15.2 Alkohol	79
4.15.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy	80
4.15.4 Bodový systém	80
4.16 Irsko.....	80
4.16.1 Rychlostní limity.....	81
4.16.2 Alkohol	81
4.16.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy	82
4.16.4 Bodový systém	82
4.17 Itálie	82
4.17.1 Rychlostní limity.....	83
4.17.2 Alkohol	84
4.17.3 Vzdálenost mezi vozidly	84
4.17.4 Telefonování za jízdy	84
4.17.5 Bodový systém	84
4.18 Lotyšsko	85
4.18.1 Rychlostní limity.....	85
4.18.2 Alkohol	86
4.18.3 Vzdálenost mezi vozidly	86
4.18.4 Telefonování za jízdy	86
4.18.5 Bodový systém	87
4.19 Litva	87
4.19.1 Rychlostní limity.....	88

4.19.2 Alkohol	88
4.19.3 Vzdálenost mezi vozidly	89
4.19.4 Telefonování za jízdy	89
4.19.5 Bodový systém	90
4.20 Lucembursko	90
4.20.1 Rychlostní limity	90
4.20.2 Alkohol	91
4.20.3 Vzdálenost mezi vozidly	91
4.20.4 Telefonování za jízdy	91
4.20.5 Bodový systém	91
4.21 Malta	92
4.21.1 Rychlostní limity	92
4.21.2 Alkohol	92
4.21.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy	93
4.21.4 Bodový systém	93
4.22 Nizozemsko	93
4.22.1 Rychlostní limity	94
4.22.2 Alkohol	94
4.22.3 Vzdálenost mezi vozidly	95
4.22.4 Telefonování za jízdy	95
4.22.5 Bodový systém	95
4.23 Portugalsko	95
4.23.1 Rychlostní limity	96
4.23.2 Alkohol	97
4.23.3 Vzdálenost mezi vozidly	97
4.23.4 Telefonování za jízdy	97
4.23.5 Bodový systém	98
4.24 Rumunsko	98
4.24.1 Rychlostní limity	99
4.24.2 Alkohol	99
4.24.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy	99
4.24.4 Bodový systém	100

4.25 Slovinsko	100
4.25.1 Rychlostní limity.....	101
4.25.2 Alkohol	101
4.25.3 Vzdálenost mezi vozidly	101
4.25.5 Telefonování za jízdy	102
4.25.5 Bodový systém	102
4.26 Španělsko.....	102
4.26.1 Rychlostní limity.....	103
4.26.2 Alkohol	103
4.26.3 Vzdálenost mezi vozidly	104
4.26.4 Telefonování za jízdy	104
4.26.5 Bodový systém	104
4.27 Švédsko.....	104
4.27.1 Rychlostní limity.....	105
4.27.2 Alkohol	105
4.27.3 Vzdálenost mezi vozidly	106
4.27.4 Telefonování za jízdy	106
4.27.5 Bodový systém	106
5 Praktická část	107
5.1 Účastníci výzkumu.....	107
5.2 Pravidla provozu na pozemních komunikacích v ČR.....	110
5.2 Pravidla provozu na pozemních komunikacích v EU.....	111
Závěr	114
Použitá literatura	117
Knižní zdroje.....	117
Zákonná úprava.....	117
Internetové zdroje.....	129

Úvod

Doprava všemi dostupnými dopravními prostředky a cestami patří k nedílné součásti života téměř každého člověka nejen v České republice a Evropské unii, ale v celém světě. V první řadě se jedná o dopravu osob, ať už osobní či komerční, ale také dopravu zboží, energií či zpráv. Tato diplomová práce je věnována bezpečnosti silniční dopravy a její zákonné právní úpravě v jednotlivých členských státech Evropské unie.

Bezpečnost je v obecném smyslu vnímána jako stav, kdy jsou veškeré rizika, hrozby a nebezpečí minimalizovány tak, aby nedocházelo ke škodám nejen na životech a zdraví, ale i na majetku. V souvislosti s bezpečností silničního provozu se pak jedná o rozsáhlá opatření, která zahrnují vzdělávání všech účastníků silničního provozu a s tím spojenou preventivní činnost, bezpečnější vozidla, bezpečný dopravní prostor, tedy samotné stavební řešení pozemních komunikací a okolního prostoru, včetně srozumitelnosti dopravního značení a zejména samotná právní úprava provozu na pozemních komunikacích a s tím spojená kontrola dodržování zákona a vymahatelnost práva.

Bezpečnost silničního provozu je jednoznačně spojena i plynulostí silničního provozu. Plynulost silničního provozu lze jednoduše vyjádřit jako bezproblémový pohyb po komunikacích, při kterém nedochází k zácpám, tedy ke zpomalení až zastavení a vozidla se mohou plynule pohybovat. Bezpečnost i plynulost silničního provozu je tedy zásadně ovlivněna nejen samotným jednáním všech účastníků silničního provozu, ale i státem a jeho složkami. Stát jednak z převážně většiny zřizuje, udržuje a upravuje dopravní cesty, tak i prostřednictvím právních norem reguluje chování účastníků silničního provozu a dohlíží nad dodržováním zamýšleného chování. Toto jsou základní kroky, jak lze chránit životy, zdraví i majetek všech účastníků silničního provozu.

Cílem diplomové práce je analyzovat právní úpravu provozu na pozemních komunikacích v jednotlivých členských státech Evropské unie. Pozornost je zaměřena na problematiku, která se značnou měrou podílí na nehodovosti a na následcích dopravních nehod. Jedná se zejména o nedodržování rychlostních limitů, ří-

zení pod vlivem alkoholu, používání telefonů během jízdy a nedodržování bezpečné vzdálenosti mezi vozidly. Rovněž je pozornost zaměřena na bodové hodnocení řidičů a jeho úprava v jednotlivých členských státech. Analýza má za cíl zjistit rozdíly v právní úpravě v členských státech.

Na základě provedené analýzy je cílem práce shrnout teoretické i praktické informace a na jejich základě navrhnout nové způsoby řešení nebo úpravy. V teoretické části byly vybrány jednotlivé relevantní zdroje z jednotlivých členských států, které byly následně analyzovány.

Praktická část diplomové práce se zabývá empirickým šetření prostřednictvím dotazníkového šetření, jehož cílem je zjistit názory a postoje lidí k právní úpravě provozu na pozemních komunikacích v České republice, v porovnání s členskými státy Evropské unie. Zejména, zda považují právní úpravu v ČR za dostatečnou, zda sankce považují za dostatečné, zda souhlasí s bodovým systémem řidičů, jejich postoj k toleranci alkoholu, rozdíly a jednotnost v právní úpravě v jednotlivých státech a názor na unijní zákaz činnosti.

Diplomová práce je rozdělena do pěti samostatných kapitol. První kapitola je věnována historickému vývoji motorismu. Druhá kapitola je věnována prvním mezinárodním smlouvám v oblasti silničního provozu. Třetí kapitola obsahuje stručnou charakteristiku Evropské unie. Ve čtvrté kapitole jsou uvedeny jednotlivé členské státy a jejich právní úprava. Pátá kapitola je věnována praktické části.

Z důvodu množství a objemu cizojazyčných právních aktů byly k překladu těchto norem využity internetové překladové nástroje.

1. Historický vývoj silniční dopravy a motorismu

Historie silniční dopravy sahá až do dávného pravěku, kdy si lidé budovali cesty a stezky, aby si usnadnili pohyb a mohli snáze přepravovat zboží pro obchod. Rozmach budování silniční sítě započal v antických dobách. První silnice podobná těm, které známe v dnešní době, pravděpodobně vznikla už v roce 312 před naším letopočtem a byla pojmenována Via Appia¹. Vedla ze starověkého Říma nejprve do italského města Capua poblíž Neapole a poté byla prodloužena až do přístavního města Brindisi na východním břehu jižní Itálie. Budování silnic v Čechách postupovalo výrazně pomaleji. První silnice, která by se dala přirovnat k silnicím starého Říma, byla vybudována v letech 1739 až 1760 a vedla z Prahy přes Znojmo do Vídně². V těchto dobách silnice i stezky a cesty sloužily zejména k pěšímu pohybu, popř. k přesunu povozů taženými zvířaty. Následovaly až v 18. a 19. století první vozidla poháněná parním strojem.

K rozvoji motorismu došlo na přelomu 19. a 20. století. Už v roce 1883 založil Karl Benz v Německu automobilku Benz & Cie a v roce 1886 si podle knihy „*Století automobilové techniky*“³ nechal patentovat první automobil na benzínový pohon Benz Patent-Motorwagen. V roce 1926 se poté automobilka Benz & Cie spojila s automobilkou Gottlieba Daimlera Daimler-Motoren-Gesellschaft a vznikla do dnešního dne existující automobilka Mercedes – Benz.

Mezi další významné automobilky přelomu 19. a 20. století patří dosud existující, automobilka Peugeot, která je označována za nejstarší automobilku světa. Samotná společnost vznikla už v roce 1810, ale původně se věnovala výrobě jiných předmětů a následně jízdních kol a až v roce 1889 vyrobila svůj první auto-

¹ KASZYNSKI, William. The American Highway: The History and Culture of Roads in the United States. United Kingdom, McFarland, 2000. ISBN 0-7864-0822-7

² BEZEMEK, Ernst; ECKER, Friedrich a KACETL, Jiří. Die Prager Straße: eine Geschichte des Verkehrsweges von Wien nach Prag in Bildern. Schleinbach: Edition Winkler-Hermaden, 2013. ISBN 978-3-9503378-5-3

³ VON VERSEN Olaf. Ein Jahrhundert Automobiltechnik: Personenwagen. Germany, Springer Berlin Heidelberg, 2012. ISBN 978-3-642-95773-4.

mobil, v tu dobu ještě poháněný parou. Až v roce 1891 vyrobila svůj první automobil Peugeot Type 3 poháněný spalovacím motorem⁴. Tento automobil je označován jako první sériově vyráběný automobil.

V roce 1895 vznikla v Mladé Boleslavi první česká automobilka Laurin & Klement, která se postupem času stala současnou automobilkou Škoda. Laurin & Klement vyrobila svůj první automobil Voiturette A v roce 1905.

V roce 1887 vznikla dnes již neexistující francouzská automobilka Panhard & Levassor, která na počátku motorismu byla významným výrobcem automobilů. Poslední významnou automobilkou počátku motorismu v Evropě byla automobilka Fiat, která vznikla v roce 1899 a funguje do současné doby.

Ve světě k nejvýznamnější automobilkám z éry rozvoje motorismu patří Ford, založena v roce 1903 Henry Fordem. Přestože automobilka byla ze jmenovaných založena jako poslední, hrála významnou roli v sériové výrobě automobilů a v rozšíření automobilů k široké veřejnosti. V roce 1908 prodala automobilka Ford první sériově a masově vyráběný automobil Model T.⁵ Automobil byl svou cenou dostupný a do roku 1927 bylo prodáno, na tehdejší dobu, neuvěřitelných více než 15 milionů kusů. I díky svému vlivu na průmysl a společnost byl tento automobil v roce 1999 zvolen automobilem století.

Postupem času docházelo k nárůstu automobilů a s tím spojenému nárůstu silniční sítě, aby kapacitně vyhovovala narůstajícímu počtu vozidel. Jasným důkazem zvyšujícího se počtu automobilů je 1243. zpráva výboru ústavně - právního a technicko - dopravního Poslanecké sněmovny Národního shromáždění rady Československé z roku 1931⁶, která uvádí, že v roce 1910 bylo na území českého státu registrováno méně než 100 automobilů, v roce 1922 byl jejich počet již téměř 10 000 a v roce 1930 bylo na území českého státu již něco málo přes 100 000 automobilů. S nárůstem automobilové dopravy bylo zapotřebí dopravu regulovat, aby byla plynulá a zejména bezpečná. Nárůst dopravy sebou

⁴ COREY, Brian. This Day in Automotive History. United Kingdom, Veloce Publishing, 2017. ISBN 978-1787110687

⁵ Detroit Historical Society. Online. ENCYCLOPEDIA OF DETROIT. Dostupné z: <https://detroithistorical.org/learn/encyclopedia-of-detroit/model-t> [cit. 2023-12-15].

⁶ ČESKO. 1243. *Zpráva výboru ústavně-právního a technicko-dopravního o vládním návrhu zákona (tisk 1202), kterým se provádí Mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly ze dne 24. dubna 1926 a vydávají se některé zatímně předpisy o jízdě motorovými vozidly*. Online. 1931. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/1929ns/ps/tisky/t1243_00.htm#_d [cit. 2023-12-15].

nese větší riziko dopravních nehod a tím způsobených škod ať už na životech a zdraví řidičů, chodců a jiných účastníků silničního provozu nebo škod na majetku.

K masivnímu nárůstu dopravy došlo až v posledních letech. Pro srovnání uvádím, že podle údajů Českého statistického úřadu⁷ bylo v roce 1995 v České republice registrováno 3 043 316 osobních automobilů a 202 929 nákladních automobilů. V roce 2022 už bylo osobních automobilů 6 305 934 a nákladních automobilů bylo 751 604. V roce 2022 bylo podle údajů Eurostatu⁸ po silnicích v České republice přepraveno téměř 474 milionů tun nákladu a v celé Evropě pak více než 13,5 miliardy tun nákladu. Pro představu takového množství nákladu uvádím, že aktuálně je v České republice největší povolená hmotnost jízdní soupravy 48 tun. Množství 13,5 miliardy tun tak tvoří více než 281 milionů takových jízdních souprav. V tomto výpočtu ovšem není zohledněna samotná hmotnost jízdní soupravy. Délka všech silnic v České republice byla v roce 2022 celkem 55862 kilometrů⁹. Toto číslo se od roku 1995 nezměnilo tak zásadním způsobem jako počet registrovaných vozidel. Jedná se ovšem pouze o celkovou délku jednotlivých silnic a není zde zohledněno zvýšení kapacity jednotlivých silnic, například zvýšení počtu jízdních pruhů apod.

⁷ Český statistický úřad. Dopravní park – časové řady. 2023. xlsx. Online. In: Český statistický úřad. Praha, 2023. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/190601477/dopcr080123_2.xlsx/52ec24fe-d287-4c9f-bf33-4a9f1a0884a5?version=1.1. [cit. 2023-12-15]

⁸ Eurostat. Online. Goods transport by road. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/data-browser/product/view/road_go_ta_tott [cit. 2023-12-15]

⁹ Český statistický úřad. Infrastruktura silniční dopravy. 2023. xlsx. Online. In: Český statistický úřad. Praha, 2023. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/190601477/docr080123_2.xlsx/e3eee1f8-f9de-4e3d-a7c7-c3b8e49f4f61?version=1.1 [cit. 2023-12-15]

2. Historie mezinárodní právní úpravy provozu na pozemních komunikacích

Z důvodu stále se zvyšujícího počtu automobilů na silnicích bylo nezbytné stanovit konkrétní normy, které by provoz regulovaly, a to i na mezinárodní úrovni. Z tohoto důvodu se už v říjnu roku 1909 uskutečnila v Paříži první mezinárodní konference o silničním provozu, které se zúčastnily přední evropské státy jako pořádající Francie, Německo, Anglie, Itálie, Belgie, Rakouska – Uherska, jehož součástí byla i pozdější Československá republika a dalších. Výsledkem konference byla první mezinárodní úmluva o silničním provozu, známá též jako Pařížská automobilová konvence.

2.1 Pařížská mezinárodní konference 1909

Úmluva obsahovala mimo jiné první základní požadavky na provoz vozidel na veřejných cestách. Podmínky, které musel splňovat řidič automobilu. Dále úmluva upravovala jízdu do zahraničí. Byl zaveden tzv. mezinárodní jízdní výkaz a jeho vzor a požadované údaje byly uvedeny v příloze samotné úmluvy. Mezinárodní jízdní výkaz byl potvrzení, že automobil a řidič splňuje podmínky dané úmluvou. Dále úmluva, v souvislosti s mezinárodním provozem zavedla tzv. rozeznávací značky automobilů, předchůdce dnešních mezinárodních poznávacích značek. Úmluva stanovila výstražné přístroje pro vozidla, jako např. klakson a světlomety. Rovněž byly stanoveny podmínky pro motocykly a tříkolky, resp. byly stanoveny odchylky od požadavků na automobily. Ze způsobu jízdy bylo upraveno pouze předjíždění a vyhýbání, a to pouze jednou větou, že si řidiči musí co nejpřísněji řídit místními zvyky. Dále došlo ke stanovení pravidel pro umístování prvních dopravních značek, v tu dobu nazvány jako výstražné tabulky. Ve všeobecných ustanovení úmluvy pak za zmínku stojí skutečnost, že již v roce 1909 zde bylo uvedeno, že řidič je povinen řídit se pravidly platnými v příslušné zemi a že při

vstupu do příslušné země může obdržet výtah z těchto zákonů a předpisů. Tehdejší Československá republika, po svém vzniku v roce 1918, ratifikovala tuto úmluvu v prosinci roku 1920 a právní účinky nastaly dnem 1. května 1921.¹⁰

2.2 Pařížská mezinárodní konference 1926

Druhá mezinárodní konference se konala v Paříži v dubnu roku 1926. Jejím cílem bylo posoudit předchozí úmluvu a s ohledem na rozšiřující se motorizaci provést změny, který by měly kladný vliv, zejména na mezinárodní dopravu. Oproti první mezinárodní konferenci se této konference účastnili i mimo Evropské státy. Státy, které následně přistoupily k projednané Úmluvě, se zavázaly, že vypoví původní Úmluvu z roku 1909. Úmluva rozšířila podmínky pro mezinárodní provoz automobilů. Smluvní státy se zavázaly, že budou vydávat a uznávat mezinárodní osvědčení pro motorová vozidla, jehož náležitosti byly uvedeny. Rovněž se státy zavázaly, že budou vydávat a uznávat Mezinárodní povolení k řízení, později nazvaný jako Mezinárodní řidičský průkaz. V této oblasti došlo oproti předchozí Úmluvě ke změně. Dříve bylo vydáváno povolení pro vozidlo i řidiče zároveň, pro dočasné účely. Původní všeobecná ustanovení o povinnosti dodržovat zákony a pravidla státu, ve kterém se řidič nachází a možnost obdržet výtah z těchto pravidel u celního řízení bylo nově začleněno do samostatného článku Úmluvy. Dále došlo k rozšíření povinnosti označování nebezpečí na silnicích a byly stanoveny nové dopravní značky trojúhelníkového tvaru. Za zmínku stojí i článek věnovaný sdělování zpráv. Smluvní státy se zavázaly ke sdílení nezbytných informací pro identifikaci vlastníků mezinárodních řidičských průkazů nebo povolení, pokud tato osoba způsobí vážnou dopravní nehodu nebo poruší dopravní předpisy. Dále se zavázaly k předávání informací o jménech, příjmeních a adresách osob, jimž bylo odebráno právo používat tyto doklady.

Československá republiky ratifikovala Úmluvu z roku 1926 v srpnu roku 1930 a byla vyhlášena ve Sbírce zákonů a nařízení pod č. 9/1931.¹¹ K provádění

¹⁰ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA. Mezinárodní smlouva o jízdě automobily. In: *Sbírka: 505/1921 Sb.* [Online]. 1921, ročník 1921, Částka: 132/1921, číslo 505 [cit. 2023-12-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=2786&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

¹¹ Mezinárodní úmluva č. 9/1931 Sb., o jízdě motorovými vozidly. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-12-19]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/5163/0/2/mezinarodni-umluva-c-9-1931-sb-o-jizde-motorovymi-vozidly/mezinarodni-umluva-c-9-1931-sb-o-jizde-motorovymi-vozidly>. ISSN 2336-517X.

Mezinárodní úmluva byl v červenci 1931 vyhlášen ve Sbírce zákonů a nařízení zákon pod č. 124/1931.¹²

2.3 Ženevská konference 1949

Po druhé světové válce postupně docházelo k rozvoji mezinárodního provozu vozidel. Za účelem zjednodušení pravidel pro mezinárodní provozu a bezpečnost byla v závěru této konference, 19. září 1949 přijata Úmluva o silničním provozu. Jménem Československé republiky byla Úmluva podepsána v Ženevě dne 28. prosince 1949. Úmluva vstoupila v platnost dne 26. března 1952.¹³ Tato mezinárodní úmluva ukončila a nahradila předchozí Úmluvu z Paříže 1926.

Úmluva obsahovala sjednocení pravidel silničního provozu. Například základní pravidla o směru a způsobu jízdy, přizpůsobení rychlosti, vyhýbání se protijedoucím vozidel, přednost v jízdě, upevnění nákladu, osvětlení apod. Například v Příloze 2 byla uvedena povinnost pro přednost z pravé a levé strany u států s pravostranným nebo levostranným provozem. Dále Úmluva obsahovala sjednocení dopravního značení a jeho umístování. Úmluvou byla rovněž upravena pravidla pro vozidla a řidiče v mezinárodním provozu. Mimo jiné předchozí mezinárodní povolení k řízení bylo nahrazeno mezinárodním řidičským průkazem a byl stanoven jeho vzor a náležitosti.

2.4 Vídeňská Světová konference o silničním provozu 1968

V roce 1968 se ve Vídni konala mezinárodní konference o silničním provozu, které se účastnili zástupci z 66 států, zástupci 5 států v roli pozorovatele a zástupci 28 mezivládních a nevládní organizací.¹⁴

¹² ČESKOSLOVENSKÝÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 124/1931 Sb., kterou se provádí Mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly ze dne 24. dubna 1926 a vydávají se některé zatímne předpisy o jízdě motorovými vozidly*. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-12-19]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/5278/1/2/zakon-c-124-1931-sb-kterou-se-provadi-mezinarodni-umluva-o-jizde-motorovymi-vozidly-ze-dne-24-dubna-1926-a-vydavaji-se-nektere-zatimne-predpisy-o-jizde-motorovymi-vozidly> ISSN 2336-517X.

¹³ ČESKO. *Sdělení č. 82/2013 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté v Ženevě dne 19. září 1949*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 24. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2013-82>

¹⁴ PAVLÍČEK, Kamil a KOMÁREK, Jindřich. *Evropské dopravní právo*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-404-5. strana 17.

V závěru konference dne 8. listopadu 1968 byla přijata Úmluva o silničním provozu, která byla zástupci Československé socialistické republiky podepsána¹⁵. Úmluva vstoupila v platnost dne 21. května 1977. Pro Československou socialistickou republiku vstoupila v platnost dne 7. června 1979. S platností Úmluva ukončila a nahradila Úmluvu o silničním provozu přijatou v Ženevě dne 19. září 1949.

Krom definování základních pojmů a stanovení povinnosti smluvních stran byly opětovně upraveny dopravní značky a signalizace a došlo k širší úpravě pravidel silničního provozu. Nově byly například definována pravidla pro provoz na dálnicích a v tunelech a byly stanoveny pravidla pro chování po dopravní nehodě. A dále byla podrobněji upravena pravidla pro mezinárodní provoz vozidel a řidičů, včetně řidičských a mezinárodních řidičských průkazů. Pravidla, která byla stanovena Úmluvou, jsou v pravidlech silničního provozu uvedena do dnešní doby.

Úmluva v článku 7 např. stanovuje povinnost účastníků silničního provozu neohrozit provoz nebo mu bránit, neohrozit osoby nebo chovat se tak, aby nedošlo ke škodě na majetku a rovněž dodržovat ohleduplnost ke zranitelným účastníkům silničního provozu, zejména chodcům, cyklistům, dětem a staří nebo postižení.

V článku 8 Úmluva upravuje řidiče a jeho základní předpoklady.

¹⁵ ČESKO. *Sdělení č. 83/2013 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté ve Vídni dne 8. listopadu 1968*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 6. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2013-83>

3. Evropská unie

3.1 Stručná historie

Myšlenka evropské integrace se objevuje již od dávné historie, většinou v souvislostech s obranou před válečnými konflikty a potřebě zemí spojovat se ve spolky při obraně proti společnému nepříteli.

V období po I. světové válce, v roce 1929, představil francouzský premiér Briand svůj projekt na vytvoření Evropského federativního svazu. Tato myšlenka byla postavena na vzájemné spolupráci, konzultaci a společných rozhodnutích v oblasti politické, hospodářské, ale i sociální jednotlivých zemí, za předpokladu zachování suverenity zemí.¹⁶ Tento projekt ovšem nebyl realizován.

Za počátek dnešní Evropské unie se považuje období po druhé světové válce. Ve snaze zabránit obdobným rozsáhlým konfliktům byla v dubnu roku 1951 podepsána smlouva mezi šesti evropskými státy, o vzniku Evropského společenství uhlí a oceli. Společenství tvořily Německo, Francie, Itálie, Nizozemsko, Belgie a Lucembursko a myšlenkou bylo společně koordinovat těžbu uhlí a výrobu oceli, což byly hlavní suroviny pro výrobu vojenského materiálu.

Po pozitivní zkušenosti v této oblasti vznikla myšlenka rozšířit spolupráci i do dalších oblastí. V roce 1957 byla státy Evropského společenství uhlí a oceli podepsána smlouva, kterou vzniklo Evropské hospodářské společenství a druhá smlouva, kterou vzniklo Evropské společenství pro atomovou energii.

Cílem Evropského hospodářského společenství bylo vytvoření společného trhu mezi členskými státy, což umožňovalo volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a pracovní síly a později se stalo základem pro další evropskou integraci.¹⁷

Evropské společenství pro atomovou energii mělo za cíl vytvořit společný trh pro jadernou energii a zajišťovat bezpečné dodávky jaderného paliva, podporovat výzkum jaderné energie a stanovit bezpečnostní standardy. Dále bylo jeho

¹⁶ TOMÁŠEK, M., TÝČ, V., PETRLÍK, D. a kol. *Právo evropské unie*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2021, 512 s. ISBN 978-80-7502-491-6

¹⁷ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-752-1.

úkolem koordinovat jaderné politiky členských států, usnadňovat výstavbu jaderných reaktorů a zajistit, aby jaderná energie byla využívána mírově a bezpečně. Toto společenství funguje až do dnešní doby.

V roce 1967 došlo ke spojení orgánů Evropského společenství uhlí a oceli, Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii a tímto došlo ke vzniku Evropského společenství, které dá se říci, zaštitovalo předchozí tři společenství. Zároveň došlo ke vzniku jednotné komise a rady.

V roce 1972 došlo k prvnímu rozšíření Evropského společenství. K šestici zakládajících států se připojilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Irsko a Dánsko. V roce 1991 se připojilo Řecko. Španělsko a Portugalsko se připojilo v roce 1986.

V roce 1985 byla podepsána dohoda pěti států (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko), která měla za cíl odstranit kontroly na společných hranicích a vytvořit tak jednotný prostor, ve kterém mohou lidé cestovat bez hraničních kontrol. Tato smlouva byla později začleněna do právního rámce unie Amsterodamskou smlouvou z roku 1997.

V roce 1992 byla v Maastrichtu podepsána smlouva, kterou došlo ke změně původní Smlouvy o Evropském hospodářském společenství, přejmenováním na Smlouvu o založení Evropského společenství a byla podepsána Smlouva o Evropské unii, čímž došlo k vytvoření Evropské unie.

V roce 1995 přistoupilo Švédsko, Finsko a Rakousko.

V roce 2000 byla v Nice podepsána smlouva, kterou došlo ke změnám unijních orgánů v souvislosti s budoucím přijetím států k Evropské unii.

V roce 2004 došlo k jednomu z největších rozšíření Evropské unie, kdy přistoupilo deset států, včetně České republiky. Dalšími státy jsou Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko.

V roce 2007 byla podepsána Lisabonská smlouva, kterou došlo ke změně zakládajících smluv. Podle této dohody je právním základem Evropské unie Smlouva o Evropské unii, která byla Lisabonskou smlouvou upravena a Smlouva o fungování Evropské unie, která vznikla přejmenováním Smlouvy o Evropském

společenství a zároveň byla změněna. V roce 2007 zároveň přistoupilo Bulharsko a Rumunsko.

V roce 2013 přistoupilo Chorvatsko.

V roce 2020 z Evropské unie vystoupilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

Evropská unie je uskupením evropských států, které sdílejí část své suverenity v zájmu společné prosperity a míru. Integrace zahrnuje spolupráci v oblastech jako je zahraniční politika, bezpečnost, spravedlnost a vnitřní věci, s cílem řešit společné výzvy, jako je migrace, terorismus a změna klimatu. V tomto kontextu Evropská unie usiluje o prosazování svých hodnot a zájmů na mezinárodním poli a podporuje principy demokracie, právního státu a lidských práv.¹⁸

Doprava patří do sdílené pravomoci Evropské unie a členských států. Evropská unie tak může oblast upravit v určitém rozsahu, a v části, kterou neupraví je pravomoc ponechána členským státům.

3.2 Politika EU

Právo Evropské unie, představuje soubor právních pravidel, která regulují fungování Evropské unie, její instituce a vztahy mezi členskými státy a jejich občany. Jedná se o klíčový nástroj evropské integrace a má přednost před právními řády členských států v oblastech, ve kterých unie získala pravomoci. Unijní právo zahrnuje dvě hlavní kategorie právních aktů.

Primární právo obsahující zakládající smlouvy a jejich změny. Tyto smlouvy stanoví základní principy, hodnoty, cíle a institucionální strukturu unie. Také definují rozsah pravomocí, které Evropská unie převzala od členských států.

Sekundární právo se skládá z právních aktů přijatých institucemi Evropské unie na základě pravomocí udělených zakládajícími smlouvami. Zahrnuje nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

3.3 Nařízení

Nařízení je jeden z typů sekundárního práva a představuje závazný právní akt, který je aplikovatelný přímo ve všech členských státech. Nařízení nevyžaduje

¹⁸ BORCHARDT, Klaus - Dieter. *ABC práva EU*. Lucemburk: Evropská unie, 2017. ISBN 978-92-79-63638-7.

začlenění do vnitrostátního práva členských států a má přímý účinek. To znamená, že se stává součástí vnitrostátního právního systému členských států okamžikem účinnosti, bez nutnosti další legislativní činnosti členských států. Nařízení se používají v případě potřeby zajistit jednotnost aplikace určitého pravidla v celé Evropské unii.¹⁹

3.3.1 Nařízení upravující pravidla silničního provozu

Nařízení ve vztahu k bezpečnosti a plynulosti silničního provozu upravují zejména oblast vozidel a provozování nákladní dopravy. Jedná se o nařízení o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, které stanovuje pracovní dobu, odpočinek a používání tachografů pro řidiče. Nařízení o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční nákladní dopravy a o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy a nařízení, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě.

Dále nařízení upravují dohled nad trhem s vozidly, zejména jejich výrobu a povinnosti v oblasti bezpečnosti a ochraně životního prostředí, např. stanovení limitů emisí CO₂ pro nová vozidla. Nařízení rovněž upravují práva pro cestující v autobusové dopravě.

3.4 Směrnice

Směrnice Evropské unie jsou závazné právní akty, které slouží k nastavení daných cílů, kterých musí dosáhnout všechny členské státy. Na rozdíl od nařízení, která jsou přímo aplikovatelná a platí ve všech členských státech stejně, směrnice stanovují cíle, ale nechávají na členských státech, aby si samy vybraly způsob, jakým tyto cíle dosáhnou a začlenění je do svého vnitrostátního práva.

Členské státy musí směrnici začlenit do vnitrostátního práva ve stanovené lhůtě.²⁰

¹⁹ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-752-1. strana 125 – 126.

²⁰ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-752-1. strana 126 – 128.

3.4.1 Směrnice upravující pravidla silničního provozu

Směrnice týkající se bezpečnosti silničního provozu upravují oblast řídicích průkazů, usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu, předpisy v sociální oblasti týkajících se činností v silniční dopravě, výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu, sbližování právních předpisů členských států týkajících se povinného používání bezpečnostních pásů ve vozidlech s hmotností do 3,5 tuny a přístupu k povolání provozovatele silniční přepravy zboží a provozovatele silniční přepravy osob, jakož i o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci, s cílem umožnit účinný výkon svobody usazování těchto dopravců v oblasti vnitrostátní a mezinárodní dopravy.

V současné době je v procesu schvalování návrh směrnice, která by stanovovala celounijní některé celounijní zákazy řízení.²¹ Celounijní zákaz řízení je navržen, aby postihoval závažné přestupky, posílil spolupráci členských zemí při zlepšení bezpečnosti silničního provozu a tím chránil účastníky silničního provozu. Podle návrhu by se unijní zákaz měl vztahovat na vybrané přestupky ze směrnice o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu.²² Konkrétně je vyjmenováno řízení pod vlivem alkoholu a drog, překročení maximální dovolené rychlosti a způsobení smrti nebo těžké újmy na zdraví.

3.5. Politika Evropské unie v oblasti bezpečnosti silničního provozu

Evropská unie si stanovila cíl nazvaný „Vision zero“, který stanovuje snížení počtu smrtelných dopravních nehod do roku 2050 na nulu. Za tímto účelem bylo v roce 2021 usnesení o rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu

²¹ EVROPSKÁ KOMISE. *Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o celounijním účinku některých zákazů řízení*. Online. Evropská unie. 2023. Dostupné z: <https://op.europa.eu/s/zgZR>. [cit. 2024-02-25].

²² EVROPSKÁ UNIE. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/413 ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu Text s významem pro EHP. Online. EUR-Lex. 2015. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32015L0413>. [cit. 2024-02-25].

na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“.²³ Jak samotný dokument uvádí, mělo by se jednat o doporučení, kterým by se představitelé jednotlivých členských států měli inspirovat. Na období 2021 až 2030 byly stanoveny priority v odstranění nedostatků v oblasti bezpečné infrastruktury, bezpečná vozidla a bezpečnost silničního provozu. V oblasti bezpečnosti silničního provozu doporučuje nulovou toleranci alkoholu, zmiňuje nedodržování rychlosti jako příčinu dopravních nehod a jejich následků a rovněž uvádí používání mobilních telefonů během řízení.

Stanovené priority by měly vést ke snížení počtu smrtelných dopravních nehod do roku 2030 o polovinu.

²³ Evropská unie. *Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“*. Online. 2021. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0407_CS.html. [cit. 24. 2. 2024].

4. Právní úprava provozu na pozemních komunikacích

V této kapitole jsou popsány jednotlivé členské státy Evropské unie a vybrané oblasti bezpečnosti silničního provozu, které mají vliv na nehodovost a následky na dopravních nehodách.

4.1 Česká republika

V České republice jsou pravidla silničního provozu primárně upravena Zákonem o silničním provozu²⁴, který byl vyhlášen dne 14. září 2000 a nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2001. Zákon nahradil do té doby účinný Zákon o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích²⁵ a vyhlášku o pravidlech silničního provozu²⁶.

Zákon o silničním provozu upravuje práva a povinnosti účastníků silničního provozu, pravidla chování na pozemních komunikacích, organizaci a řízení provozu, vydávání a platnost řidičských oprávnění a průkazů, a také stanovuje pravomoci a působnost státních orgánů a Policie České republiky v oblasti silničního provozu.

Zákon stanovuje jednak práva a povinnosti všech účastníků silničního provozu a rovněž stanovuje i sankce za porušení pravidel, pokud se nejedná o trestný čin posuzovaný podle trestního zákoníku.²⁷ Zároveň v příloze je uvedena tabulka porušení vybraných povinností a počet trestných bodů za tato jednání.

4.1.1 Rychlostní limity

Obecná úprava rychlostních limitů je v české republice upravena v § 18 zákona o silničním provozu. V obci je nejvyšší dovolená rychlost stanovena na 50

²⁴ ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 24. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

²⁵ ČESKO. Zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 24. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-12>

²⁶ ČESKO. Vyhláška č. 99/1989 Sb., federálního ministerstva vnitra o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu). In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 24. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1989-99>

²⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 24. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

km/h, pokud se nejedná o dálnici nebo rychlostní komunikaci, kde je nejvyšší dovolená rychlost 80 km/h. Mimo obec je na silnicích nejvyšší dovolená rychlost stanovena na 90 km/h, pokud se jedná o vozidla do 3500 kg, autobusy a vozidla základních složek integrovaného záchranného systému. Na silnicích pro motorová vozidla mohou jet tato vozidla rychlostí 110 km/h a na dálnicích 130 km/h. Ostatní vozidla mohou jet na silnicích mimo obec maximálně 80 km/h.

V souladu se zákonem lze maximální dovolenou rychlost upravit místní úpravou, tedy dopravním značením. Zvýšit rychlost místní úpravou v obci lze o 30 km/h. Mimo obec lze rychlost jízdy zvýšit pouze na silnicích pro motorová vozidla a dálnicích, kde jsou směrové pásy odděleny. Maximálně lze tuto rychlost zvýšit o 20 km/h, tedy maximálně 150 km/h na dálnicích a 130 km/h na silnicích pro motorová vozidla. Na dálnicích lze rychlost zvýšit nově až od novely zákona účinné od 1. 1. 2024. Do té doby nebyl možné rychlost 130 km/h na dálnici zvýšit.

Omezení rychlosti je obecnou úpravou stanoveno pouze ve vztahu např. k přizpůsobení schopnostem řidiče, vozidlu a stavu vozovky popř. povětrnostním podmínkám, na rozdíl od jiných států, kde je v případě snížené viditelnosti i obecnou úpravou snížena rychlost.

Přestupky za překročení nejvyšší dovolené rychlosti jsou uvedeny v § 125c odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu a jsou rozděleny podle míry překročení rychlosti. Nejzávažnější překročení rychlosti je stanoveno o 40 km/h a více v obci a o 50 km/h a více mimo obec. Tento přestupek nelze řešit uložením pokuty příkazem na místě a je projednávám orgánem obce s rozšířenou působností. Ve správním řízení je pokuta stanovena v rozpětí od 7 do 25 tisíc Kč a rovněž se za tento přestupek ukládá sankce zákazu činnosti na dobu od 6 do 18 měsíců. V systému bodového hodnocení se za tento přestupek připisuje 6 bodů.

Další přestupek překročení dovolené rychlosti je v rozmezí od 20 km/h do 39 km/h v obci a od 30 km/h do 49 km/h mimo obec. Tento přestupek lze za splnění zákonných podmínek řešit udělením pokuty příkazem na místě ve výši od 2500 Kč do 3500 Kč. Ve správním řízení je pokuta ve výši od 4 do 10 tisíc Kč. V systému bodového hodnocení se za tento přestupek připisují 4 body.

Překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci o 10 až 19 km/h a mimo obec o 10 km/h až 29 km/h lze řešit udělením pokuty příkazem na místě výši od 1500

Kč do 2000 Kč. Ve správním řízení je pokuta v rozmezí od 2 do 5 tisíc Kč. V systému bodového hodnocení se za tento přestupek zapisují 2 body.

Nejmenší překročení rychlosti je do 10 km/h v obci i mimo obec. Ve správním řízení je sankce shodná jako v předchozím případě, tedy 2 až 5 tisíc Kč. Příkazem na místě lze uložit pokutu do 1500 Kč a za tento přestupek se nezapisují žádné body do systému bodového hodnocení.

4.1.2 Alkohol

Zákaz požívání alkoholu během jízdy i řízení v době, kdy je řidič ještě pod vlivem alkoholu, je uvedeno v § 5 zákona o silničním provozu. Přestože v zákoně o silničním provozu není uvedena žádná tolerance k hladině alkoholu řidičů, podle Věstníku ministerstva zdravotnictví²⁸ se za pozitivní pokládá hladina alkoholu v krvi vyšší než 0,2 promile, stanovená metodou plynové chromatografie. V tomto směru by proto bylo vhodné tyto skutečnosti upravit rovněž zákonem o silničním provozu.

Podle komentovaného zákona o silničním provozu²⁹ se k přepočtu hladiny alkoholu v dechu zjištěné analyzátozem v dechu na hladinu alkoholu v krvi používá tabulka metodiky vydané Českým metrologickým institutem. Podle této tabulky se od hladiny zjištěné dechovým analyzátozem odečítá hodnota 0,24 až 0,26, z čehož vychází i policejní praxe. Pokud je zjištěna hodnota 0,24 a nižší a řidič nejeví známky ovlivnění alkoholem, řidič se nepovažuje za ovlivněného alkoholem.

Porušení zákazu jízdy pod vlivem alkoholu je řešeno v rámci přestupkového řízení a v rámci trestního řízení. Důležitým pro rozlišení těchto dvou způsobů je stav vylučující způsobilost, který si řidič přivodil požitím alkoholu. Stav vylučující

²⁸ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. *Věstník 2006, částka 7*. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2006. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/webpub/3671/9334/V%C4%9Bstn%C3%ADk%207-2006.pdf>. [cit. 2024-03-06].

²⁹ BESIP. *Zákon o silničním provozu s komentářem*. Online. BESIP. 2024. Dostupné z: https://besip.cz/getattachment/Vzdelavani/Pravidla-silnicniho-provozu/zakon-c-361_2000-verze-BESIP-k-1-1-24.pdf?lang=cs-CZ. [cit. 2024-03-06].

způsobilost vychází ze soudní praxe a z poznatků lékařské vědy a za stav vylučující způsobilost je považováno, pokud hladina alkoholu v krvi řidiče přesáhne hladinu 1 promile alkoholu v krvi.³⁰

Přestupek řízení pod vlivem alkoholu je uveden v § 125c odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu. Za tento přestupek lze uložit pokutu od 7000 Kč do 25000 Kč a zákaz činnosti od 6 do 18 měsíců. V systému bodového hodnocení se za tento přestupek připisuje 6 bodů, pokud je zjištěna hladina nad 0,3 promile.

Při zjištěné hladině nad 1,0 promile je skutek posuzován jako trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku. Za tento trestný čin se ukládají tresty odnětí svobody až na jeden rok, peněžitý trest nebo zákazem činnosti. Peněžitý trest se ukládá v souladu s § 67 trestního zákoníku. Jeho horní hranice není zákonem stanovena. Ukládá se podle majetkových poměrů pachatele. Trest zákazu činnosti se ukládá podle § 73 trestního zákoníku na 1 až 10 let.

Přestože má řidič povinnost podrobit se vyšetření na alkohol, která mu je uložena v § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu, může vyšetření na alkohol odmítnout. Vystavuje se tak nebezpečí postihu pro přestupek podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, za který se ukládá pokuta od 25000 Kč do 75000 Kč a zákaz činnosti od 18 měsíců do 3 let.

Pokud je věc řízení pod vlivem alkoholu vzhledem k projevům pachatele od začátku kvalifikována jako trestný čin, je možné postupovat podle trestního řádu a provést odběr krve i bez souhlasu osoby.³¹ Zásah však nesmí být nebezpečným pro zdraví osoby. Pokud osoba klade odpor, může být po souhlasu státního zástupce překonán. Podle praxe lze fyzický odpor jen těžko překonat, aby lékař svědomitě krev odebral, bez nebezpečí pro zdraví osoby. Absence odběru krve nemusí být překážka trestního stíhání. Osobou lze stíhat i na základě jiných důkazů, např. svědecké výpovědi. Postup podle trestního řádu nebývá při odmítnutí vyšetření podle policejní praxe příliš častý.

³⁰ Např. NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.08.2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007*. Online. Nejvyšší soud. 2007. Dostupné z: <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/5476/>. [cit. 2024-02-23].

³¹ ČESKO. § 114 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz Online*. © AION CS 2010–2024 [cit. 23. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

4.1.3 Vzdálenost mezi vozidly

Bezpečná vzdálenost mezi vozidly je obecně stanovena v § 19 zákona o silničním provozu. Řidič si musí ponechat bezpečnou vzdálenost, aby mohl zastavit vozidlo v případě náhlého snížení rychlosti nebo náhlého zastavení vozidla, které jede před ním.

Zákonem není stanovena žádná bezpečná vzdálenost vyjádřená v metrech nebo časem, která by mohla být při nedodržení sankcionována. Nedodržení bezpečné vzdálenosti je přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Ve správním řízení je pokuta 2 až 5 tisíc Kč. Příkazem na místě lze uložit pokutu do 1500 Kč a za tento přestupek se nezapisují žádné body do systému bodového hodnocení. Přestupek je řešen v případě, kdy dojde k porušení v souvislosti s dopravní nehodou, kdy nedojde např. k ublížení na zdraví. Za toto porušení se nedělují žádné body.

4.1.4 Telefonování za jízdy

Telefonní přístroj nebo jiné hovorové zařízení nesmí řidič během řízení vozidla držet v ruce, nebo jej jiným způsobem používat. Povinnost je upravena v § 7 odst. 1 písm. c). Přestupek je uveden v § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o silničním provozu. Ve správním řízení lze uložit pokutu 4 až 10 tisíc Kč. Pokutu příkazem na místě lze udělit od 2500 Kč do 3500 Kč. Do bodového systému se zaznamenávají 4 trestné body.

4.1.5 Bodový systém

Bodový systém je upraven v Hlavě V. zákona o silničním provozu. Pokud je řidič pravomocně potrestán za porušení zákona, které je uvedeno v příloze zákona, do evidenční karty řidiče se mu zaznamená příslušný počet trestných bodů. Pokud je jedním skutkem spácháno více přestupků, zaznamenává se počet bodů, za to jednání, které je podle tabulky nejpřísněji postižitelné. Pokud se řidič trestá ve společném řízení za více přestupků, kterých se dopustil více skutky, pak se body zaznamenávají za každé jednání zvlášť. Nejvyšší správní soud se několikrát zabýval otázkou, zda ukládáním bodů v systému bodového hodnocení nedochází

k dvojímu trestání, k porušení zásady non bis in idem. Nejvyšší správní soud potvrdil, že ukládání trestných bodů není společně s pokutou dvojí trestání a stížnosti byly zamítnuty.³²

Bodové konto začíná na nule. Do bodového systému se zaznamenává 2 až 6 trestných bodů do celkového počtu 12 bodů. Pokud se řidič 12 po sobě jdoucích měsíců nedopustí bodovaného přestupku, bodové konto se mu sníží o 4 body. Pokud řidič nemá zaznamenáno více než 10 bodů a žádný přestupek ohodnocen 6 body může si účastí na školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy snížit počet zaznamenaných bodů o 4. Četnost účasti na školení není upravena.

Pokud řidič dosáhne celkového počtu 12 trestných bodů, je mu tato skutečnost oznámena a je povinen do 5 pracovních dnů odevzdat řidičský průkaz. Uplynutím 5 pracovních dnů od doručení oznámení řidič pozbývá řidičské oprávnění. O vrácení řidičského oprávnění může žádat po uplynutí doby 1 roku od pozbytí.

4.2 Slovensko

Slovensko přistoupilo k Evropské unii společně s Českou republikou 1. května 2004. Oficiální měnou Slovenska je Euro (€). Počet obyvatel v roce 2022 činil 5,43 milionu³³ a v přepočtu na jeden milion obyvatel zemřelo na Slovenských silnicích v roce 2022 celkem 49 osob při dopravních nehodách.³⁴

Silniční provozu je upraven primárně zákonem č. 8 z roku 2008 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov,³⁵ dále jen slovenský zákon o silničním provozu. Zákon obsahuje základní pojmy, pravidla silničního provozu, dopravní nehody, oprávnění policie při dohledu nad bezpečností a plynulost silničního provozu, řízení vozidel, tedy řidičské oprávnění a průkazy, registr vozidel a

³² Např. NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2009, čj. 2 As 19/2009-93*. Online. *Zákony pro lidi*. 2009. Dostupné z: <https://www.zakonypro-lidi.cz/judikat/nsscr/2-as-19-2009-93>. [cit. 2024-02-24].

³³ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

³⁴ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

³⁵ SLOVENSKO. *Zákon č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Online. *Slov-Lex*. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-pred-pisy/SK/ZZ/2009/8/20230401> [cit. 2024-02-16].

jejich registrace a vybrané přestupky, zejména na úseku řídičských oprávnění a registraci vozidel. Přestupky proti bezpečnosti silničního provozu a související sankce jsou uvedeny v zákoně č. 372 z roku 1990 o priestupkoch.³⁶ Dále je slovenský zákon o přestupcích. Dalším důležitým právním předpisem pro oblast bezpečnosti silničního provozu je zákon č. 300 z roku 2005 Trestný zákon.³⁷

4.2.1 Rychlostní limity

Obecná úprava rychlostních limitů je na Slovensku upravena v § 16 zákona o silničním provozu. V obci platí shodně rychlost 50 km/h, jako v České republice. Mimo obec jsou již znatelné rozdíly. Pro vozidla s maximální přípustnou hmotností do 3500 kg a autobusy je stanovena maximální rychlost na 90 km/h. Na dálnici smí jet vozidla do 3500 kg maximální rychlostí 130 km/h a autobusy 100 km/h. U autobusů je tak rozdíl oproti České republice, kde jejich rychlost není obecnou úpravou omezena. Maximální rychlost ostatních automobilů, včetně autobusů i vozidel do 3500 kg s přípojným vozidlem nad 750 kg je obecnou úpravou stanovena na 90 km/h.

Přestupky za překročení nejvyšší dovolené rychlosti jsou na Slovensku společně s ostatními přestupy proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, upraveny v § 22 zákona o přestupcích. Shodně jako v České republice jsou přestupky rozděleny podle závažnosti překročení rychlosti.

Nejzávažnější přestupek překročení nejvyšší dovolené rychlosti je překročení o 51 km/h v obci a o 61 km/h více mimo obec. Ve srovnání s Českou republikou je tento limit vyšší, a i tento přestupek lze řešit na místě blokovou pokutou, pokud jsou splněny její podmínky a pokud se osoba takového přestupku nedopustila potřetí za dvanáct měsíců. Na místě je možné uložit pokutu od 250 € do 800€. Ve správním řízení je pak pokuta ve výši od 500 € do 1000 € a zákaz činnosti od 6 do 36 měsíců.

³⁶ SLOVENSKO. Zákon č. 372/1990 Zb. o pristupkoch. Online. Slov-Lex. 1990. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/> [cit. 2024-02-16].

³⁷ SLOVENSKO. Zákon č. 300/2005 Zb. Trestný zákon. Online. Slov-Lex. 2005. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20231020> [cit. 2024-02-16].

Za překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 21 až 50 km/h v obci a o 31 až 60 km/h mimo obec lze na místě uložit pokutu od 30€ do 400€ a ve správním řízení pokutu od 150 € do 600 €.

Nejmírněji postižitelné je překročení nejvyšší dovolené rychlosti maximálně o 20 km/h v obci a maximálně o 30 km/h mimo obec. Za tento přestupek lze na místě udělit pokutu do 50 € a ve správním řízení do 100 €.

4.2.2 Alkohol

Řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu je na Slovensku zakázáno. Platí tedy shodně nulová tolerance stejně, jako v České republice.

Zákaz je definován jak na požívání alkoholu i jiných návykových látek během jízdy³⁸, tak na řízení vozidla po požití alkoholu nebo jiné návykové látky, kdy se alkohol nebo jiná návyková látka ještě mohou nacházet v organismu řidiče.³⁹ Povinnost řidiče podrobit se na výzvu policisty a dalších kontrolních orgánů vyšetření ke zjištění alkoholu nebo jiné návykové látky vyplývá ze zákona o ochraně před zneužíváním alkoholických nápojů.⁴⁰

Právní odpovědnost je obdobně jako v České republice rozložena do roviny trestní a do roviny přestupkové.

Trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky trestního zákona⁴¹ je obdobný jako v české trestním zákoníku. Jeho podstatou je, že je řidič ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím návykové látky. Shodně jako v České republice není pojem stavu vylučující způsobilost právně definován. Obecně je za stav vylučující způsobilost považována hodnota 1 promile alkoholu v těle řidiče. Trest za tento trestný čin je v prvním odstavci stanoven až na jeden

³⁸ SLOVENSKO. § 4 odst. 2 písm. c) zákona č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Online. Slov-Lex. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/8/20230401> [cit. 2024-02-16].

³⁹ SLOVENSKO. § 4 odst. 2 písm. d) zákona č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Online. Slov-Lex. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/8/20230401> [cit. 2024-02-16].

⁴⁰ SLOVENSKO. § 5 Zákon č. 219/1996 Zb. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb. Online. Slov – Lex. 1996. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1996/219/> [cit. 2024-02-16].

⁴¹ SLOVENSKO. § 289 zákona č. 300/2005 Zb. Trestný zákon. Online. Slov-Lex. 2005. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20231020> [cit. 2024-02-16].

rok. Zároveň lze uložit trest zákazu činnosti na jeden až deset let.⁴² Pokud je odsouzen opakovaně, ukládá se trest zákazu činnosti v horní polovině trestní sazby. Až dva roky odnětí svobody se ukládají za recidivu a např. za způsobení ublížení na zdraví nebo způsobení větší škody. Dva až pět let trestu odnětí svobody hrozí za vykonávání činnosti ve stavu vylučujícím způsobilost, při kterých je vliv návykové látky obzvláště nebezpečný, například řízení hromadných dopravních prostředků.

Odchylnou od právní úpravy v České republice v oblasti řízení pod vlivem alkoholu je odmítnutí dechové zkoušky nebo lékařského vyšetření na alkohol. V případě, že se řidič motorového vozidla na výzvu odmítne podrobit dechové zkoušce nebo lékařskému vyšetření na návykovou látku, včetně alkoholu, a to i přesto, že žádnou látku před jízdou neužil, vystavuje se nebezpečí stíhání pro trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky stejně, jako by byl ve stavu vylučující způsobilost.

V přestupkovém řízení⁴³ lze řidiči motorového vozidla s hodnotou alkoholu do 1 promile a řidiči nemotorového vozidla v rozmezí 0,5 promile až 1 promile uložit pokutu od 150 € do 800 € a zákaz činnosti do tří let. Obdobně jako v České republice je rovněž uveden přestupek řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, který se vztahuje na řidiče nemotorových vozidel, kde nehrozí taková společenská nebezpečnost, jako při řízení motorových vozidel. Za tento přestupek hrozí pokuty od 200 € do 1000 € a zákaz činnosti od jednoho do pěti let. Zákaz činnosti se ukládá pouze na činnosti, pro které je např. potřebné povolení. Nevztahuje se tak např. na zákaz řízení jízdního kola. Za odmítnutí dechové zkoušky nebo lékařského vyšetření se ukládá pokuta od 300 € do 1300 € a zákaz činnosti od jednoho do pěti let, pokud se nejedná o trestný čin, jak je uvedeno výše.

4.2.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti od vpředu jedoucího vozidla je na Slovensku definováno obecně, jako v České republice. Řidiči je stanovena povinnost

⁴² SLOVENSKO. § 61 zákona č. 300/2005 Zb. Trestný zákon. Online. Slov-Lex. 2005. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20231020> [cit. 2024-02-16].

⁴³ SLOVENSKO. § 22 zákon č. 372/1990 Zb. o pristupkoch. Online. Slov-Lex. 1990. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/> [cit. 2024-02-16].

dodržovat takovou vzdálenost, aby mohl včas snížit rychlost jízdy, případně zastavit vozidlo, pokud řidič vozidla jezdícího před ním sníží rychlost jízdy nebo zastaví.⁴⁴ Konkrétní minimální hodnoty pro bezpečný rozestup nejsou zákonem stanoveny. Na rámec bezpečné vzdálenosti je ovšem stanoveno, že vozidla musí jet za sebou v takové vzdálenosti, aby se mohlo předjíždějící vozidlo bezpečně zařadit.

Přestupky nedodržení bezpečné vzdálenosti rovněž nejsou blíže specifikovány. Za porušení ustanovení o bezpečné vzdálenosti lze uložit pokutu do 50 €. Pokud je takovým jednáním způsobena dopravní nehoda pak lze uložit pokutu od 150 € do 800 € a zákaz činnosti do 3 roků, popř. v blokovém řízení na místě pokutou do 650 €.

4.2.4 Telefonování za jízdy

Povinnost věnovat se řízení a sledovat situaci v silničním provozu je zahrnuta v základních povinnostech řidiče.⁴⁵ Během řízení vozidla držet v ruce nebo jiným způsobem obsluhovat telefon nebo jiné telekomunikační, audiovizuální nebo obdobné zařízení nebo vykonávat jinou obdobnou činnost, která nesouvisí s řízením vozidla je zakázáno.⁴⁶ Toto jednání je považováno za porušení pravidel silničního provozu závažným způsobem⁴⁷ a ve správním řízení lze uložit pokutu od 60 € do 300 € a zákaz činnosti do dvou let. Na místě lze přestupek vyřídit blokovou pokutou do 150 €.

4.2.5 Bodový systém

Na Slovensku není zaveden žádný systém, který by byl podobný bodovému hodnocení řidičů nebo jinému, který sleduje opakování určitých přestupků.

⁴⁴ SLOVENSKO. § 17 zákona č. 372/1990 Zb. o prístupkoch. Online. Slov-Lex. 1990. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/> [cit. 2024-02-16].

⁴⁵ SLOVENSKO. § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Online. Slov-Lex. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/8/20230401> [cit. 2024-02-16].

⁴⁶ SLOVENSKO. § 4 odst. 2 písm. m) zákona č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Online. Slov-Lex. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/8/20230401> [cit. 2024-02-16].

⁴⁷ SLOVENSKO. § 137 odst. 2 písm. e) zákona č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Online. Slov-Lex. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/8/20230401> [cit. 2024-02-16].

4.3. Rakousko

Rakousko, oficiálním názvem Republika Rakousko, přistoupilo k Evropské unii v roce 1995. Oficiální měnou je Euro (€). Počet obyvatel Rakouska byl v roce 2022 9 milionu⁴⁸ a v přepočtu na jeden milion obyvatel zemřelo na silnicích v roce 2022 celkem 41 osob při dopravních nehodách.⁴⁹

Rakousko je federativní republikou devíti spolkových zemí. Pravidla silničního provozu jsou obecně upravena na federativní úrovni celou řadou zákonů, které je třeba analyzovat pro pochopení zdejší právní úpravy. Základním zákonem úpravy provozu na pozemních komunikacích je v Rakousku federativní zákon, kterým se uvádějí předpisy o silniční policii (Předpisy silničního provozu 1960 - StVO. 1960),⁵⁰ dále jen rakouský StVO. Dalším důležitým zákonem pro analýzu dopravních předpisů je zákon o řidičských průkazech FSG,⁵¹ zákon o přestupcích VStG⁵² a zákon o motorových vozidlech KFG.⁵³

4.3.1 Rychlostní limity

Obecná úprava nejvyšší dovolené rychlosti na území Rakouska je stanovena v § 20 zákona o silničním provozu. V obci je rychlost jízdy stanovena shodně na 50 km/h. Mimo obec je nejvyšší dovolená rychlost 100 km/h a na dálnici 130 km/h.

⁴⁸ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

⁴⁹ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

⁵⁰ RAKOUSKO. *Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO. 1960*. Bundesministerium für Finanzen [online]. 1960 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>

⁵¹ RAKOUSKO. *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁵² RAKOUSKO. *Verwaltungsstrafgesetz 1991 – VStG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1991. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10005770>. [cit. 2024-03-06].

⁵³ RAKOUSKO. *Kraftfahrzeuggesetz 1967 – KFG. 1967*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1967. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011384>. [cit. 2024-03-06].

Omezení maximální rychlosti jízdy pro některá vozidla, jako jsou jízdni soupravy, nákladní vozidla, autobusy apod. je poměrně rozsáhle stanoveno v § 58 prováděcí vyhlášky k zákonu o motorových vozidlech z roku 1967 - KDV⁵⁴. Například nejvyšší dovolená rychlost autobusů mimo obec, s výjimkou kloubových, je 80 km/h a na dálnicích 100 km/h. Pro nákladní automobily nad 3500 kg platí nejvyšší dovolená rychlost mimo obec 70 km/h a na dálnici 80 km/h. Stejné limity platí i pro automobily s přívěsem od 750 kg do 3500 kg.

Sankce za porušení rychlostních limitů jsou poměrně složitě uvedeny v §99 a §100 StVO. Podle § 99 odst. 2 písm. e) StVO se za překročení rychlosti v obci o více než 40 km/h a mimo obec o více než 50 km/h ukládá pokuta od 300 € do 5000 € a pokud ji nelze vybrat, tak se ukládá trest odnětí svobody od 48 hodin do 6 týdnů. Tento přestupek nelze vyřídit na místě a rovněž se za něj odebírá řidičský průkaz a řidičské oprávnění. Odebrání řidičského oprávnění je u prvního porušení nejméně 1 měsíc a u překročení rychlosti o více než 60 km/h v obci a 70 km/h mimo obec nejméně tři měsíce. Pokud je přestupek spáchán opakovaně v době čtyř let od prvního spáchání, tak se řidičské oprávnění odebírá na nejméně 3, resp. 6 měsíců.

Za překročení rychlosti o více než 30 km/h hrozí podle § 99 odst. 2 písm. d) StVO pokuta od 150 € do 5000 € a pokud nelze vybrat, tak trest odnětí svobody od 24 hodin do 6 týdnů.

Mírnější, než výše uvedené překročení rychlosti je uvedeno v § 99 odst. 2 písm. c) a ukládá se pokuta od 36 € do 2180 € a pokud nelze vybrat, trest odnětí svobody od 24 hodin do 6 týdnů.

4.3.2 Alkohol

V Rakousku obecně platí, že řidič motorového vozidla se za ovlivněného alkoholem považuje od hladiny alkoholu v krvi 0,5 promile alkoholu v krvi.⁵⁵ Pro

⁵⁴ RAKOUSKO. *Kraftfahrgesetz-Durchführungsverordnung 1967 – KDV. 1967*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1967. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011385>. [cit. 2024-03-06].

⁵⁵ RAKOUSKO. § 14 odst. 8 *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

některé řidiče, například řidiče nákladních vozidel a autobusů a dále pro začínající řidiče je hladina alkoholu stanovena na 0,1 promile alkoholu v krvi.⁵⁶

Pokuty za řízení pod vlivem alkoholu jsou ve své maximální výši výrazně vyšší než v České republice a liší se podle zjištěného stupně ovlivnění alkoholem.

Při zjištěné hladině nad 1,6 promile alkoholu v krvi se ukládá pokuta v rozmezí od 1600 € do 5900 €, a pokud nelze pokutu vybrat, tak trest odnětí svobody od 2 do 6 týdnů.⁵⁷ Za tento přestupek se odebírá řidičský průkaz a řidičské oprávnění na dobu nejméně 6 měsíců. Pokud je skutek spáchán opakovaně do pěti let od prvního spáchání, odebírá se řidičský průkaz a řidičské oprávnění nejméně na 12 měsíců.⁵⁸ Stejně sankce platí i za odmítnutí dechové zkoušky nebo lékařského vyšetření a odběru krve.

Pokud byla zjištěna hladina alkoholu v krvi 1,2 promile až 1,6 promile, ukládá se pokuta od 1200 € do 4400 €, a pokud nelze vybrat, ukládá se trest odnětí svobody od 10 dnů do 6 týdnů.⁵⁹ Řidičský průkaz a řidičské oprávnění se odebírá na dobu 4 měsíců, pokud se jedná o první takové porušení. Pokud je tento přestupek spáchán opakovaně v pěti letech, zvyšuje se doba na 8 měsíců.⁶⁰

Za překročení hladiny alkoholu v krvi v rozmezí od 0,8 do 1,2 promile hrozí pokuta v rozpětí od 800€ do 3700€⁶¹ a odebrání řidičského průkazu a řidičského

⁵⁶ RAKOUSKO. § 20 odst. 4 *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁵⁷ RAKOUSKO. § 99 odst. 1 písm. a) *Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO*. 1960. *Bundesministerium für Finanzen* [online]. 1960 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>

⁵⁸ RAKOUSKO. § 26 odst. 2 bod 1. a 2. *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁵⁹ RAKOUSKO. § 99 odst. 1 písm. a) *Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO*. 1960. *Bundesministerium für Finanzen* [online]. 1960 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>

⁶⁰ RAKOUSKO. § 26 odst. 2 bod 4. a 6. *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁶¹ RAKOUSKO. § 99 odst. 1 písm. b) *Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO*. 1960. *Bundesministerium für Finanzen* [online]. 1960 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>

oprávnění na 1 měsíc.⁶² Za ostatní porušení limitu alkoholu hrozí řidičům motorových vozidel pokuta od 300€ až do výše 3700€ nebo pokud nelze pokutu vybrat trestem odnětí svobody až na 6 týdnů.⁶³

4.3.3 Vzdálenost mezi vozidly

Obecně je v Rakousku vzdálenost mezi vozidly upravena v § 18 StVO obdobně jako v České republice. Tedy, že řidič musí dodržovat takovou vzdálenost, aby mohl zastavit kdykoli, když zastaví vozidlo před ním. Podrobněji je např. upravena vzdálenost nákladních vozidel, autobusů apod. při jízdě mimo obec za sebou. V takovém případě musí dodržovat odstup nejméně 50 metrů.

V České republice, v současné době dochází k postihování pouze řidičů, kteří nezastaví za vozidlem před sebou, tedy způsobí dopravní nehodu. V praxi není vymáháno nedodržení této vzdálenosti, aniž by byl způsobem nějaký následek. Rakouský zákon definuje i automatické měření vzdálenosti mezi vozidly⁶⁴ a zákon rovněž definuje i přestupek⁶⁵, kdy je vzdálenost od dalšího vozidla jedoucího vpředu 0,2 vteřiny nebo více, ale méně než 0,4 vteřiny. Za tento přestupek je ukládána pokuta v rozmezí od 72€ do 2180€. Za vzdálenost kratší, než jsou 0,2 vteřiny, dokonce zákon ukládá odnětí řidičského průkazu a řidičského oprávnění na dobu nejméně 6 měsíců.⁶⁶

⁶² RAKOUSKO. §26 odst. 1 *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁶³ RAKOUSKO. § 37a *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁶⁴ RAKOUSKO. § 98c *Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO*. 1960. *Bundesministerium für Finanzen* [online]. 1960 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>

⁶⁵ RAKOUSKO. § 99 odst. 2 písm. c) bod 4. *Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO*. 1960. *Bundesministerium für Finanzen* [online]. 1960 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>

⁶⁶ § RAKOUSKO. § 26 odst. 2 písm. a) *Führerscheingesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

4.3.4 Telefonování za jízdy

Povinnosti řidiče ve směru k věnování se řízení a zákazu používání mobilního telefonu během jízdy jsou upraveny v zákoně o motorových vozidlech.⁶⁷ Za porušení tohoto zákazu hrozí na místě pokuta 100€ a v případě, že není věc vyřízena na místě, tak pokuta až 140€ nebo trest odnětí svobody až na 24 hodin.

4.3.5 Bodový systém

Rakouský systém sledování dopravních přestupků funguje odlišně od bodového systému. Řidič nemá žádné bodové konto, kde by se mu body přičítaly nebo odečítaly. Rakouský systém je v překladu pojmenován jako Varovný systém – opatření proti rizikovým řidičům⁶⁸. Při spáchání některého uvedeného přestupku se řidiči učiní záznam do systému. V případě, že je přestupek spáchán podruhé, nebo pokud je spácháno více kontrolovaných přestupků souběžně, nařídí úřad zvláštní opatření, např. psychologická školení, školení bezpečnosti jízdy apod. Ke splnění opatření je stanoven limit, a pokud řidič opatření ignoruje nebo jej ve stanoveném termínu nesplní, dojde k odebrání řidičského průkazu až do doby, kdy je zvláštní opatření splněno.

4.4. Německo

Německo, oficiálním názvem Spolková republika Německo, je jednou ze zakládajících zemí Evropské unie a s téměř 84 miliony lidí⁶⁹ v roce 2022 byla nejlidnatější zemí Evropské unie. Oficiální měnou je Euro (€). Jedná se o federativní republiku, která je složená z 16 spolkových zemí. V přepočtu na jeden milion obyvatel zemřelo na německých silnicích v roce 2022 celkem 33 osob.⁷⁰ To je nejnižší

⁶⁷ RAKOUSKO. § 102 odst. 3 *Kraftfahrzeuggesetz 1967 – KFG*. 1967. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1967. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011384>. [cit. 2024-03-06].

⁶⁸ RAKOUSKO. 6. oddíl *Führerscheinggesetz – FSG*. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>. [cit. 2024-03-06].

⁶⁹ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

⁷⁰ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

číslo z okolních států České republiky a šesté nejnižší v celé evropské unii v roce 2022.

Pravidla silničního provozu jsou opět upravena na federální úrovni celou řadou právních aktů. Základní právní úpravou je zákon pravidla silničního provozu StVO⁷¹ a zákon o silničním provozu StVG.⁷² Dalším důležitým právním aktem je vyhláška o řidičských průkazech FeV.⁷³ Sankce za porušení jednotlivých pravidel silničního provozu jsou srozumitelně a transparentně uvedeny v katalogové vyhlášce pokut – BkatV.⁷⁴ Zejména pro řešení trestných činů v souvislosti s porušením pravidel silničního provozu je nezbytné uvést i Trestní zákoník StBG⁷⁵ a Trestní řád (StPO).⁷⁶

4.4.1 Rychlostní limity

Rychlost vozidel na území Německa je upravena v § 3 StVO. Obecně platí, že v obci mohou všechna vozidla jet nejvyšší dovolenou rychlostí 50 km/h. Mimo obec se rychlosti vozidel ve srovnání s Českou republikou výrazně liší. Vozidla nad 3,5 tuny a do 7,5 tuny, vozidla do 3,5 tuny s přívěsem a autobusy mohou jet mimo obec maximálně 80 km/h. Vozidla nad 7,5 tuny, vozidla nad 3,5 tuny s přívěsem a autobusy, kde všichni lidé nesedí, mohou jet maximálně 60 km/h. Ostatní vozidla do 3,5 tuny mohou jet mimo obec 100 km/h. Omezení rychlosti pro vozidla do 3,5 tuny neplatí na dálnici. Rychlost ostatních vozidel na dálnici je samostatně upravena.⁷⁷ Minimální rychlost na dálnici je stanovena na 60 km/h. Vozidla nad

⁷¹ NĚMECKO. *Straßenverkehrs-Ordnung (StVO)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 2013. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/BJNR036710013.html. [cit. 2024-03-06].

⁷² NĚMECKO. *Straßenverkehrsgesetz (StVG)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 1909. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/BJNR004370909.html>. [cit. 2024-03-06].

⁷³ NĚMECKO. *Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung - FeV)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 2010. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/fev_2010/BJNR198000010.html. [cit. 2024-03-06].

⁷⁴ NĚMECKO. *Verordnung über die Erteilung einer Verwarnung, Regelsätze für Geldbußen und die Anordnung eines Fahrverbotes wegen Ordnungswidrigkeiten im Straßenverkehr (Bußgeldkatalog-Verordnung - BkatV)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 2013. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bkatv_2013/BJNR049800013.html. [cit. 2024-03-06].

⁷⁵ NĚMECKO. *Strafgesetzbuch (StGB)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 1871. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/BJNR001270871.html>. [cit. 2024-03-06].

⁷⁶ NĚMECKO. *Strafprozeßordnung (StPO)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 1950. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/BJNR006290950.html>. [cit. 2024-03-06].

⁷⁷ NĚMECKO. § 18 *Straßenverkehrs-Ordnung (StVO)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 2013. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/BJNR036710013.html. [cit. 2024-03-06].

3,5 tuny, vozidla s přívěsy a autobusy mohou jet na dálnici 80 km/h. Výjimku tvoří autobusy, které splňují vyjmenovaná kritéria, např. že všechna sedadla jsou vybavena bezpečnostním pásem a mají omezovač rychlosti na maximálně 100 km/h, mohou jet na dálnici nejvyšší dovolenou rychlostí 100 km/h. Ostatní vozidla, jako motocykly s přívěsy, traktory i s přívěsy a autobusy s přívěsy nebo s cestujícími, pro která nejsou volná místa k sezení, mohou jet maximálně 60 km/h.

Základním právním předpisem pro ukládání sankcí a jejich výší je vyhláška BKatV – tzv. sazebník pokut. Pro překročení rychlosti jsou definovány sankce, které jsou odstupňované podle závažnosti porušení a podle toho, zda je přestupek spáchán v obci nebo mimo obec. Drobně se pak liší výše pokut podle kategorie vozidel. Za překročení rychlosti v obci do 20 km/h lze uložit pokutu od 10 € do 70 € bez záznamu bodů do bodového systému. Za překročení rychlosti od 21 km/h do 25 km/h se ukládá pokuta od 115 € a 1 bod do bodového systému. Za překročení rychlosti o 26 km/h až 30 km/h se ukládá pokuta od 180€ a pokud tento přestupek řidič spáchá dvakrát za 12 měsíců, tak při druhém přestupku se ukládá zákaz činnosti na 1 měsíc. Za překročení rychlosti od 31 km/h do 50 km/h se ukládá pokuta od 260 € do 400 €, dva body do bodového systému a 1 měsíc zákaz činnosti. Za překročení rychlosti od 51 km/h do 60 km/h se ukládá pokuta 560 €, dva trestné body a zákaz činnosti na 2 měsíce. Za překročení rychlosti o 61 km/h a více se ukládá pokuta 700 € až 800 €, dva body a zákaz činnosti na 3 měsíce.

Pokuty za překročení rychlosti mimo obec mají podobnou strukturu, ale jsou mírnější. Pohybují se od 20 € do 700 €. Jeden trestný bod se ukládá za překročení rychlosti od 21 km/h do 40 km/h a dále pak dva trestné body. Zákaz činnosti se ukládá při překročení rychlosti o 26 km/h až 40 km/h dvakrát v jednom roce na dobu jednoho měsíce, do 60 km/h pak na jeden měsíc, od 61 km/h a více na dobu dvou měsíců a od 70 km/h na dobu tří měsíců.

V případě, že je jednáním způsobena škoda na majetku, zvyšuje se uvedená částka pokut podle tabulky č. 4 přílohy ke katalogu pokut.

Pokud řidič jede příliš rychle na nepřehledných místech, na křižovatkách, při vjezdu na silnici nebo na železničních přejezdech a ohrozí tím život nebo zdraví jiné osoby nebo cizí majetek značné hodnoty, vystavuje se trestnímu stíhání pro trestný čin Ohrožení silničního provozu podle § 315c trestního zákona a trestá se

odnětím svobody až na pět let nebo peněžitým trestem. Pokud takový čin způsobí z nedbalosti, hrozí trest odnětí svobody až na dva roky.

4.4.2 Alkohol

Hladina alkoholu je stanovena na 0,5 promile alkoholu⁷⁸. Tento limit se nevztahuje na řidiče ve zkušební době a na řidiče mladší 21 let.⁷⁹ Tolerance alkoholu se rovněž nevztahuje na řidiče vozidel přepravující nebezpečné věci⁸⁰ a řidiče z povolání v osobní dopravě, tedy řidiči autobusů, trolejbusů a taxislužeb.⁸¹

Za přestupek jízdu pod vlivem alkoholu lze podle zákona o silničním provozu uložit pokutu do 3000€, výše pokuty a zákaz činnosti se ale rovněž odvíjejí podle sazebníku pokut. Za první porušení limitu alkoholu, pokud je v rozmezí od 0,51 promile do 1,09 promile se ukládá pokuta 500 € a zákaz činnosti na 1 měsíc a zapisují se dva body do bodového hodnocení. Za druhý přestupek se pokuta zvyšuje na 1000 €, rovněž dva body a zákaz činnosti na 3 měsíce. Za třetí přestupek se pokuta zvyšuje na 1500 €, dva body a 3 měsíce zákaz činnosti.

Obdobně jako v České republice existuje v Německu také hranice, kdy je řidič pod vlivem alkoholu považován za nezpůsobilého řídit vozidlo, obdobně jako stav vylučující způsobilost. Tato hranice je v Německu obecně udávána jako 1,1 promile alkoholu. Řidič s hladinou alkoholu 1,1 promile a vyšší se vystavuje nebezpečí trestního stíhání pro trestný čin Řízení v opilosti podle § 316 trestního zákona. Tento trestný čin se trestá odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem. Pokud ve stavu, kdy není pod vlivem alkoholu, ohrozí život nebo zdraví jiné osoby nebo cizí majetek značné hodnoty, tedy např. způsobí dopravní nehodu, může být stíhán pro trestný čin Ohrožení silničního provozu podle § 315c

⁷⁸ NĚMECKO. § 24a *Straßenverkehrsgesetz (StVG)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 1909. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/BJNR004370909.html>. [cit. 2024-03-06].

⁷⁹ NĚMECKO. § 24c *Straßenverkehrsgesetz (StVG)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 1909. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/BJNR004370909.html>. [cit. 2024-03-06].

⁸⁰ NĚMECKO. *Verordnung über die innerstaatliche und grenzüberschreitende Beförderung gefährlicher Güter auf der Straße, mit Eisenbahnen und auf Binnengewässern *) (Gefahrgutverordnung Straße, Eisenbahn und Binnenschifffahrt - GGvSEB)*. Online. Bundesministerium der Justiz. 2009. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/ggvseb/BJNR138900009.html>. [cit. 2024-03-06].

⁸¹ NĚMECKO. *Verordnung über den Betrieb von Kraftfahrunternehmen im Personenverkehr (BOKraft)*. *Bundesministerium der Justiz* [online]. 1975 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bokraft_1975/BJNR015730975.html#BJNR015730975BJNG000400311

trestního zákona a trestá se odnětím svobody až na pět let nebo peněžitým trestem. Pokud takový čin způsobí z nedbalosti, hrozí trest odnětí svobody až na dva roky. U podezření, že je řidič nezpůsobilý řídit vozidlo, se vždy provádí rozbor krve při lékařském vyšetření.

Povinnost řidiče podrobit se dechové zkoušce není v zákonech o pravidlech silničního provozu výslovně uvedeno. Vychází z oprávnění policistů provádět kontroly alkoholu, pokud existuje důvodné podezření, že je řidič pod vlivem alkoholu a jeví známky ovlivnění alkoholem. Tato oprávnění jsou definována v zákonech o policii, které jsou vydávány jednotlivými spolkovými zeměmi. Odmítnutí dechové zkoušky, popř. lékařské vyšetření není možné. V zákoně nejsou definovány ani žádné sankce. V případě, že řidič odmítá provedení dechové zkoušky, je poučen a převezen na lékařské vyšetření a krev je mu odebrána i bez jeho souhlasu, za použití násilí. Tento postup je upraven v §81a Trestního řádu (StPO), obdobně jako v §114 Trestního řádu v České republice. Podle mé dosavadní policejní praxe je tento postup v České republice méně častý a věc se kvalifikuje jako přestupek odmítnutí vyšetření.

4.4.3 Vzdálenost mezi vozidly

Vzdálenost mezi vozidly je primárně upravena v § 4 StVO. V první odstavci je obecně upravena, obdobně jako v České republice. Vzdálenost od vozidla vpředu musí být taková, aby řidič mohl zastavit, když zastaví vozidlo vpředu. Ve třetím odstavci je speciálně pro řidiče nákladních automobilů nad 3,5t a řidiče autobusů, na dálnici, při rychlosti nad 50 km/h dodržovat odstup do vozidla před sebou nejméně 50 m.

Porušení povinnosti dodržovat rychlost je za přestupek označeno v § 49 odst. 1 bod 4 StVO. Bližší sankce rovněž vyplývají z katalogu pokut, z tabulky č. 4 přílohy.

V Německu, shodně jako v Rakousku a na rozdíl od České republiky, lze pokutovat nedodržení bezpečné vzdálenosti i v případech, kdy nedojde k dopravní nehodě a vzdálenost se zejména na dálnicích aktivně měří. Obecně se v Německu vyžaduje v obci, při rychlosti do 50 km/h vzdálenost nejméně 1 vteřinu, což je při-

bližně 15 metrů. Mimo obec, při rychlosti 100 km/h je vzdálenost nejméně 50 metrů. Jako jednoduchá pomůcka platí, že vzdálenost vozidel v metrech by měla být nejméně $\frac{1}{2}$ rychlosti vozidla a pro kontrolu lze použít směrové sloupky, které by měly být umístěny ve vzdálenosti 50 metrů.

Katalog pokut v příloze 1, pod body 12 až 15 stanovuje následující sankce za porušení bezpečné vzdálenosti a jsou odstupňovány podle závažnosti porušení. Pokuty jsou uváděny v desetinách jedné poloviny rychlosti vozidla a začínají na $\frac{5}{10}$ z poloviny rychlosti, tedy na $\frac{1}{4}$ rychlosti. Nedodržení vzdálenosti při rychlosti do 80 km/h trestá pokutou 25 €, pokud dojde ke škodě na majetku, tak 35 €.

Pokud je rychlost vozidla vyšší než 80 km/h, pokutuje se nedodržení vzdálenosti od $\frac{1}{4}$ rychlosti. Pokuty jsou stanoveny od 75 € do 320 € a zapisuje se jeden trestný bod. V případě rychlosti nad 100 km/h je bezpečná vzdálenost 50 metrů. Pokud je změřená vzdálenost nižší než $\frac{1}{4}$ rychlosti, ukládají se pokuty od 75 € do 320 €. Do vzdálenosti od $\frac{5}{10}$ do $\frac{4}{10}$ z poloviny rychlosti se zapisuje 1 trestný bod a od vzdálenosti nižší $\frac{4}{10}$ z poloviny rychlosti se zapisují 2 trestné body a ukládá se zákaz činnosti na 1 až 3 měsíce, odstupňováno po každé další desetině poloviny.

Při rychlosti nad 130 km/h jsou pokuty rovněž uvedeny od nedodržení vzdálenosti rovnající se $\frac{5}{10}$ z poloviny rychlosti vozidla. Od $\frac{5}{10}$ do $\frac{4}{10}$ z poloviny rychlosti se ukládají pokuty 100 € a 180 € a zapisuje se jeden trestný body. Od vzdálenosti nižší než $\frac{3}{10}$ do nižší než $\frac{1}{10}$ z poloviny rychlosti se ukládají pokuty od 240 € do 400 €, zapisují se dva trestné body a ukládá se zákaz činnosti od 1 do 3 měsíců, vždy po jedné desetině.

V případě, že je jednáním způsobena škoda na majetku, zvyšuje se uvedená částka pokut podle tabulky č. 4 přílohy ke katalogu pokut. Např. u nejzávažnějšího uvedeného nedodržení rychlosti se částka 400 € zvyšuje na 580 €. Nejnižší zde uvedená sankce 75 € se zvyšuje na 110 €.

4.4.4 Telefonování za jízdy

Jakékoli používání mobilního telefonu a jiných komunikačních a informačních zařízení, které je třeba držet, zvedat nebo ovládat rukou je podle § 23 odst. 1a) StVO zakázáno. Tato zařízení lze používat, pokud vozidlo stojí a má vypnutý

motor. To platí i při stání v koloně nebo před křižovatkou na červený signál. Automatické vypnutí motoru pomocí funkce stop and go se nepovažuje za vypnutý motor.

Pokuta za nedovolené používání mobilního telefonu za jízdy je podle katalogu pokut 100 € a jeden trestný bod. Pokud dojde při nedovoleném použití mobilního telefonu ke škodě na majetku, zvyšuje se pokuta na 200 €, ukládají se 2 body a 1 měsíc zákaz činnosti.

4.4.5 Bodový systém

Bodový systém je v Německu postaven na myšlence, že každý řidič může sledovat své vlastní špatné chování v silničním provozu a včas jej napravit. Představuje tak důležitý nástroj pro zlepšení bezpečnosti silničního provozu. V překladu do češtiny je nazýván Systém způsobilosti k řízení a je uveden v § 4 StVG. Je veden Federálním úřadem pro motorová vozidla.

Body jsou v systému ukládány v rozmezí 1 až 3, podle závažnosti spáchaného jednání. Dělení skutků, a jejich výčet, pro který se zapisuje daný počet bodů, jsou uvedeny s příloze č. 13 vyhlášky o řídičských průkazech – FeV, s odkazem na katalogovou vyhlášku pokut – BKatV.

V případě, že řidič dosáhl v systému 4 nebo 5 bodů, je písemně upozorněn a dobrovolně se může zúčastnit řídičského kondičního semináře. Takového semináře se může zúčastnit kdykoli pokud je jeho bodový stav v rozpětí 1 až 5 body a za takovou účast mu může být jedenkrát za 5 let odečten 1 bod.

Pokud řidič dosáhl 6 nebo 7 bodů, je písemně upozorněn na tento stav a upozorněn, že se může dobrovolně zúčastnit řídičského kondičního semináře. Za takovou účast se mu ale neodečítají body. Rovněž musí být ve sdělení upozorněn, že při dosažení 8 a více bodu mu bude řídičské oprávnění odňato.

Řidič, který v systému dosáhl 8 a více bodů je nezpůsobilý k řízení motorových vozidel a řídičské oprávnění mu musí být odňato. Nové řídičské oprávnění může být vydáno nejdříve po uplynutí doby šesti měsíců. Maximální délku udává úřad, který vede registr řídičů daného řídiče a závisí na konkrétních okolnostech. V ojedinělých případech, v případě závažných porušení může být lhůta odnětí ří-

dičského oprávnění stanovena na neurčito. Pokud řidič znovu žádá o udělení řidičského oprávnění, po uplynutí stanovené lhůty, musí splňovat podmínky pro udělení řidičského oprávnění a rovněž a zpravidla předložit zprávu z úředně uznaného hodnotícího centra pro způsobilost k řízení.

Pokud je více porušení spácháno v souběhu, jedním skutkem, zapisují se body pouze za ten nejpřísněji postižitelný.

4.5 Polsko

Polsko, oficiálním názvem Polská republika patří mezi nejlidnatější v Evropě. Oficiální měnou je Polský zlotý (PLN). V roce 2022 mělo Polsko téměř 37 milionů obyvatel.⁸² Počet úmrtí na jeden milion obyvatel v roce 2022 byl stejný, jako v České republice. Na polských silnicích zemřelo v přepočtu 50 osob.⁸³ Shodně jako v okolních státech je provoz na pozemních komunikacích upraven celou řadou právních aktů. Základním prvkem je zákon o silničním provozu⁸⁴ a zákon o řidičích.⁸⁵ Právní následky porušení pravidel silničního provozu jsou upraveny v zákoně o přestupcích⁸⁶ a zejména následky za jízdu pod vlivem

⁸² EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

⁸³ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

⁸⁴ POLSKO. Ustawa Prawo o ruchu drogowym. *Kancelaria Sejmu* [online]. 1997 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970980602/U/D19970602Lj.pdf>

⁸⁵ POLSKO. Ustawa *O kierujących pojazdami*. Online. Kancelaria Sejmu. 2011. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110300151/U/D20110151Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁸⁶ POLSKO. Ustawa *Kodex wykroczen*. Online. Kancelaria Sejmu. 1971. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/O/D19710114.pdf>. [cit. 2024-03-06].

alkoholu v trestním zákoně.⁸⁷ Sankce za přestupky jsou obdobně jako v sousedním Německu upraveny v samostatném nařízení⁸⁸ a bodový systém upravuje nařízení o evidenci řidičů vozidel porušujících předpisy o provozu na pozemních komunikacích.⁸⁹

4.5.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou uvedeny v čl. 20 zákona o silničním provozu. V obci je maximální dovolená rychlost stanovena pro všechny vozidla na 50 km/h. Vozidla do 3,5 t mohou mimo obec na dálnicích jet maximální dovolenou rychlostí 140 km/h, na rychlostních komunikacích se dvěma pruhy 120 km/h a na jednopruhových rychlostních komunikacích a komunikacích se dvěma pruhy pro každý směr jízdy rychlost 100 km/h. Na ostatních komunikacích mimo obec je pro vozidla do 3,5 t stanovena rychlost 90 km/h. Pro jízdní soupravy a vozidla nad 3,5 t je na dálnicích, rychlostních komunikacích a na komunikacích se dvěma jízdními pruhy pro každý směr jízdy stanovena maximální dovolená rychlost 80 km/h a na ostatních komunikacích mimo obec 70 km/h. Autobusy, které splňují technické požadavky, zejména na sedadla vybavena bezpečnostními pásy apod., mohou jet na dálnicích a rychlostních komunikacích rychlostí 100 km/h, pro ostatní platí stejná omezení jako pro jízdní soupravy a vozidla nad 3,5 t.

Překročení rychlosti, sankce a bodové hodnocení je poměrně složitě řešeno několika právními předpisy. Překročení rychlosti je jako přestupek označeno v zákoně o přestupcích.⁹⁰ Zde jsou přestupky rozděleny na dvě kategorie, a to na překročení rychlosti do 30 km/h včetně a nad 30 km/h, přičemž při překročení rychlosti

⁸⁷ POLSKO. *Ustawa Kodeks karny*. Online. Kancelaria Sejmu. 1997. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970880553/U/D19970553Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁸⁸ POLSKO. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń*. Online. Kancelaria Sejmu. 2003. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20032082023/O/D20032023.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁸⁹ POLSKO. *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego*. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹⁰ POLSKO. *Čl. 92a Ustawa Kodex wykroczen*. Online. Kancelaria Sejmu. 1971. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/O/D19710114.pdf>. [cit. 2024-03-06].

nad 30 km/h je zde stanovena minimální výše pokuty 800 PLN. Samotné pokuty jsou uvedeny v nařízení o výši pokut ukládaných jako trestní sankce za vybrané druhy přestupků.⁹¹ V tabulce B, body 72 až 81 jsou pokuty odstupňované podle závažnosti překročení rychlosti. Za překročení rychlosti do 10 km/h až 30 km/h včetně se uděluje pokuta od 50 PLN do 400 PLN.

Za překročení rychlosti v rozmezí od 31 km/h až 71 km/h a více se uděluje pokuta v částce od 800 PLN do 2500 PLN, přičemž pokut takový přestupek spáchá opakovaně během posledních dvou let, pak se částka automaticky zvyšuje na dvojnásobek. Při překročení rychlosti o 50 km/h a více pak úřad vydá rozhodnutí o odnětí řidičského oprávnění na dobu 3 měsíců.⁹²

Bodové hodnocení překročení rychlosti je uvedeno v tabulce E.⁹³ Body jsou opět stanoveny v rozpětí od překročení rychlosti do 10 km/h za 1 trestný bod a o 70 km/h a více za 15 trestných bodů.

4.5.2 Alkohol

Povolený limit hladiny alkoholu je u všech řidičů 0,2 promile. Přestože tento limit uvádějí veškeré veřejně dostupné zdroje, není obsažen v zákoně o silničním provozu ani v zákoně o přestupcích. Tento limit vyplývá ze zákona o výchově ke střízlivosti a potírání alkoholismu,⁹⁴ kde je uvedena definice stavu po požití alkoholu, a to v rozmezí od 0,2 promile do 0,5 promile alkoholu v krvi a rovněž je uveden stav intoxikace alkoholem nebo opilosti, který nastává při hladině vyšší než 0,5 promile alkoholu v krvi. Tyto definice jsou důležitým vodítkem pro další právní

⁹¹ POLSKO. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywnien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń*. Online. Kancelaria Sejmu. 2003. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20032082023/O/D20032023.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹² POLSKO. *Čl 102 odst. 1 písm. c) Ustawa O kierujących pojazdami*. Online. Kancelaria Sejmu. 2011. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110300151/U/D20110151Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹³ POLSKO. *Tabulka E ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego*. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹⁴ POLSKO. *Čl. 46 Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Online. Kancelaria Sejmu. 1982. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19820350230/U/D19820230Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

kvalifikaci skutku a s tím spojené sankce. Přestože je v Polsku stanovena tolerance k hladině alkoholu, následné překročení vede k přísným sankcím.

Při zjištěné hladině alkoholu více než 0,5 promile alkoholu v krvi se řidič dopouští trestného činu podle §178a trestního zákona a trestá se odnětím svobody až na tři roky a zákazem činnosti nejméně na tři roky. Pokud byl pachatel již dříve za takový skutek odsouzen, ukládá se trest odnětí svobody na tři měsíce až pět let. Za opakované trestné činy v dopravně pod vlivem alkoholu může soud uložit dokonce doživotní zákaz činnosti.

V současné době je v Polsku schválena novela trestního zákona, která nabude účinnosti od 14. 3. 2024. Podle této novely bude soud ukládat trest propadnutí věci – motorového vozidla⁹⁵, pokud bude u řidiče zjištěna hladina alkoholu přesahující 1,5 promile alkoholu v krvi.

Přestupek řízení vozidla pod vlivem alkoholu je 0,2 promile až 0,5 promile alkoholu v krvi. Za tento přestupek se ukládá pokuta v částce nejméně 2500 PLN.⁹⁶ Pokutu lze podle zákona o přestupcích uložit až do výše 30000 PLN.⁹⁷ Zákaz činnosti se ukládá na dobu od šesti měsíců do tří let.⁹⁸

Za řízení motorového vozidla, pokud se řidič dopouští trestného činu nebo přestupku se zapisuje 15 bodů do bodového systému.⁹⁹

⁹⁵ POLSKO. Čl. 44b Ustawa *Kodeks karny*. Online. Kancelaria Sejmu. 1997. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970880553/U/D19970553Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹⁶ POLSKO. Čl. 87 Ustawa *Kodex wykroczen*. Online. Kancelaria Sejmu. 1971. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/O/D19710114.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹⁷ POLSKO. Čl. 24 Ustawa *Kodex wykroczen*. Online. Kancelaria Sejmu. 1971. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/O/D19710114.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹⁸ POLSKO. Čl. 29 Ustawa *Kodex wykroczen*. Online. Kancelaria Sejmu. 1971. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/O/D19710114.pdf>. [cit. 2024-03-06].

⁹⁹ POLSKO. *Tabulka A, bod 03. a 05. ROZPORZÁDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego*. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>. [cit. 2024-03-06].

Shodně, jako např. v Německu není možné dechovou zkoušku nebo lékařské vyšetření na alkohol odmítnout. V případě odmítnutí je řidič poučen, že zjištění hladiny alkoholu může být provedeno i bez jeho souhlasu.¹⁰⁰

4.5.3 Vzdálenost mezi vozidly

Vzdálenost mezi vozidly je v Polsku upravena obecně, tedy že řidič musí udržovat potřebný odstup, aby zabránil srážce, pokud předchozí vozidlo brzdí nebo zastaví. Rovněž je ale upravena i konkrétní vzdálenost od vozidla vpředu, a to při provozu na dálnici a rychlostních komunikacích. Řidič musí dodržovat minimální vzdálenost mezi vozidlem, které řídí, a vozidlem jedoucím před ním ve stejném jízdním pruhu. Tato vzdálenost, vyjádřená v metrech, je definována jako nejméně polovina hodnoty udávající rychlost vozidla řízeného řidičem, vyjádřená v kilometrech za hodinu. Toto ustanovení neplatí při předjíždění.

Porušení uvedené bezpečné vzdálenosti není za přestupek výslovně uvedeno v zákoně o přestupcích, ale použije se čl. 97 uvedeného zákona. Tento přestupek se trestá až do výše 3000 PLN nebo napomenutím. Podle sazebníku pokut se za nedodržení předepsané bezpečnostní vzdálenosti na dálnici nebo rychlostní komunikaci ukládá pokuta ve výši od 300 PLN do 500 PLN¹⁰¹. Do systému bodového hodnocení se za tento přestupek zapisuje 5 bodů.¹⁰²

¹⁰⁰ POLSKO. Čl. 129i odst. 3 *Ustawa Prawo o ruchu drogowym*. Kancelaria Sejmu [online]. 1997 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970980602/U/D19970602Lj.pdf>

¹⁰¹ POLSKO. Tabulka J, bod 153. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń*. Online. Kancelaria Sejmu. 2003. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20032082023/O/D20032023.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹⁰² POLSKO. *Tabulka E, bod 11. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego*. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>. [cit. 2024-03-06].

4.5.4 Telefonování za jízdy

Používání telefonu během řízení je v Polsku stejně, jako v okolních zemích zakázáno a je v zákoně¹⁰³ poměrně snadno popsáno. Řidiči je zakázáno používání telefonu, který vyžaduje držení sluchátka nebo mikrofону v ruce během řízení. Přestupek za toto porušení není rovněž přímo definován a použije se rovněž obecný čl. 97 zákona o přestupcích. Tento přestupek se trestá až do výše 3000 PLN nebo napomenutím. Podle sazebníku pokut se za použití telefonu během řízení ukládá pokuta 500 PLN¹⁰⁴ a do systému bodového hodnocení se zapisuje 12 bodů.¹⁰⁵

4.5.5 Bodový systém

V Polsku je aktuálně platný obdobný bodový systém, který známe z České republiky. Bodový systém upravuje samostatné nařízení,¹⁰⁶ které jednak stanovuje způsob udělování bodů, výši bodů, možnosti zjištění bodového konta apod. Přílohou nařízení je tabulka, která popisuje jednání a přidělený počet trestných bodů. Obdobně jako v ostatních zemích byl zaveden ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu, snížení nehodovosti a z důvodu eliminace řidičů, kteří opakovaně porušují předpisy silničního provozu. Řidič může dosáhnout maximálně 24 bodů. Začínající řidiči, do jednoho roku vlastnictví řidičského oprávnění, mají bodů 20. Za jednotlivá porušení zákona o silničním provozu se udělují body od 1 do 15. Zajímavou informací oproti právní úpravě v České republice je, že za spáchání několik

¹⁰³ POLSKO. Čl. 45 odst. 2 bod 1. *Ustawa Prawo o ruchu drogowym*. Kancelaria Sejmu [online]. 1997 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970980602/U/D19970602Lj.pdf>

¹⁰⁴ POLSKO. Tabulka A, bod 67. *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń*. Online. Kancelaria Sejmu. 2003. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20032082023/O/D20032023.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹⁰⁵ POLSKO. *Tabulka H, bod 09. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego*. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹⁰⁶ POLSKO. *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego*. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>. [cit. 2024-03-06].

přestupků současně se trestné body sčítají. Pokud celkový součet bodů přesáhne 15, zapíše se řidiči 15 bodů.¹⁰⁷ Pokud se řidič v následujícím roce nedopustí žádné bodovaného přestupku, body jsou mu smazány. U přestupku, kde byla uložena pokuta, začíná roční lhůta běžet teprve zaplacením uložené pokuty, jinak lhůta běží dnem právní moci rozhodnutí nebo rozsudku.

Řidiči, který ještě nedosáhl 24 bodů, je umožněno jedenkrát za šest měsíců absolvovat kurz, na jehož základě se sníží počet bodů o 6.

Pokud řidič dosáhne celkového počtu 24 bodů, je povinen podstoupit dopravně psychologické vyšetření a rekvalifikační kurz bezpečnosti silničního provozu.¹⁰⁸ Pokud uvedené požadavky nesplní ve lhůtě do jednoho měsíce, je mu odejmuto řidičské oprávnění. Řidičské oprávnění se rovněž odejme, pokud řidič dosáhl 24 bodů podruhé za pět let.¹⁰⁹

4.6 Belgie

Belgie, oficiálním názvem Belgické království je federální parlamentní konstituční monarchie. To znamená, že má monarchu jako hlavu státu a federální parlamentní systém pro vládu. Belgie se vyznačuje federálním uspořádáním, které rozděluje pravomoci mezi federální vládu a vlády tří regionů Vlámsko, Valonsko a Brusel. Zajímavostí je kromě geografického rozložení do tří regionů také rozdělení na tři společenství, Vlámské, Frankofonní a Německojazyčné, která mají pravomoci v určitých oblastech, jako je vzdělávání, kultura a některé sociální služby. Oficiální měnou je Euro (€). V roce 2022 měla Belgie více než 11,5 milionů obyvatel.¹¹⁰ Na belgický silnicích v roce 2022 zemřelo 46 lidí v přepočtu na jeden milion obyvatel.¹¹¹

¹⁰⁷ POLSKO. Čl. 98 odst. 3 *Ustawa O kierujących pojazdami*. Online. Kancelaria Sejmu. 2011. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110300151/U/D20110151Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹⁰⁸ POLSKO. Čl. 98a *Ustawa O kierujących pojazdami*. Online. Kancelaria Sejmu. 2011. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110300151/U/D20110151Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹⁰⁹ POLSKO. Čl. 103 odst. *Ustawa O kierujących pojazdami*. Online. Kancelaria Sejmu. 2011. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110300151/U/D20110151Lj.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹¹⁰ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹¹¹ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL

Pravidla silničního provozu jsou obecně upravena na federální úrovni Královským dekretem o obecných předpisech o policejní kontrole silničního provozu a používání veřejných komunikací.¹¹²

4.6.1 Rychlostní limity

Obecná povinnost řidiče přizpůsobit rychlost jízdy je obdobně jako úprava v České republice uvedena v čl. 10 královského dekretu. Rychlostní limity jsou uvedeny v čl. 11 a jsou rozděleny mezi jednotlivé regiony. Rozdíly jsou patrné. V Bruselském regionu je nejvyšší dovolená rychlost v obci obecnou úpravou stanovena na 30 km/h, ve Vlámském a Valonském regionu je rychlost v obci stanovena na maximálně 50 km/h.

Na dálnicích a silnicích, kde jsou alespoň dva jízdní pruhy pro každý směr jízdy a jízdní směry jsou od sebe odděleny je ve všech regionech nejvyšší dovolená rychlosti 120 km/h. Pro vozidla nad 3,5 tuny a autobusy je rychlost omezena na 90 km/h. Na dálnici mohou jet autobusy a 100 km/h, pokud jsou vybaveny bezpečnostními pásy a omezovačem rychlosti.

Rychlost mimo obec je v regionu Brusel omezena na 70 km/h. V regionu Vlámka je rovněž nejvyšší dovolená rychlost mimo obec 70 km/h, pokud není dopravní značkou zvýšena na 90 km/h. V regionu Valonsko je nejvyšší dovolená rychlost mimo obec 90 km/h s výjimkou komunikací, kde je středový jízdní pruh. Zde platí nejvyšší dovolená rychlost 70 km/h. Jedná se o komunikace, kde se středovým jízdním pruhem jezdí v obou směrech a vozidla se vyhýbají vpravo, mimo středový jízdní pruh.

Pokuty za překročení nejvyšší dovolené rychlosti jsou upraveny v zákoně o silniční dopravní policii.¹¹³ Pokuty za překročení rychlosti jsou uvedeny Kapitole II. Porušení předpisů, Sekce 29, § 3 uvedeného zákona. Belgický zákon specifikuje

FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹¹² BELGIE. *Arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique*. Online. Code de la Route. 1975. Dostupné z: <https://www.code-de-la-route.be/fr/reglementation/1975120109~hra8v386pu>. [cit. 2024-03-06].

¹¹³ BELGIE. *Loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière*. Online. Code de la Route. 1968. Dostupné z: <https://www.code-de-la-route.be/fr/reglementation/1968031601~in-vynqx4tj>. [cit. 2024-03-06].

dost obecně. Pouze uvádí, že se uloží pokuta od 10 € do 500 € a přihlédně se k počtu kilometrů, o kolik byla rychlost překročena. Zákaz činnosti se ukládá za překročení rychlosti o 40 km/h, anebo při překročení o 30 km/h v zastavěné oblasti, v blízkosti škol, obytné zóně apod. Tento limit se jeví poměrně přísný. Zákaz činnosti se ovšem ukládá v rozpětí od 8 dnů do 5 let.

4.6.2 Alkohol

V Belgii platí na celém území limit alkoholu 0,5 promile v krvi. Pro řidiče nákladních vozidel a autobusů platí snížená hladina povoleného množství alkoholu na 0,2 promile v krvi. Tyto hodnoty jsou společně se sankcemi uvedeny v zákoně o silniční dopravní policii. Pokuty jsou rozděleny na dvě úrovně. Do 0,8 promile v krvi je pokuta ve výši od 25 € do 500 € a nad tuto hladinu od 200 € do 2000 €. Pokud řidič spáchá první uvedený přestupek v období tří let po sobě, výše pokuty se zdvojnásobuje. Pokud spáchá v období tří let po sobě druhý uvedený přestupek, tedy hladina alkoholu v krvi je více než 0,8 promile, je mu uložen trest odnětí svobody na 1 měsíc až 2 roky a pokuta 400 € až 5000 € nebo jeden z těchto trestů. Zároveň se ukládá trest zákazu činnosti na 1 až 3 roky. Pokud se takového skutku dopustí opakovaně za další tři roky, odnětí svobody i pokuta se zdvojnásobuje.

4.6.3 Vzdálenost mezi vozidly

Obecně je stanoveno, že řidič musí s ohledem na svou rychlost dodržovat dostatečnou bezpečnou vzdálenost mezi svým vozidlem a vozidlem jedoucím před ním. Kromě této obecné úpravy je pro vozidla nad 7,5 t, nebo delší než 7 metrů stanovena povinnost mimo obec dodržovat rozestup nejméně 50 metrů. Stejná povinnost platí i pro řidiče ostatních vozidel, pokud jedou mimo obec plynuce za sebou. Porušení této povinnosti je označeno za přestupek II. stupně¹¹⁴, za které se ukládá pokuta od 20 € do 250 €.

¹¹⁴ BELGIE. *Arrêté royal du 30 septembre 2005 désignant les infractions par degré aux règlements généraux pris en exécution de la loi relative à la police de la circulation routière*. Online. Code de la Route. 2005. Dostupné z: <https://www.code-de-la-route.be/fr/reglementation/2005014182~5yjza0ajqn>. [cit. 2024-03-06].

4.6.4 telefonování za jízdy

Tato problematika je upravena obdobně jako v jiných členských státech. Řidič nesmí používat, držet nebo manipulovat s jakýmkoli mobilním elektronickým zařízením vybaveným obrazovkou, pokud vozidlo nezastavilo nebo není zaparkováno. Pokud je ale zařízení umístěno v držáku tomu určeném, řidič jej obsluhovat může. Porušení této povinnosti je označeno za přestupek III. stupně, za který se ukládá pokuta od 30 € do 500 €.

4.6.5 Bodový systém

V Belgii není zaveden žádný systém, který by byl podobný bodovému hodnocení řidičů nebo jinému, který sleduje opakování určitých přestupků.

4.7 Bulharsko

Bulharsko, oficiálním názvem Republika Bulharsko, je členem Evropské unie od 1. ledna 2007. Oficiální měnou je bulharský lev (BGN). Bulharsko mělo v roce 2022 bez mála 6,5 milionů obyvatel.¹¹⁵ Z pohledu smrtelných dopravních nehod v přepočtu na jeden milion obyvatel patří k nejhorším členským státům. V roce 2022 se s 78 usmrcenými osobami v přepočtu na jeden milion obyvatel umístilo na druhém místě za Rumunskem.¹¹⁶

Bulharská pravidla silničního provozu jsou upravena primárně zákonem o silničním provozu.¹¹⁷ Zákon upravuje pravidla provozu na veřejně přístupných pozemních komunikacích, požadavky na účast silničních vozidel v provozu na těchto komunikacích, požadavky na způsobilost řidičů, práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích a příslušných orgánů a úředních osob. Upravuje i sankce za porušení ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných na jeho základě. Ve srovnání s dalšími státy se právní úprava jeví přehlednější.

¹¹⁵ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹¹⁶ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹¹⁷ BULHARSKO. *ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА*. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>. [cit. 2024-03-06].

4.7.1 Rychlostní limity

Rychlost vozidle je upravena v čl. 21 zákona o silničním provozu. V obci je rychlost jízdy stanovena pro všechna vozidla na maximálně 50 km/h. Mimo obec je pro vozidla do 3,5 t stanoven limit 90 km/h. Motocykly, nákladní automobily a autobusy mohou jet maximálně 80 km/h a vozidla s přívěsem nad 750 kg nejvýše 70 km/h. Na dálnicích je vozidlům do 3,5 t povolena rychlost maximálně 140 km/h a ostatním vozidlům nejvýše 100 km/h. Na rychlostních silnicích mohou osobní automobily jet maximálně 120 km/h a ostatní vozidla nejvýše 90 km/h. Sankce za překročení rychlosti jsou upraveny v čl. 182 zákona a jsou rozděleny na překročení v obci a mimo obec. Za překročení rychlosti v obci v rozmezí do 49 km/h se ukládá pokuta od 20 BGN do 600 BGN. Od překročení rychlosti o 50 km/h a více se ukládá pokuta 700 BGN, která se za každých dalších 5 km/h zvyšuje o 50 BGN. Rovněž se ukládá trest zákazu řízení na 3 měsíce. U překročení rychlosti mimo obec se pokuta pohybuje od 20 BGN do 400 BGN při překročení do 50 km/h a od 50 km/h je pokuta 600 BGN a rovněž se navyšuje, jako při překročení v obci. Shodně se ukládá i zákaz činnosti.

4.7.2 Alkohol

Povolená hranice alkoholu je pro řízení motorových vozidel 0,5 promile alkoholu v krvi.¹¹⁸ Právní následky za řízení pod vlivem alkoholu jsou rozděleny do roviny trestní a roviny přestupkové. Pokud je u řidiče zjištěna hladina alkoholu nad 0,5 promile do 0,8 promile, ukládá se mu sankce zákaz činnosti na 6 měsíců a pokuta 500 BGN. Nad 0,8 promile do 1,2 promile se ukládá zákaz činnosti na 12 měsíců a pokuta 1000 BGN. Pokud spáchá přestupek opakovaně, do dvou let od potrestání za první přestupek, sankce i zákaz činnosti se zvyšují.

Při zjištěné hladině alkoholu nad 1,2 promile se řidič dopouští trestného činu, který upravuje § 343b místního trestního zákoníku.¹¹⁹ Na rozdíl od České republiky má Bulharsko ve skutkové podstatě jednoznačně uvedenou hladinu 1,2 promile. Tento čin se trestá odnětím svobody od 1 roku do 3 let a pokutou

¹¹⁸ BULHARSKO. Čl. 5 odst. 3 ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>. [cit. 2024-03-06].

¹¹⁹ BULHARSKO. НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС. Online. Lex.bg. 1968. Dostupné z: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529>. [cit. 2024-03-06].

200 BGN až 1000 BGN. V případě recidivy je bulharský zákon přísnější. Pokud je řidič odsouzen a znovu kontrolován pod vlivem alkoholu a je mu zjištěna hladina na 0,5 promile může mu být uložen trest odnětí svobody od 1 roku do 5 let a pokut od 500 BGN do 1500 BGN. Od roku 2023 má soud právo zabavit vozidlo ve prospěch státu, pokud je majetkem řidiče a pokud ne, zaplatí řidič ekvivalent jeho ceny.

Odmítnutí vyšetření na alkohol je posuzováno jako přestupek.¹²⁰ Za tento přestupek se ukládá pokuta 2000 BGN a zákaz činnosti na 2 roky. Pokud je řidič za odmítnutí dechové zkoušky potrestán tímto přestupkem a takového jednání se dopustí opakovaně, dopouští se trestného činu a lze mu uložit trest odnětí svobody až na 6 měsíců a pokutu 2000 BGN.¹²¹

4.7.3 Vzdálenost mezi vozidly

Tato problematika je v Bulharsku upravena obdobně, jako v České republice. Řidič silničního vozidla musí dodržovat takovou vzdálenost od jiného vozidla jedoucího před ním, aby se mohl vyhnout nárazu do něj při snížení rychlosti nebo náhlém zastavení.¹²² Není zákonem stanoven žádný limit pro bezpečnou vzdálenost, ani nejsou stanoveny sankce za porušení takové vzdálenosti. Řidič se trestá pouze v případě, že vlivem nedodržení vzdálenosti způsobil dopravní nehodu.

4.7.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu během jízdy je zakázáno.¹²³ Použití mobilního telefonu není nějak blíže specifikováno. Pouze je v zákoně uvedena výjimka o telefonování bez použití rukou. Použití mobilního telefonu během řízení se pokutuje částkou 50 BGN.

¹²⁰ BULHARSKO. Čl. 174 odst. 3 ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>. [cit. 2024-03-06].

¹²¹ BULHARSKO. Čl. 343b odst. 6 НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС. Online. Lex.bg. 1968. Dostupné z: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529>. [cit. 2024-03-06].

¹²² BULHARSKO. Čl. 23 odst. 1 ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>. [cit. 2024-03-06].

¹²³ BULHARSKO. Čl. 104b ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>. [cit. 2024-03-06].

4.7.5 Bodový systém

Bodový systém v Bulharsku funguje na obdobném principu, jak jej známe z České republiky. Bodový systém je upraven v zákoně o silničním provozu¹²⁴ a zároveň samostatným nařízením Ministerstva vnitra.¹²⁵ Počet bodů je stanoven na 39. Začínající řidič má bodový limit 2/3, tedy 26 bodů. Zbylé body se řidiči započítají po 24 měsících praxe. Za porušení povinností daných zákonem o silničním provozu se body odčítají. Seznam jednání, které je postihovány body je uveden v samotném nařízení Ministerstva vnitra. Při spáchání více přestupků najednou se body sčítají. Body si může řidič obnovit jedenkrát za rok po absolvování školení, a tím získat znovu 1/3 bodů. Dále se body obnoví po uplynutí dvou let od zapsání bodů, přičemž se obnoví do plné výše. Pokud jsou řidiči odečteny všechny body, pozbývá řidičské oprávnění na nejméně 6 měsíců. Poté může žádat o řidičské oprávnění znovu.

4.8 Chorvatsko

Chorvatsko, oficiálním názvem Chorvatská republika vstoupilo do Evropské unie 1. července 2013. Oficiální měnou je Euro (€). V roce 2022 mělo Chorvatsko téměř 4 milion obyvatel.¹²⁶ V přepočtu na jeden milion obyvatel bylo na chorvatských silnicích v roce 2022 usmrceno 71 osob.¹²⁷ V tomto měřítku se Chorvatsko řadí k nejhorším členským státům.

¹²⁴ BULHARSKO. *Čl. 157 ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА*. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>. [cit. 2024-03-06].

¹²⁵ BULHARSKO. *НАРЕДБА № 13-2539 ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2012 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ МАКСИМАЛНИЯ РАЗМЕР НА КОНТРОЛНИТЕ ТОЧКИ, УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОТНЕМАНЕТО И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО ИМ, СПИСЪКА НА НАРУШЕНИЯТА, ПРИ ИЗВЪРШВАНЕТО НА КОИТО ОТ НАЛИЧНИТЕ КОНТРОЛНИ ТОЧКИ НА ВОДАЧА, ИЗВЪРШИЛ НАРУШЕНИЕТО, СЕ ОТНЕМАТ ТОЧКИ СЪОБРАЗНО ДОПУСНАТОТО НАРУШЕНИЕ, КАКТО И УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 26 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 23.03.2018 Г.)*. Online. Lex.bg. 2013. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2135830692>. [cit. 2024-03-06].

¹²⁶ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹²⁷ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

K hlavním zákonům v oblasti úpravy bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy patří zákon o bezpečnosti silničního provozu.¹²⁸ Oproti ostatním zákonům je tento chorvatský jednoduchý a přehledný. V části, kde jsou uvedena jednotlivá práva a povinnosti účastníků silničního provozu, se v každém takovém odstavci nachází i případná sankce za porušení, pokud se ukládá zákaz činnosti, tak v jaké výši a rovněž počet bodů, který se uděluje.

4.8.1 Rychlostní limity

Přizpůsobení rychlosti jízdy je upraveno obecně, obdobně jako v jiných členských státech. Zajímavostí je i ustanovení o rychlosti, týkající se omezování plynulosti dopravy. V čl. 51 odst. 2 uvádí, že pokud vozidlo jede rychlostí nižší než povolenou a nahromadí se za ním kolona vozidel, která nemohou bezpečně předjet, je řidič vpředu jedoucího vozidla povinen na nejbližším místě sjet a nechat kolonu vozidel projet. Rychlostní limity jsou přehledně popsány v čl. 53, čl. 54 a čl. 55 zákona o bezpečnosti silničního provozu. První článek je věnován rychlosti v obci, poté mimo obec a v posledním jsou uvedeny výjimky.

Rychlost v obci je stanovena na 50 km/h. Za porušení rychlosti se ukládají pokuty ve výši od 30 € do 920 € při překročení rychlosti do 50 km/h. Za překročení rychlosti o 50 km/h a více se ukládá pokuta od 1320 € do 2650 € nebo trest odnětí svobody až na 60 dnů. Pokud se takového překročení rychlosti řidič dopustí podruhé, ukládá se mu zákaz činnosti na 6 měsíců a pokud potřetí a vícekrát, tak se mu ukládá zákaz činnosti na 12 měsíců. Za tento přestupek se zapisuje 6 trestných bodů. Zákaz činnosti na 34 nebo 6 měsíců se ukládá i za opakované překročení rychlosti v rozpětí od 30 km/h do 50 km/h. Za tento přestupek se zapisují 3 trestní body. Za překročení rychlosti od 10 km/h do 30 km/h se zapisují dva trestné body.

Mimo obec je nejvyšší dovolená rychlost na dálnicích 130 km/h, 120 km/h na rychlostních silnicích a 90 km/h na ostatních silnicích. Za porušení rychlostních limitů mimo obec do 50 km/h se ukládají pokuty od 60 € do 260 €. Při překročení rychlosti o 50 km/h a více se ukládá pokuta od 660 € do 1990 €, zapisují se tři

¹²⁸ CHORVATSKO. *Zakon o sigurnosti prometa na cestama*. Online. Zakon.hr. 2023. Dostupné z: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>. [cit. 2024-03-06].

trestné body a za druhé spáchání tohoto přestupku se ukládá zákaz činnosti nejméně na 3 měsíce, za třetí a další opakování se ukládá zákaz činnosti na nejméně 6 měsíců.

Na dálnicích mohou autobusy jet rychlostí 100 km/h a vozidla nad 3,5 t nejvýše 90 km/h. Mimo dálnice je nejvyšší dovolená rychlost těchto vozidel 80 km/h.

4.8.2 Alkohol

Za ovlivněného alkoholem se v Chorvatsku považuje řidič, přesahuje-li hladina alkoholu v jeho krvi hodnotu 0,5 promile.¹²⁹ Tento limit se nevztahuje na řidiče nákladních automobilů, autobusů, instruktory autoškoly, začínající řidiče do dvou let praxe a rovněž na řidiče osobních automobilů, kteří řízením vozidla vykonávají nějaké zaměstnání. Za řízení do 0,5 promile alkoholu v krvi těchto uvedených řidičů se ukládá pokuta 90 €.

Při hladině alkoholu nad 0,5 promile do 1,0 promile je pokuta od 390 € do 660 € tři trestné body a při druhém přestupku zákaz činnosti nejméně 3 měsíce, a při třetím a dalším přestupku zákaz činnosti nejméně 6 měsíců.

Při hladině alkoholu nad 1,0 promile do 1,5 promile je pokuta od 660 € do 1990 €, čtyři trestné body a při druhém přestupku zákaz činnosti nejméně 6 měsíců, a při třetím a dalším přestupku zákaz činnosti nejméně 9 měsíců.

Při hladině alkoholu nad 1,5 promile se ukládá pokuta od 1320 € do 2650 € nebo odnětí svobody až na 60 dnů, šest trestných bodů a při druhém přestupku zákaz činnosti nejméně 6 měsíců, a při třetím a dalším přestupku zákaz činnosti nejméně 12 měsíců.

Odmítnutí dechové zkoušky nebo vyšetření na alkohol možné je, ale trestá se jako řízení vozidla pod vlivem alkoholu více než 1,5 promile.

¹²⁹ CHORVATSKO. Čl. 192 odst. 2 *Zakon o sigurnosti prometa na cestama*. Online. Zakon.hr. 2023. Dostupné z: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>. [cit. 2024-03-06].

4.8.3 Vzdálenost mezi vozidly

Bezpečná vzdálenost mezi vozidly je upravena pouze obecně¹³⁰ a nejsou definovány žádné konkrétní hodnoty pro rozestupy. Je pouze uvedeno, že řidič musí při jízdě za vozidlem udržovat takovou vzdálenost, aby nebyla ohrožena bezpečnost provozu. Podle ustanovení upravujících rychlost jízdy musí jet tak rychle, aby zastavil před očekávanou překážkou. Mimo obec, kde není předjíždění zakázáno je pouze stanovena povinnost pro řidiče vozidel nad 3,5 t nebo delších než 7 m dodržovat vzdálenost 100 m za vpředu jedoucím vozidlem.

Zákaz používání mobilního telefonu během řízení není nijak konkrétně specifikováno. Je zakázáno používat mobilní telefon nebo jiná zařízení způsobem, který by snižoval schopnost reakce a bezpečného ovládní vozidla. Mobilní telefon se může používat pouze, umožňuje-li použití bez pomoci rukou.

4.8.4 Telefonování za jízdy

Za nezákonné použití mobilního telefonu během řízení se ukládá pokuta ve výši 130 €. Trestné body nejsou stanoveny.¹³¹

4.8.5 Bodový systém

V Chorvatsku je zaveden bodový systém, obdobně jako v České republice.¹³² Při pravomocném potrestání za přestupek se do evidence zapisuje příslušný počet bodů. Bodový limit je 12 trestných bodů a u začínajících řidičů do dvou let praxe 9 trestných bodů. Pokud řidič za období dvou let nasbírá uvedený počet bodů je mu odebrán řidičský průkaz. O vydání nového řidičského průkazu může žádat až po uplynutí dvou let a musí složit zkoušku.

¹³⁰ CHORVATSKO. Čl. 109 a čl. 110 *Zakon o sigurnosti prometa na cestama*. Online. Zakon.hr. 2023. Dostupné z: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>. [cit. 2024-03-06].

¹³¹ CHORVATSKO. Čl. 196 *Zakon o sigurnosti prometa na cestama*. Online. Zakon.hr. 2023. Dostupné z: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>. [cit. 2024-03-06].

¹³² CHORVATSKO. Čl. 286 *Zakon o sigurnosti prometa na cestama*. Online. Zakon.hr. 2023. Dostupné z: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>. [cit. 2024-03-06].

4.9 Kypr

Kypr je jedním ze tří ostrovních států Evropské unie. Kypr má unikátní geografickou a politickou situaci. Ostrov je rozdělen na dvě hlavní části: Republika Kypr, která je mezinárodně uznaným státem a členem Evropské unie, a Tureckou republiku Severní Kypr, která je uznávána pouze Tureckem. Oficiální měnou na Kypru je Euro (€). V roce 2022 měl Kypr méně než 1 milion obyvatel¹³³ a na jeho silnicích bylo usmrceno 41 osob v přepočtu na 1 milion obyvatel.¹³⁴ Provoz na pozemních komunikacích je upraven zejména zákonem o motorových vozidle a provozu z roku 1972¹³⁵ a zákonem o bezpečnosti silničního provozu z roku 1986.¹³⁶ Dalšími důležitými zákony pro bezpečnost silničního provozu jsou zákon o mimosoudním řešení přestupků z roku 1997¹³⁷ a zákon o řidičských průkazech z roku 2001.¹³⁸

Kypr je jedním ze států Evropské unie, kde je levostranný provoz.

Právní úprava provozu na pozemních komunikacích je ve srovnání s Českou republikou poměrně složitě řešena několika zákony, z nichž každý obsahu je část pravidel silničního provozu nebo různé sankce, popř. body.

4.9.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou na Kypru stanoveny na 50 km/h v obci, 80 km/h mimo obec a 100 km/h na dálnicích, a tato pravidla platí jak pro vozidla do 3,5 t, tak pro autobusy. Nákladní automobily mohou jet mimo obec 64 km/h a na dálnicích 80

¹³³ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹³⁴ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹³⁵ KYPR. *Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972 (86/1972)*. Online. CyLaw. 1972. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1972_1_86/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹³⁶ KYPR. *Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986 (174/1986)*. Online. CyLaw. 1986. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1986_1_174/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹³⁷ KYPR. *Ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμος του 1997 (47(I)/1997)*. Online. CyLaw. 1997. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1997_1_47/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹³⁸ KYPR. *Ο Περί Αδειας Οδήγησης Νόμος του 2001 (94(I)/2001)*. Online. CyLaw. 2001. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2001_1_94/index.html. [cit. 2024-03-06].

km/h. Sankce se uvádí za překročení rychlosti v % a za každý překročený kilometr je daná sazba. Pokud řidič překročí povolenou rychlost o maximálně 30 %, bude mu uložena pokuta ve výši 2 € za každý kilometr nad limit a dostane 1 až 3 trestné body. V případě, že překročení rychlosti dosáhne až 50 % nad limit, výše pokuty stoupá na 3 € za každý kilometr a řidiči hrozí 2 až 4 trestné body. Za překročení rychlosti o 75 % či více činí pokuta 5 € za každý kilometr přes limit, a řidiči mohou být přičteny 3 až 6 bodů.¹³⁹

4.9.2 Alkohol

Limit alkoholu je na Kypru stanoven na 0,5 promile alkoholu v krvi, s výjimkou začínajících řidičů do tří let praxe a řidičů z povolání, u kterých je limit 0,2 promile alkoholu v krvi.¹⁴⁰ Sankce jsou odstupňovány podle míry překročení limitu.¹⁴¹ Za překročení limitu, ale méně než 0,82 promile může být uložena pokuta do 1500 € nebo jeden měsíc odnětí svobody a zapisují se 1 až 3 trestné body. Od 0,82 promile do 1,27 promile může být uložena pokuta do 3000 € nebo odnětí svobody až na tři měsíce a zapisují se 3 až 6 bodů. Od 1,28 promile do 1,6 promile alkoholu v dechu je pokuta do 5000 € nebo odnětí svobody až na 8 měsíců a zákaz činnosti do 4 měsíců. Mohou být uloženy všechny nebo jen některé sankce. Nad 1,6 promile může být uložena pokuta do 10000 €, odnětí svobody nepřesahující 2 roky a zákaz činnosti až na 2 roky. Mohou být uloženy všechny nebo jen některé sankce. Zároveň se zapisuje 5 až 10 bodů.

Odmítnutí vyšetření na alkohol je možné, ale řidič se vystavuje postihu stejně, jako by řídil vozidlo a bylo mu zjištěno více než 1,6 promile alkoholu v dechu.

¹³⁹ KYPR. *Tabulka VI O περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμος του 1997 (47(I)/1997)*. Online. CyLaw. 1997. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1997_1_47/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹⁴⁰ KYPR. *§ 5 O περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986 (174/1986)*. Online. CyLaw. 1986. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1986_1_174/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹⁴¹ KYPR. *§ 11 O περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986 (174/1986)*. Online. CyLaw. 1986. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1986_1_174/full.html. [cit. 2024-03-06].

4.9.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti mezi vozidly není blíže specifikováno ani v pravidlech silničního provozu, ani v předpisech, které stanovují sankce.

4.9.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu je sice zakázáno, ale není nějak blíže specifikováno. Za nedovolené použití mobilního telefonu se uděluje pokuta ve výši 150 €, a pokud se řidič takového přestupku dopustí opakovaně během 3 let, zvyšuje se částka dvojnásobně.¹⁴² Dále však zákon uvádí, že pokud řidič řídí a manipuluje s jinými předměty než mobilním telefonem, může mu být uložena pokuta 85 €.

4.9.5 Bodový systém

Bodový systém na Kypru¹⁴³ funguje obdobně jako v České republice. Každý řidič má konto 12 trestných bodů. Po dosažení 12 trestných bodů je mu odebrán řidičský průkaz a právo jej znovu získat po dobu až 6 nebo až 12 měsíců, podle dosavadních přestupků. Body se vymažou po uplynutí dvou let od zápisu bodů.

4.10 Dánsko

Dánsko, oficiálním názvem Království Dánsko je konstituční monarchie, ve které panuje parlamentní systém. Politická moc je vykonávána parlamentem a vládou. Oficiální měna se nazývá dánská koruna (DKK). V roce 2022 mělo Dánsko téměř 6 milionu obyvatel.¹⁴⁴ V přepočtu na jeden milion obyvatel zemřelo na dánských silnicích v roce 2022 celkem 26 osob.¹⁴⁵ Toto číslo patří k nejnižším z člen-

¹⁴² KYPR. *Tabulka II, bod 24., písm. d) Ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμος του 1997 (47(I)/1997)*. Online. CyLaw. 1997. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1997_1_47/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹⁴³ KYPR. § 20A *Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972 (86/1972)*. Online. CyLaw. 1972. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1972_1_86/full.html. [cit. 2024-03-06].

¹⁴⁴ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁴⁵ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: <https://transport.ec.europa.eu/news->

ských států. Dánsko se v roce 2022 umístilo na druhém místě za Švédskem. Pravidla silničního provozu jsou upravena dopravním zákonem.¹⁴⁶ Ukládání pokut se řídí jednak dopravním zákonem a jednak tabulkou Generálního prokurátora. Přehledná tabulka je dostupná na internetových stránkách dánské policie.¹⁴⁷ Sankce za porušení pravidel jsou ve srovnání s Českou republikou násobně vyšší.

4.10.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity v obci jsou pro všechna vozidla 50 km/h. Mimo obec mohou vozidla do 3,5 t jet rychlostí 80 km/h a na dálnici 130 km/h. Nákladní automobily mohou jet mimo obec 70 km/h a na dálnici 80 km/h. Autobusy mohou jet mimo obec i na dálnici maximálně 80 km/h.¹⁴⁸ Pokuty za překročení rychlosti se ukládají podle procent překročení stanoveného limitu ve výši od 1200 DKK do 9000 DKK. Od překročení rychlosti o 30% se přispívá částka na fond obětí a to 500 DKK. Tato částka se přičítá k pokutě. Pokud řidič překročí rychlost mimo obec o 30% a více, připočítá se k pokutě a příspěvku do fondu obětí ještě zvýšená částka pokuty 1000 DKK. Pokud řidič překročí rychlost o 60% a více, dostává podmíněný zákaz řízení. To znamená, že musí nejdéle do 6 měsíců absolvovat zkoušky a test z pravidel silničního provozu.¹⁴⁹ Pokud takové zkoušky neabsolvuje nebo neprospěje, je řidiči odebráno řidičské oprávnění. Nej přísnější je ve srovnání s Českou republikou trest za překročení rychlosti 200 km/h nebo překročení limitu o 100% a rychlosti nad 100 km/h. Tedy například více než 100 km/h při limitu 50 km/h. V takovém případě může být potrestán odnětím svobody až na 18 měsíců¹⁵⁰ a zákazem činnosti od 6 měsíců do 10 let.

[events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en](https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710). [cit. 2024-02-16].

¹⁴⁶ DÁNSKO. *Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710>. [cit. 2024-03-06].

¹⁴⁷ POLITI. *Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. DANISH POLICE POLITI. 2023. Dostupné z: <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/boeder/boeder-det-er-ikke-gratis-at-overtraede-faerdselsloven.pdf>. [cit. 2024-03-06].

¹⁴⁸ DÁNSKO. *Kapitola 5 Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710>. [cit. 2024-03-06].

¹⁴⁹ DÁNSKO. *§ 103 Bekendtgørelse om kørekort*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/906>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵⁰ DÁNSKO. *§ 118 odst. 11 Bekendtgørelse om kørekort*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/906>. [cit. 2024-03-06].

4.10.2 Alkohol

Alkohol v krvi během řízení je v Dánsku povolen do limitu 0,5 promile.¹⁵¹ Sankce za překročení tohoto limitu jsou opět značné. Výše pokuty se odvíjí od průměrné měsíční mzdy. Výpočet výše pokuty je podrobně popsán v oznámení Generálního prokurátora.¹⁵² Za překročení hladiny alkoholu od 0,51 promile do 1,2 promile se ukládá pokuta ve výměře od 1,0 do 1,5 násobku průměrné měsíční mzdy. Za opakování přibývá trest odnětí svobody. Při řízení s více než 2,0 promile se ukládá trest nejméně 20 dnů odnětí svobody a pokuta rovnající se jednomu měsíčnímu příjmu. Trest se úměrně zvyšuje množstvím naměřeného alkoholu. Při zjištěné hladině od 0,51 promile do 1,2 promile dostává řidič podmíněný zákaz řízení. Při hodnotě nad 1,2 promile je zákaz činnosti bezpodmínečný a ukládá se na dobu od 6 měsíců do 10 let. Povinnost podrobit se dechové zkoušce je stanovena dopravním zákonem.¹⁵³ V případě, že řidič odmítne dechovou zkoušku, je předveden k lékařskému vyšetření.

4.10.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je upraveno pouze obecně. Vzdálenost od vpředu jedoucího řidiče musí být upravena tak, aby při zastavení vozidla vpředu nebo snížení jeho rychlosti nehrozilo nebezpečí srážky.¹⁵⁴ Konkrétní hodnoty vzdálenosti nejsou definovány. Podle serveru sikkrettrafik.dk je dodržování vzdálenosti policií kontrolováno a vychází z obecně uznávané minimální vzdálenosti 2 vteřiny, popř. při provozu na dálnici vzdálenost v metrech rovnající se polovině rychlosti v km/h. Tento přestupek je zařazen mezi sledované a ukládá se pokuta 2000 DKK a příspěvek 500 DKK na fond obětí.

¹⁵¹ DÁNSKO. § 53 *Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵² DÁNSKO. *Færdsel - Spirituskørsel (færdselslovens § 53)*. Online. Vidensbasen. 2020. Dostupné z: <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/65426ae2-b717-4908-b29a-f445241126de?showExact=true>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵³ DÁNSKO. § 55 *Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵⁴ DÁNSKO. § 15 *Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710>. [cit. 2024-03-06]. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1710>

4.10.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilních telefonů a jiných komunikačních zařízení je zakázáno.¹⁵⁵ Za komunikační zařízení se považují například i chytré hodinky, GPS navigace apod. Tento zákaz se vztahuje i na případy, kdy řidič zastaví např. na křižovatce, popř. v koloně vozidel. Za toto porušení se ukládá pokuta 1500 DKK a přispívá se 500 DKK na fond obětí.

4.10.5 Bodový systém

Bodový systém v Dánsku nefunguje obdobně, jak jej známe z České republiky. V dopravním zákoně je definováno dvacet přestupků,¹⁵⁶ kterých když se řidič dopustí třikrát během tří let, tak je podmíněně zbaven práva řídit vozidla a musí do 6 měsíců splnit stanovené zkoušky.¹⁵⁷ Pokud zkoušky nesplní, je mu odebráno řidičské oprávnění. Pokud je mu právo řídit vozidla navraceno, je stanovena zkušební doba 3 let. Pokud opět spáchá tři z uvedených přestupků, je mu řidičské oprávnění odňato bezpodmínečně. Mezi vyjmenované přestupky patří například nedodržení bezpečné vzdálenosti, jízda na červenou, nedání přednosti v jízdě. Nepřipoutání dětí mladších 15 let, neoprávněné použití mobilního telefonu a jiného zařízení, apod.¹⁵⁸ Všechny tyto sledované přestupky pak k pokutě přispívají 500 DKK na fond obětí.

4.11 Estonsko

Estonsko, oficiálním názvem Estonská republika přistoupilo k Evropské unii 1. května 2004. Od roku 2011 je oficiální měnou Estonska Euro (€). V roce 2022

¹⁵⁵ DÁNSKO. § 55a *Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1710>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵⁶ DÁNSKO. § 125 *odst. 2 Bekendtgørelse af færdselsloven*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1710>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵⁷ DÁNSKO. § 103 *Bekendtgørelse om kørekort*. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2019/906>. [cit. 2024-03-06].

¹⁵⁸ RÅDET FOR SIKKER TRAFIK. *Hold afstand*. Online. Rådet for Sikker Trafik. 2023. Dostupné z: <https://sikkertrafik.dk/rad-og-viden/bil/faerdselsregler/hold-af-stand/#:~:text=K%C3%B8rer%20du%20med%20for%20kort,en%20betingsfrakendelse%20af%20k%C3%B8rekortet..> [cit. 2024-03-06].

mělo Estonsko méně než 1,5 milionu obyvatel.¹⁵⁹ Na zdejších silnicích v roce 2022 zemřelo v přepočtu na jeden milion obyvatel celkem 37 osob.¹⁶⁰

Hlavním pramenem pravidel silničního provozu je Dopravní zákon.¹⁶¹ Zákon stanoví řízení provozu na estonských silnicích, pravidla silničního provozu, základní požadavky k zajištění bezpečnosti provozu, požadavky na udělení řídičského oprávnění a vedení dopravního registru, i odpovědnost za porušení pravidel silničního provozu. Zákon se jeví jako přehledný a snadno pochopitelný.

Obsahuje pravidla silničního provozu, práva a povinnosti účastníků a zároveň obsahuje Kapitulu 15, kde jsou uvedeny přestupky za porušení zákona, pokuty a případné zákazy činnosti. Zajímavostí je, že výše pokuty je uvedena v jednotkách pokuty. Např. 100 jednotek pokuty. Jednotka pokuty je základní částka pokuty a aktuálně podle trestního zákoníku činí 4 €. ¹⁶²

4.11.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou uvedeny v § 15. Rychlostní limity jsou stanoveny pro všechna vozidla na 50 km/h v obci a mimo obec 90 km/h. Omezení rychlosti jsou stanovena např. pro autobusy, kde lidé stojí nebo sedí anebo pro nákladní vozidla ozbrojených sil. Zajímavostí je, že v estonském zákoně je přímo upravena rychlost vozidla na zledovatělé silnici, popř. na zamrzlé ploše. Sankce za překročení rychlosti jsou uvedeny v § 227. Pokuty se ukládají v částce od 120 € do 1200 €. Lze rovněž udělit zákaz činnosti od 1 do 12 měsíců.

4.11.2 Alkohol

Limit alkoholu je zákonem stanoven na 0,2 promile alkoholu v krvi. Sankce jsou rozděleny mezi dopravní zákon a trestní zákoník. Překročení limitu od 0,21

¹⁵⁹ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁶⁰ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁶¹ ESTONSKO. *Liiklusseadus*. Online. Riigi Teataja 2010. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13335732>. [cit. 2024-02-16].

¹⁶² ESTONSKO. § 47 *Karistusseadustik*. Online. Riigi Teataja. 2001. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122016014>. [cit. 2024-02-16].

promile do 1,49 promile se trestná podle dopravního zákona pokutou do 300 jednotek, tedy 1200 € a zákazem činnosti do 12 měsíců.¹⁶³ Při zjištěné hodnotě nad 1,5 promile se uděluje trest odnětí svobody až na pět let, podle trestního zákoníku.¹⁶⁴ Zároveň lze uložit trest zákazu činnosti do tří let.¹⁶⁵ Ve srovnání s jinými členskými státy i Českou republikou se tresty jeví mírné.

4.11.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je upraveno pouze obecně v § 46. Řidič musí s ohledem na rychlost a stav vozovky dodržet takovou vzdálenost, aby zabránil srážce v případě, kdy vozidlo před ním náhle zastaví. Konkrétní hodnoty nejsou v zákoně uvedeny. Nedodržení bezpečnostní vzdálenosti nemá v zákoně definován vlastní přestupek. Sankce se uděluje podle univerzálního § 242. Ukládá se sankce až 50 jednotek, tedy 150 €. V případě, že dojde k ohrožení provozu, částka se zvyšuje na 100 jednotek, a lze udělit i zákaz činnosti do 9 měsíců.

4.11.4 Telefonování za jízdy

Věnování se řízení je upraveno v § 33 odst. 11. Řidič má zakázáno za jízdy vykonávat činnosti, které mohou narušovat řízení nebo vnímání dopravní situace, včetně používání telefonu, který vyžaduje držení nebo ovládání rukama. Nezákonné použití mobilního telefonu nemá v zákoně definován vlastní přestupek. Sankce se uděluje podle univerzálního § 242. Ukládá se sankce až 50 jednotek, tedy 150 €. V případě, že dojde k ohrožení provozu, částka se zvyšuje na 100 jednotek, a lze udělit i zákaz činnosti do 9 měsíců.

4.11.5 Bodový systém

V Estonsku není zaveden bodový systém, který by byl obdobný tomu, který známe z České republiky.

¹⁶³ ESTONSKO. § 224 *Liiklusseadus*. Online. Riigi Teataja. 2010. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13335732>. [cit. 2024-02-16].

¹⁶⁴ ESTONSKO. § 423 *odst. 2 Karistusseadustik*. Online. Riigi Teataja. 2001. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122016014>. [cit. 2024-02-16].

¹⁶⁵ ESTONSKO. § 50 *Karistusseadustik*. Online. Riigi Teataja. 2001. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122016014>. [cit. 2024-02-16].

4.12 Finsko

Republika Finsko je severoevropská parlamentní republika. K Evropské unii přistoupilo Finsko v roce 1995. Od roku 2002 je oficiální měnou Euro (€). Počet obyvatel v roce 2022 byl 5,5 milionů.¹⁶⁶ Na Finských silnicích zemřelo v roce 2022 celkem 35 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.¹⁶⁷

Pravidla silničního provozu jsou upravena primárně zákonem o silničním provozu.¹⁶⁸ Sankce jsou poměrně složitě upraveny několika zákony. Pravidla silničního provozu rozdělují protiprávní jednání na přestupky, které je upraveno zákonem o ukládání pokut¹⁶⁹ a samotným zákonem o silničním provozu. Například je uvedeno, že pokuta uložená za několik přestupků spáchaných jedním jednáním se automaticky navyšuje o 40 €. Dále rozděluje protiprávní jednání na ohrožování bezpečnosti provozu, vážné ohrožení bezpečnosti provozu a řízení pod vlivem alkoholu, které jsou trestány podle trestního zákoníku.¹⁷⁰ Pokuty podle trestního zákoníku se ukládají v denních sazbách, přičemž nejnižší je 1 a nejvyšší 120. Denní sazba se vypočítává individuálně u každého pachatele podle jeho příjmů, je upravena vyhláškou¹⁷¹ a je stanovena na nejméně 6 €. Zákazy řízení se ukládají podle zákona o řidičských průkazech.¹⁷²

¹⁶⁶ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁶⁷ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁶⁸ FINSKO. *Tieliikennelaki*. Online. 2018. Dostupné z: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180729>. [cit. 2024-02-16].

¹⁶⁹ FINSKO. *Laki sakon ja rikesakon määräämisestä*. Online. Finlex. 2010. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100754>. [cit. 2024-02-22].

¹⁷⁰ FINSKO. *Rikoslaki*. Online. Finlex. 1989. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L23>. [cit. 2024-02-22].

¹⁷¹ FINSKO. *Asetus päiväsakon rahamäärästä*. Online. Finlex. 1999. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990609>. [cit. 2024-02-22].

¹⁷² FINSKO. *Ajokorttilaki*. Online. Finlex. 2011. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110386#L9P92>. [cit. 2024-02-22].

4.12.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou stanoveny v § 9 na 50 km/h v obci pro všechna vozidla a 80 km/h mimo obec pro všechna vozidla. Při překročení rychlosti do 20 km/h se ukládají pokuty až 200 €. Při překročení rychlosti nad 20 km/h se ukládají pokuty podle trestního zákoníku od 1 do 120 denních sazeb nebo 6 měsíců odnětí svobody.

4.12.2 Alkohol

Tolerance k řízení pod vlivem alkoholu je stanovena na 0,5 promile alkoholu v krvi. Pokud je u řidiče zjištěna hladina alkoholu více než 0,5 promile dopouští se trestního činu podle § 3, kapitoly 23. trestního zákoníku. Ukládá se pokuta, popř. odnětí svobody až na 6 měsíců a zákaz činnosti. Při hodnotě nad 1,2 promile je čin podle § 4, kapitoly 23. trestního zákoníku kvalifikován jako Hrubé řízení pod vlivem alkoholu a ukládá se pokuta v částce nejméně 60 denních sazeb, zákaz činnosti a odnětí svobody až na 2 roky.

4.12.3 Vzdálenost mezi vozidly

Bezpečná vzdálenost mezi vozidly je upravena pouze obecně. Řidič vozidla musí udržovat takovou vzdálenost od vozidla před sebou, aby nehrozilo nebezpečí nárazu zezadu. Přestože není blíže specifikována, je zařazena do ohrožování bezpečnosti provozu podle trestního zákoníku a trest se ukládá podle denní sazeb od 1 do 120.

4.12.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu je zakázáno, pokud je držen v ruce. Dále je zakázáno používat prostředek nebo systém tak, aby jeho použití ztěžovalo nebo ohrožovalo řízení vozidla. Za porušení se podle zákona o silničním provozu ukládá pokuta 100 €.

4.12.5 Bodový systém

Ve Finsku není zaveden bodový systém za porušení pravidel silničního provozu.

4.13 Francie

Oficiálním názvem Francouzská republika patří k jednomu ze zakládajících států Evropské unie a předchozích společenství. Oficiální měnou je od roku 2002 Euro (€). V roce 2022 měla Francie bez mála 68 milionů obyvatel.¹⁷³ V porovnání s ostatními členskými státy se jedná o druhý nejlidnatější stát. Na Francouzských silnicích v roce 2022 zemřelo celkem 50 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.¹⁷⁴

Ve Francii je provoz na pozemních komunikacích upraven silničním zákonem.¹⁷⁵ Sankce za porušení pravidel silničního provozu upravuje francouzský trestní zákoník.¹⁷⁶ Článek 131-13 trestního zákoníku pokuty rozděluje do pěti tříd a každé a stanovuje i výše pokut pro jednotlivé třídy. Horní hranice jednotlivých tříd jsou stanoveny od 38 € do 1500 €. U nejpřísnější 5. třídy lze pokutu navýšit dvojnásobně, až na 3000 €, pokud je přestupek páčán opakovaně.

4.13.1 Rychlostní limity

Rychlost upravuje článek R413-2 silničního zákona. V obci je maximální rychlost stanovena na 50 km/h. Mimo obec 80 km/h. Na dálnicích 130 km/h a na rychlostních silnicích 110 km/h. Francie má zákonem omezenou rychlost za deště mimo obec na 80 km/h a na dálnicích za deště 100 km/h. Pokud je viditelnost do 50 m je zákonem rychlost pro všechna vozidla na všech komunikacích omezena na 50 km/h. Nákladní vozidla nad 3,5 t mohou jet mimo obec rychlostí 80 km/h a vozidla nad 12 t 60 km/h. Na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla mohou jet nákladní vozidla nad 3,5 t maximálně 90 resp. 80 km/h. Autobusy mohou mimo obec jet rychlostí 90 km/h, pokud se nejedná o městské autobusy nebo autobusy,

¹⁷³ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁷⁴ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁷⁵ FRANCIE *Code de la route*. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 2001. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074228/2024-02-18. [cit. 2024-02-18].

¹⁷⁶ FRANCIE. *Code pénal*. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 1991. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/2024-02-18/. [cit. 2024-02-18].

kde lidé za jízdy stojí, pro ty platí limit 70 km/h, to platí i na dálnici. Ostatní autobusy mohou na dálnici jet rychlostí 100 km/h. Pokuty za překročení rychlosti v pevné výši a podle míry překročení se pohybují od 68 € při překročení o méně než 20 km/h při limitu nad 50 km/h. Pokud je limit stanoven na 50 km/h a méně, je pokuta 135 €. Za překročení rychlosti o 50 km/h a více je se pak ukládá pokuta do 1500 € a zákaz činnosti až na tři roky a pokud je řidič majitelem vozidla, může policie vozidlo zabavit. Pokud řidič překročil rychlost o 50 km/h a více opakovaně, ukládá se mu pokuta do 300 €, odnětí svobody do tří měsíců, zákaz činnosti do 5 let a pokud je majitelem vozidla, kterým přestupek spáchal, vozidlo se mu zabaví. Za překročení rychlostních limitů se zaznamenávají 1 až 6 trestných bodů.

4.13.2 Alkohol

Limit alkoholu je zákonem stanoven na 0,5 promile alkoholu v krvi.¹⁷⁷ Pro začínající řidiče, řidiče autobusů apod. je limit alkoholu snížen na 0,2 promile. Při překročení limitu alkoholu do 0,8 promile může být řidiči udělena pokuta až do výše 750 € a zákaz činnosti až na 3 roky.

Porušení limitu alkoholu nad 0,8 promile se trestá odnětím svobody až na dva roky, pokutou do 4500 € a zákazem činnosti do tří let a povinnost absolvovat na vlastní náklady kurz povědomí o bezpečnosti silničního provozu.

Za nedodržení limitů alkoholu se zaznamenává 6 trestných bodů. Odmítnutí vyšetření na alkohol se trestá stejně přísně, jako jízdy pod vlivem alkoholu s více než 0,8 promile alkoholu.

4.13.3 Vzdálenost mezi vozidly

Povinnost dodržovat bezpečnou vzdálenost je upravena v článku R412-12 silničního zákona. Je definována jednak obecně, aby byl řidič schopen reagovat na případné zpomalení nebo zastavení vozidla před sebou. Dále je definováno, že tato vzdálenost se úměrně zvyšuje s rychlostí. Zákonem je stanoveno, že řidič

¹⁷⁷ FRANCIE. Article R234 *Code de la route*. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 2001. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074228/2024-02-18. [cit. 2024-02-18].

musí dodržovat vzdálenost ujeté vozidlem za nejméně 2 vteřiny. Porušení ustanovení o bezpečné vzdálenosti se trestá podle 4. třídy a ukládá se pokuta do 750 €. Může být uložen zákaz činnosti až na 3 roky a zaznamenávají se 3 trestné body.

4.13.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu za jízdy je zakázáno.¹⁷⁸ Je specifikováno, že tento zákaz se vztahuje na telefony držené v ruce. Zajímavé a nezvyklé v této oblasti právní úpravy je, že řidiči je během jízdy zakázáno mít v uších jakékoli zařízení, které je schopné vydávat zvuk, s výjimkou naslouchátek. Tedy je zakázáno používat sluchátka. Tento přestupek se trestá podle třídy pokut 4 a lze uložit pokutu do 750 € a zaznamenávají se 3 trestné body. Pokud je přestupek neoprávněného použití mobilního telefonu zjištěn společně s vybranými přestupky, mezi které patří např. nedodržení bezpečné vzdálenosti, nepoužití směrovek, nerespektování semaforů, nerespektování přednosti v jízdě nebo chodcům, může být uložen i zákaz činnosti do tří let.¹⁷⁹ Významnou odchylkou od právní úpravy v České republice je zákaz umístění zařízení s obrazovkou do zorného pole řidiče, a které neslouží jako pomůcka pro řízení nebo navigaci. Toto porušení se trestá podle 5. třídy pokut a lze uložit pokutu do 1500 € a zaznamenávají se 3 trestné body.

4.13.5 Bodový systém

Bodový systém ve Francii funguje obdobně jako v České republice a je upraven v článku L223 silničního zákona. Řidič má bodové konto 12 bodů, ze kterého se odečítají body od 1 do 6 v závislosti na závažnosti spáchaného přestupku. Pokud osoba spáchá několik přestupků jedním jednáním, lze jí odečíst maximální počet 8 bodů. Pokud osoba přijde o všech 12 bodů, je vyzván k odevzdání řidičské průkazu a pozbývá řidičské oprávnění na 6 měsíců, po kterých si může znovu žádat o řidičské oprávnění. Pokud nesplní povinnosti a neodevzdá řidičský průkaz,

¹⁷⁸ FRANCIE. Article R412-6-1 *Code de la route*. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 2001. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074228/2024-02-18. [cit. 2024-02-18].

¹⁷⁹ FRANCIE. Article L224 *Code de la route*. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 2001. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074228/2024-02-18. [cit. 2024-02-18].

může mu být uložen trest odnětí svobody až na dva roky a pokuta do 4500 €. Body se navrací po uplynutí doby dvou let od zaplacení pokuty. Pokud se jedná o přešupky podle 4. a 5. třídy, prodlužuje se lhůta vrácení bodů na 3 roky. Řidič může jedenkrát v roce absolvovat na vlastní náklady kurz, po kterému mu budou vráceny na jeho konto 4 trestné body.

4.14 Řecko

Řecká republika je známá svou bohatou historií a je považována za kolébku západní civilizace a demokracie. Řecko je parlamentní republika. Parlament vydává zákony a v originálním znění se nazývá Voulí ton Ellínon. Řecko je členem Evropské unie od roku 1981, tehdy ještě Evropské hospodářské společenství. Oficiální měnou je od roku 2001 Euro (€). V roce 2022 mělo Řecko kolem 10,5 milionů obyvatel¹⁸⁰ Počtem obyvatel je tak Řecko srovnatelné s Českou republikou. Na řecký silnicích zemřelo v roce 2022 61 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.¹⁸¹

Provoz na pozemních komunikacích je upraven zákonem o silničním provozu.¹⁸² Obdobně jako například v Chorvatsku je zákon napsán poměrně přehledně a jednoduše. Zákon v jednotlivých částech popisuje pravidla silničního provozu a uvádí i případné sankce za porušení pravidel.

4.14.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou uvedeny v článku 20 silničního zákona. Rychlost v obci je pro všechna vozidla stanovena na 50 km/h. Rychlost mimo obec je v tomto článku uvedena v přehledné tabulace pro všechna vozidla a jednotlivé druhy silnic. Pro osobní automobily platí na dálnicích rychlost 130 km/h, na rychlostních silnicích 110 km/h a na ostatních silnicích 90 km/h. Pro nákladní vozidla

¹⁸⁰ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁸¹ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁸² ŘECKO. *ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ*. Online. Kodiko.gr. 1999. Dostupné z: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/46357/nomos-2696-1999>. [cit. 2024-02-18].

nad 3,5 t je stanoven rychlostní limit na 85 km/h na dálnicích a 80 km/h na rychlostních a ostatních silnicích. Pro nákladní vozidla nad 3,5 t s přívěsem mohou na dálnicích jet 80 km/h a na ostatních silnicích 70 km/h. Autobusy mohou na dálnicích jet rychlostí 100 km/h, na rychlostních silnicích 90 km/h a na ostatních silnicích 80 km/h. Nepatrně přísnější limity pak platí pro např. kloubové autobusy, dvoupatrové autobusy a školní autobusy nebo autobusy s přívěsem.

Za překročení rychlosti do 20 km/h se ukládá pokuta 40 € a 5 trestných bodů do bodového systému. Za překročení rychlosti nad 20 km/h se ukládá pokuta 100 €. Při překročení rychlosti o 30 km/h a více a při překročení rychlosti na dálnici 150 km/h, na rychlostních silnicích, pokud je rychlost vyšší než 130 km/h a na ostatních silnicích, pokud je rychlost vyšší než 120 km/h se ukládá pokuta 350 € a zákaz činnosti na 60 dnů.

4.14.2 Alkohol

Řízení pod vlivem alkoholu je upraveno v článku 42 silničního zákona. Řidič se za ovlivněného alkohol považuje, jeli při kontrole zjištěna hodnota 0,5 promile a vyšší. Pokud je zjištěná hodnota alkoholu od 0,5 promile do 0,8 promile ukládá se pokuta v částce 200 € a zapisuje se 5 trestných bodů do bodového hodnocení. Při hodnotách v rozmezí od více než 0,8 promile až 1,1 promile se ukládá pokuta v částce 700 € a zákaz činnosti na 90 dnů a řidičský průkaz se vrací teprve po předložení dokladu o zaplacení pokuty. Za tento přestupek se zapisuje 9 bodů do bodového hodnocení. Při zjištěné hladině přesahující 1,1 promile alkoholu v krvi se ukládá pokuta 1200 € a zákaz činnosti na 180 dnů a řidičský průkaz se vrací teprve po předložení dokladu o zaplacení pokuty. Pokud se řidič takového porušení dopustí během dvou let od posledního porušení a je mu znovu zjištěna hladina alkoholu v krvi více než 1,1 promile, vystavuje se nebezpečí trestu odnětí svobody na nejméně 6 měsíců, ukládá se mu pokuta 2000 € a zákaz činnosti až na 5 let.

4.14.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti mezi vozidly je v řeckých pravidlech silničního provozu upravenou pouze obecně v článku 19. Není blíže formulována přesná vzdálenost, shodně jako v České republice. Za porušení těchto obecně stanovených pravidel je uvedena pokuta v částce 80 € a 3 trestné body do systému hodnocení.

4.14.4 Telefonování za jízdy

Používání mobilního telefonu a jiných zařízení je upraveno v článku 13, odstavec 2 silničního zákona. Zejména je zakázáno používat za jízdy sluchátka připojená k přenosnému rádiu, magnetofony a jiná podobná zvuková zařízení, i používat mobilní telefon, který není umístěn ve speciální poloze pro použití handsfree. Za porušení těchto pravidel se ukládá pokuta ve výši 100 € a rovněž se ukládá zákaz činnosti na dobu 30 dnů, což je ve srovnání s Českou republikou i ostatními zeměmi zásadní sankce. Za nezákonné použití mobilního telefonu se zapisují 3 body do systému hodnocení.

4.14.5 Bodový systém

V Řecku je zaveden systém kontroly chování řidiče, obdobný jako známý bodový systém. Tento je upraven jednak v silničním zákoně, v článku 107 a jednak společným nařízením ministra dopravy a komunikací a ministra veřejného pořádku.¹⁸³ V tomto nařízení je mimo jiné uvedena tabulka s uvedením porušení zákona a uložený počet trestných bodů. Počet bodů je stanoven na 25. Body se připisují 3, 5, 7 nebo 9. Pokud řidič dosáhne 25 bodů, přichází o právo řídit motorová vozidla na dobu 6 měsíců. Pokud je mu řidičské oprávnění vráceno a ve lhůtě pěti let opakovaně dosáhne hranice 25 bodů, je doba pozbytí řidičského oprávnění 1 rok. Bez ohledu na výši 25 bodů je v nařízení uvedeno 6 přestupků, kterých když se řidič dopustí během jednoho roku, pozbyde řidičské oprávnění stejně, jako

¹⁸³ ΡΕΚΚΟ. Κοινή Υπουργική Απόφαση 21504/2601/2007 ΦΕΚ 623/Β/25-4-2007 Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών και Μοτοποδηλάτων (Σ.Ε.Σ.Ο.). Online. E-nomothesia.gr. 2007. Dostupné z: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-aytokinita/kya-21504-2601-2007.html>. [cit. 2024-02-18].

kdyby dosáhl 25 bodů. Jedná se o přestupky nedání přednosti v jízdě, nerespektování semaforů, nesprávná jízda přes železniční přejezdy, nesprávná jízda po dálnici (otáčení, couvání), jízda pod vlivem alkoholu a účast na závodech v silničním provozu.

4.15 Maďarsko

Maďarsko je parlamentní republika. Zákonodárnou moc má jednokomorový parlament, který se nazývá Országgyűlés. Maďarsko přistoupilo k Evropské unii 1. května 2004. Oficiální měnou Maďarska je od roku 1946 maďarský forint (HUF). Maďarsko mělo v roce 2022 necelý 10 milionů obyvatel.¹⁸⁴ Na maďarských silnicích zemřelo v roce 2022 celkem 55 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.¹⁸⁵

Právní úprava provozu silničního provozu je v Maďarsku poměrně složitá a je upravena celou řadou zákonů a nařízeních. Pravidla silničního provozu jsou upravena společnou vyhláškou ministerstva dopravy, pošt a medií a ministerstva vnitra o silničním provozu z roku 1975.¹⁸⁶ Vyhláška obsahuje pravidla silničního provozu. Přestupky jsou uvedeny v zákoně o přestupcích¹⁸⁷ a jsou rozděleny na vybrané přestupky a zbylé přestupky, označované za drobná porušení. Trestné činy související s dopravnou, zejména řízení v opilství, jsou uvedeny v trestním zákoníku.¹⁸⁸ Sankce, pokuty za spáchané přestupky jsou uvedeny samostatně v nařízení vlády.¹⁸⁹ V Maďarsku zavedený bodový systém porušení pravidel silničního pro-

¹⁸⁴ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁸⁵ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁸⁶ MAĎARSKO. *1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól*. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 1975. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/1975-1-20-24>. [cit. 2024-02-18].

¹⁸⁷ MAĎARSKO. *2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről*. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2012. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2012-2-00-00>. [cit. 2024-02-18].

¹⁸⁸ MAĎARSKO. *2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről*. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2012. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2012-100-00-00>. [cit. 2024-02-18].

¹⁸⁹ MAĎARSKO. *156/2009. (VII. 29.) Korm. Rendelet a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításához és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságotól összefüggő hatósági feladatokról*. Online.

vozu je rovněž samostatně upraven zákonem o bodovém systému evidence silničního provozu,¹⁹⁰ kde jsou upraveny základní pravidla bodového systému a body udělované za spáchané trestné činy. Dále je bodový systém upraven nařízením vlády o bodovém systému záznamu silničního provozu,¹⁹¹ kde jsou mimo jiné uvedeny přidělované body za daná porušení pravidel.

4.15.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou upraveny v § 26 vyhlášky o silničním provozu. V obci mohou jet všechna vozidla nejvýše 50 km/h. Vozidla do 3,5 t mohou jet na dálnicích 130 km/h, na rychlostních silnicích 110 km/h a na ostatních silnicích mimo obec 90 km/h. Autobusy, které splňují technické požadavky, například na omezo-vač rychlosti, sedící cestující na sedadlech vybavenými bezpečnostními pásy mohou jet na dálnici 100 km/h a na ostatních silnicích mimo obec 70 km/h.

Ostatní motorová vozidla, zejména nákladní vozidla nad 3,5 t a jízdní soupravy mohou jet na dálnici nejvýše 80 km/h a na ostatních silnicích mimo obec nejvýše 70 km/h. Pokuty za překročení rychlosti se pohybují v rozmezí od 39 000 HUF do 390 000 HUF. Do systému bodového hodnocení se zapisuje od 4 do 8 trestných bodů.

4.15.2 Alkohol

Maďarsko se řadí mezi země, kde je tzv. nulová tolerance k alkoholu během řízení. Podle § 4 odst. 1 písm. c) vyhlášky o silničním provozu může vozidlo řídit ten, kdo nemá v těle alkohol. Sankce za řízení pod vlivem alkoholu jsou rozděleny do roviny přestupkové a trestní. Pokud je u řidiče zjištěna hladina alkoholu do 0,3 promile, je mu uložena pokuta do 39 000 HUF. Ukládá se zákaz řízení od 1 do 12 měsíců a zapisuje se 6 trestných bodů. Pokud je hladina vyšší než 0,3 promile a nižší než 0,5 promile ukládá se pokuta do 130 000 HUF a zákaz činnosti od 1 do

Nemzeti Jogszabálytár. 2012. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2009-156-20-22>. [cit. 2024-02-18].

¹⁹⁰ MAĎARSKO. 2000. évi CXXVIII. törvény a közúti közlekedési előéleti pontrendszeréről. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2020. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2000-128-00-00.20#SZ15>. [cit. 2024-02-18].

¹⁹¹ MAĎARSKO. 236/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a közúti közlekedési előéleti pontrendszeréről szóló 2000. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2000. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2000-236-20-22>. [cit. 2024-02-18].

12 měsíců. Do bodového systému se zaznamenává 8 trestných bodů. Pokud je hladina alkoholu v krvi řidiče vyšší než 0,5 promile alkoholu, řidič je stíhán pro trestný čin Řízení v opilosti podle § 236 trestního zákoníku, za který hrozí trest až dva roky odnětí svobody a zákaz činnosti nejméně jeden měsíc a nejvíce deset let. Do systému bodového hodnocení se zaznamenává 11 trestných bodů.

Odmítnutí vyšetření na alkohol není možné. V zákonech, ani vyhláškách nejsou definovány žádné postihy. Pokud řidič odmítne dechovou zkoušku, je převezen na vyšetření, kde mu je proveden odběr krve.

4.15.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy

Dodržování bezpečné vzdálenosti je stanoveno obecně. Řidič musí dodržet takovou vzdálenost, která je dostatečná k tomu, aby mohlo zastavit za vozidlem jedoucím před ním, a to i v případě prudkého brzdění. Rovněž použití mobilního telefonu při držení v ruce je zakázáno. Za použití mobilního telefonu se zapisují 3 trestné body do bodového hodnocení. Za oba přestupky se pak ukládá pokuta do 39 000 HUF.

4.15.4 Bodový systém

Bodový systém za porušování pravidel silničního provozu funguje obdobně, jako v České republice. Limit bodů je zákonem stanoven na 18. Pokud řidič dosáhne celkového počtu 18 a více bodů, je vyzván k odevzdání řidičského průkazu a pozbývá řidičské oprávnění. O řidičské oprávnění může žádat po uplynutí lhůty 6 měsíců poté, co splní doplňkové kurzy a školení. Počet bodů může řidič před dosažením celkového počtu 18 bodů rovněž snížit účastí na kurzech a školení. Takového školení se může účastnit jedenkrát za rok. Pokud je konto nižší než 13 bodů, sníží se o 9, pokud je konto mezi 14 a 17 body, sníží se o 6. Získané body se v systému evidují 3 roky od pravomocného rozhodnutí, poté se mažou.

4.16 Irsko

Republika Irsko je členem Evropské unie od 1973, tehdy ještě Evropské hospodářské společenství. Oficiální měnou je od roku 2002 euro (€). Irsko je parlamentní republika. Zákony vydává parlament, který se nazývá Oireachtas. Irsko

mělo v roce 2022 více než 5 milionů obyvatel¹⁹² a na irských silnicích v roce 2022 zemřelo 31 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.¹⁹³

Pravidla silničního provozu jsou v Irsku upravena zákony o silničním provozu od roku 1961, Primárně zákonem o silničním provozu.¹⁹⁴ Tento zákon obsahuje obecná pravidla. Od roku 1961 byl doplněn celou řadou zákonů a nařízení. Tento zákon ovšem není k dispozici v konsolidovaném znění. Zákazy činnosti se ukládají pouze při dosažení bodového limitu.

Irsko je jedním ze států, kde je stanoven levostranný provoz.

Například rychlostní limity jsou uvedeny v zákoně o silničním provozu z roku 2004.¹⁹⁵ Tento zákon stanovuje národní rychlostní limity v Irsku. Další nařízení pro jednotlivé oblasti, hrabství, mohou upravovat odchylky od těchto rychlostních limitů.

4.16.1 Rychlostní limity

V obci je maximální dovolená rychlost 50 km/h. Na ostatních silnicích mimo obec je maximální dovolená rychlost 80 km/h s výjimkou dálnic, kde je rychlost 120 km/h a vnitrostátní silnice, kde je 100 km/h. Přestupky překročení dovolené rychlosti jsou řešeny fixní částkou 160 € a 3 trestné body. Pokud není pokuta zaplácena do 28 dnů, zvyšuje se na 240 € a pokud není pokuta uhrazena ani dalších 28 dnů, je osoba předvolána k soudu, kde jí může být uložena pokuta až 1000 € a 5 trestných bodů.

4.16.2 Alkohol

Limit alkoholu je v Irsku stanoven na 0,5 promile alkoholu v krvi. Kromě množství alkoholu v krvi, nebo ve vydechovaném vzduchu uvádí irská právní

¹⁹² EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁹³ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁹⁴ IRSKO. *ROAD TRAFFIC ACT, 1961*. Online. Irishstatutebook.ie. 1961. Dostupné z: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/1961/act/24/enacted/en/html>. [cit. 2024-02-19].

¹⁹⁵ IRSKO. *ROAD TRAFFIC ACT 2004*. Online. Irishstatutebook.ie. 2004. Dostupné z: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2004/act/44/enacted/en/print#sec1>. [cit. 2024-02-19].

úprava i množství alkoholu v moči. Na rozdíl například od České republiky pak odpadá nutnost přepočítávat množství zjištěného alkoholu v moči na alkohol v krvi. Při zjištěné hladině nad 0,5 promile do 0,8 promile se ukládá pokuta 200 € a zákaz činnosti na 3 měsíce. Nad 0,8 promile do 1,0 promile se ukládá pokuta 400 € a zákaz činnosti na 6 měsíců. Za opakované řízení pod vlivem alkoholu sankce zvyšují. Při řízení pod vlivem alkoholu s více než 1 promile alkoholu může být uložen trest zákaz činnosti nejméně na 2 roky a pokuta se může vyšplhat až na 5000 € nebo odnětí svobody až na 6 let. Do bodového hodnocení se zapisují 3 body.

4.16.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy

Porušení bezpečné vzdálenosti mezi vozidly je upraveno pouze obecně, v ustanovení o rychlosti. Za porušení bezpečné vzdálenosti lze uložit pokutu od 160 € a tři trestné body až do 320 € a 5 trestných bodů v případě odsouzení.

Použití mobilního telefonu bez sady handsfree je zakázáno doplněním zákona z roku 2006, je sankcionováno fixní pokutou ve výši 120 € a zapisují se 3 trestné body. Pokud pokuta není opakovaně zaplácena a následně je řidič odsouzen, může být uložena pokuta až 240 € a 5 trestných bodů.

4.16.4 Bodový systém

Bodový systém je v Irsku zaveden zákonem o silničním provozu z roku 2022. Funguje obdobně jako v České republice. Řidič má limit 12 trestných bodů. Body jsou zaznamenány pod dobu 3 let. Pokud řidič dosáhne, nebo překročí stanovený limit 12 bodů, je mu zakázáno řídit na dobu 6 měsíců. Zaznamenané body nelze z evidence odstranit například účastí na kurzu, nebo školení.

4.17 Itálie

Itálie je jedním ze šesti států, které se od počátku podílely na vzniku Evropské unie. Oficiální název státu je Italská republika. Oficiální měnou je od roku 1999

euro (€). V roce 2022 měla Itálie bez mála 59 milionů obyvatel.¹⁹⁶ Na italských silnicích zemřelo v roce 2022 celkem 54 osob v přepočtu na milion obyvatel.¹⁹⁷

Pravidla silničního provozu jsou upravena zákonem o silničním provozu.¹⁹⁸ Zákon je obsáhlý, ale obsahuje jednak stanovení pravidel a rovněž i sankce za porušení těchto pravidel. Sankce za nedodržení jsou uvedeny přímo v jednotlivých paragrafech porušení a není nutné tak dohledávat jiné právní normy.

4.17.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou uvedeny v čl. 142. V obci platí maximální dovolená rychlost 50 km/h pro všechna vozidla. Vozidla do 3,5 t mohou jet maximální rychlostí 130 km/h na dálnicích, 110 km/h na hlavních mimoměstských komunikacích, 90 km/h na ostatních silnicích mimo obec. Vozidla od 3,25 t do 12 t mohou na dálnicích jet maximální rychlostí 100 km/h a na ostatních silnicích mimo obec 80 km/h. Pro vozidla nad 12 t je rychlost v těchto případech omezena na 80 km/h resp. 70 km/h. Pro autobusy platí rychlost na dálnicích 100 km/h a mimo obec na ostatních silnicích 80 km/h.

Sankce za překročení rychlosti jsou na české poměry vysoké. Za překročení rychlosti 10 km/h se ukládá pokuta od 42 € do 173 €. Za překročení rychlosti od 10 km/h do 40 km/h se ukládá pokuta od 173 € do 694 €. Za překročení rychlosti od 40 km/h do 60 km/h se ukládá pokuta od 543 € do 2170 € a zákaz činnosti na jeden až tři měsíce. Za překročení rychlosti nad 60 km/h se ukládá pokuta od 845 € do 3382 € a zákaz činnosti na 6 až 12 měsíců.

¹⁹⁶ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

¹⁹⁷ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

¹⁹⁸ ITÁLIE. *DECRETO LEGISLATIVO 30 aprile 1992 , n. 285 Nuovo codice della strada*. Online. IL PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA. Portale Normattiva. 1992. Dostupné z: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1992-04-30;285!vig=>. [cit. 2024-02-19].

4.17.2 Alkohol

Limit alkoholu pro řidiče je zákonem stanoven na 0,5 promile. Řízení pod vlivem alkoholu je upraveno v § 186 zákona. Za překročení limitu od 0,5 promile do 0,8 promile se ukládá pokuta od 543 € do 2170 € a zákaz činnosti od 3 do 6 měsíců. Nad 0,8 promile do 1,5 promile je pokuta od 800 € do 3200 € a zákaz činnosti od 6 do 12 měsíců. Při zjištěné hodnotě alkoholu nad 1,5 promile se ukládá pokuta od 1500 € do 6000 € a zákaz činnosti na 1 až 2 roky. Pokud vozidlo, se kterým byl skutek spáchán, patří řidiči, zabaví se. Pokud patří někomu jinému, řidiči se zdvojnásobí zákaz činnosti.

Zajímavostí je, že pokud je řízení pod vlivem alkoholu spácháno mezi 22:00 hod. až 07:00 hod., výše pokuty se navýší o jednu třetinu až jednu polovinu.

4.17.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je upraveno pouze obecně v článku 149 zákona. Řidič musí dodržet takovou bezpečnou vzdálenost, aby zastavil a zabránil střetu s vozidlem jedoucím předním. Podrobnější a konkrétní úprava není stanovena. Kdo poruší tato ustanovení, může mu být uložena pokuta od 42 € do 173 €. V případě nehody se pokuty zvyšují.

4.17.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilních telefonů a obdobných zařízení jako jsou notebooky, tablety a podobná zařízení, která vyžadují i dočasně sejmout ruce z volantu, včetně používání sluchátek je zakázáno článkem 173 zákona. Za porušení se ukládá pokuta od 165 € do 660 €. Pokud se řidič takového přestupku dopustí opakovaně ve dvou letech, je mu uložen zákaz činnosti od 1 do 3 měsíců.

4.17.5 Bodový systém

Bodový systém je v Itálii upraven v článku 126-bis. Řidič má konto 20 bodů, ze kterého se mu za porušení pravidel odečítá 1 až 10 bodů podle tabulky uvedené v článku 126-bis. Pokud je spácháno více přestupků jedním jednáním a nehrozí zákaz činnosti, body se sčítají až do výše 15. Bodové konto si řidič může zlepšit o 9 bodů účastí na kurzech a školení. Pokud řidič má zaznamenané body

a dva roky se nedopustí žádného přestupku, získá body, až do výše 20 zpět. Pokud řidič má všech 20 bodů a dva roky se nedopustí žádného přestupku, jeho konto se navýší, maximálně do celkového počtu 30 bodů.

4.18 Lotyšsko

Lotyšská republika je parlamentní republika s jednokomorovým parlamentem Saeima. Lotyšsko přistoupilo k Evropské unii v roce 2004. Od roku 2014 je oficiální měnou Euro (€). V roce 2022 mělo Lotyšsko téměř 1,9 milionu obyvatel.¹⁹⁹ Na lotyšských silnicích v roce 2022 zemřelo 60 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²⁰⁰

Pravidla provozu na pozemních komunikacích jsou upravena primárně zákonem o silničním provozu²⁰¹ a nařízením o pravidlech silničního provozu.²⁰² Sankce za porušení pravidel silničního provozu jsou v zákoně uvedeny v jednotkách pokut. Výše jedné jednotky pokuty je podle zákona o správní odpovědnosti²⁰³ 5 €.

4.18.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity uvedeny v článku 9 nařízení o pravidlech silničního provozu a jsou stanoveny na 50 km/h v obci a na 90 km/h mimo obec. Na dálnicích mohou vozidla do 7,5 t jet rychlostí maximálně 120 km/h a autobusy 110 km/h. V zimním období, od prosince do března je tato rychlost snížena o 10 km/h.

Sankce za porušení rychlosti jsou uvedeny v čl. 55 zákona o silničním provozu. Za překročení rychlosti se uděluje pokuta od 2 do 280 pokutových jednotek, tedy od 10 € do 1400 €. Při překročení rychlosti nad 50 km/h se ukládá zákaz

¹⁹⁹ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²⁰⁰ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²⁰¹ LOTYŠSKO. *Ceļu satiksmes likums*. Online. Latvijas Vēstnesis. 1997. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/45467-celu-satiksmes-likums#p51>. [cit. 2024-02-19].

²⁰² LOTYŠSKO. *Ceļu satiksmes noteikumi*. Online. Latvijas Vēstnesis. 2015. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/274865-celu-satiksmes-noteikumi>. [cit. 2024-02-19].

²⁰³ LOTYŠSKO. *Administratīvās atbildības likums*. Online. Latvijas Vēstnesis. 2018. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/303007-administrativas-atbildibas-likums>. [cit. 2024-02-19].

činnosti na 3 měsíce a při překročení rychlosti o více než 60 km/h se ukládá zákaz činnosti na 6 měsíců. Ve srovnání s ostatními členskými státy jsou sankce relativně nízké.

4.18.2 Alkohol

Limit alkoholu je zákonem stanoven na 0,5 promile alkoholu. U začínajících řidičů do dvou let praxe a řidičů autobusu je limit do 0,2 promile. Do hodnoty 1,5 promile alkoholu se ukládají pokuty od 42 jednotek do 280 jednotek pokut, tedy od 210 € do 1400 € a dále se ukládá zákaz činnosti od 6 měsíců do 3 let. Od zjištění hladiny 1,5 promile alkoholu se řidič vystavuje nebezpečí stíhání pro trestný čin Řízení vozidla pod vlivem alkoholu, omamných, psychotropních, toxických nebo jiných omamných látek podle článku 262 trestního zákoníku.²⁰⁴ V zákoně je hladina 1,5 promile přímo stanovena a není třeba se proto zabývat otázkou, zda je řidič ve stavu vylučujícím způsobilost, ve stavu opilství apod. Za tento trestný čin se ukládá trest odnětí svobody až na jeden rok a zákaz činnosti až na 5 let.

4.18.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je stanoveno pouze obecně. Konkrétní vzdálenost v čase nebo metrech není uvedena. Za porušení je uvedena sankce napomenutí nebo pokuta od 5 do 28 jednotek, tedy 25 € až 140 €.

4.18.4 Telefonování za jízdy

Používání mobilního telefonu je povoleno pouze v režimu handsfree, tedy bez držení zařízení v ruce. Zákaz používání mobilního telefonu se vztahuje pouze na vozidlo v pohybu. Za tento přestupek se ukládá pokuta od 5 do 20 pokutových jednotek, tedy 20 € až 100 €.

²⁰⁴ LOTYŠSKO. *Krimināllikums*. Online. Latvijas Vēstnesis. 1998. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/88966-kriminallikums>. [cit. 2024-02-19].

4.18.5 Bodový systém

Bodový systém je v Lotyšsku uveden v čl. 43 zákona o silničním provozu a podrobněji upraven nařízením o pravidla aplikace systému počítání bodů za porušení.²⁰⁵ Řidiči mají bodové konto 16 bodů, a začínající řidiči do dvou let 10 bodů. Za porušení pravidel silničního provozu se jim do systému zaznamenává až 8 bodů. Podle závažnosti přestupku se body mažou po 2 až 5 letech. Seznam přestupků a zapisovaný počet bodů je součástí nařízení. Pokud řidič dosáhne počtu bodů 8 a 12, je mu vždy odesláno oznámení s poučením, že musí absolvovat školení nebo zkoušky. Pokud nesplní nebo se nedostaví, vždy se mu bodové konto zvyšuje o 2 trestné body. Body lze rovněž mazat po absolvování školení. Pokud řidič dosáhne stanoveného počtu bodů, je mu odesláno oznámení a pozbývá právo řídit motorová vozidla na jeden rok.

4.19 Litva

Litevská republika je členem Evropské unie od 1. května 2004. Nejvyšším orgánem státní moci je jednokomorový parlament Seimas. Od roku 2015 je oficiální měnou Euro (€). V roce 200 měla Litva téměř 2,9 milionu obyvatel.²⁰⁶ Na litevských silnicích zemřelo 43 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²⁰⁷

Pravidla silničního provozu jsou primárně upravena zákonem o předpisech silničního provozu.²⁰⁸ Sankce za porušení pravidel silničního jsou uvedeny v kapitole XXII zákona o postupech pro schválení, účinnost a provádění kodexu správních přestupků.²⁰⁹ V této kapitole jsou uvedeny přestupky jak proti silniční do-

²⁰⁵ LOTYŠSKO *Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi*. Online. Latvijas Vēstnesis. 2004. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/90540-parkapumu-uzskaites-punktu-sistemas-piemerosanas-noteikumi>. [cit. 2024-02-19].

²⁰⁶ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²⁰⁷ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²⁰⁸ LITVA. *DĒL KELIŲ EISMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO*. Online. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija. 2002. Dostupné z: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.BBE7D61A0416/asr>. [cit. 2024-02-19].

²⁰⁹ LITVA. *ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR ĮGYVENDINIMO TVARKOS ĮSTATYMAS*. Online. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija.

pravě, tak letecké, železniční i vodní, proto je kapitola poměrně rozsáhlá a nepřehledná. Trestné činy zejména v souvislosti s řízením pod vlivem alkoholu jsou uvedeny v trestním zákoníku.²¹⁰

4.19.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou uvedeny v kapitole XV. Zákona o silničním provozu. V obci je pro všechna vozidla stanovena maximální rychlost 50 km/h. Vozidla do 3,5 t mohou mimo obec na dálnici jet 130 km/h, ale pouze v období od dubna do října. Od listopadu do března je rychlost maximálně 110 km/h. Mimo obec na asfaltových cestách mohou vozidla do 3,5 t jet rychlostí do 90 km/h a na ostatních nezpevněných cestách 70 km/h. Nákladní automobily nad 3,5 t, autobusy a jízdní soupravy mohou jet na dálnicích 90 km/h., do 80 km/h mimo obec na asfaltových cestách a na ostatních nezpevněných cestách 70 km/h.

Za porušení rychlosti do 10 km/h se uděluje napomenutí. Sankce jsou odstupňovány podle závažnosti vždy za každých 10 km/h. U každého je stanovena minimální dolní hranice a horní hranice pokuty. Při překročení rychlosti o více než 10 km/h do 20 km/h je pokuta od 12 € do 30 €. Při překročení rychlosti nad 60 km/h, což je nejvyšší uvedená rychlost, je pokuta od 450 € do 550 €. Od překročení rychlosti o více než 30 km/h do 60 km/h se uděluje zákaz činnosti pro řidiče začátečníky, řidiče vozidel nad 3,5 t a autobusů. Zákaz činnosti je od 3 měsíců do 1 roku. Při překročení rychlosti nad 60 km/h se uděluje zákaz činnosti všem řidičům. Řidičům od 1 do 6 měsíců a řidičům uvedeným v předchozí větě na 12 měsíců až 18 měsíců.

4.19.2 Alkohol

Řízení vozidel pod vlivem alkoholu je zakázáno předpisy silničního provozu. Zákon uvádí, že vozidla nesmí řídit osoby opilé. Opilost je poté, společně se sank-

2015. Dostupné z: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4ebe66c0262311e5bf92d6af3f6a2e8b/asr>. [cit. 2024-02-19].

²¹⁰ LITVA. LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMASIS KODEKSAS. Online. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija. 2000. Dostupné z: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legislation/Act/lt/TAD/TAIS.111555>. [cit. 2024-02-19].

cemi definována v zákoně o správních přestupcích. Limit je stanoven na 0,4 promile pro řidiče. Začínající řidiči nemají stanoven žádný limit, nemohou řídit pod vlivem alkoholu. Pokud je u nich zjištěna hladina alkoholu do 0,4 promile, ukládá se pokuta 230 € až 300 € a zákaz činnosti na 12 až 18. Pro ostatní řidiče, pokud je zjištěna hladina alkoholu od 0,41 do 1,5 promile, hrozí pokuta ve výši 800 € až 1000 € a zákaz činnosti od 12 do 18 měsíců. Za opakované řízení pod vlivem alkoholu nebo odmítnutí dechové zkoušky hrozí pokuty 1000 € až 1500 €, zákaz činnosti od 4 do 7 let a zabavení vozidla.

Pokud řidič řídí vozidlo a je u něj zjištěna hladina více než 1,5 promile alkoholu, dopouští se trestného činu podle článku 281 trestního zákoníku. Za tento trestný čin se ukládá pokuta nebo zatčení a zákaz činnosti až na 3 roky. Zatčení je definováno jako krátkodobé omezení osobní svobody, které se počítá ve dnech. Doba zatčení nesmí přesáhnout 90 dnů.

4.19.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je uvedeno obecně v pravidelch silničního provozu. Řidič s přihlédnutím k rychlosti musí dodržovat takovou vzdálenost, aby nenarazil do vozidla jedoucího před ním. Tato obecná definice je doplněna o doporučení. Doporučuje se, aby vzdálenost od vpředu jedoucího vozidla nebyla menší než vzdálenost ujetá za dvě sekundy nebo menší než polovina rychloměru převedeného na metry. Například při rychlosti 70 km/h by vzdálenost neměla být menší než 35 m. Tomuto pravidlu není přiřazen žádný konkrétní přestupek a je tak pokutováno pouze jako ostatní, v zákoně neuvedné přestupky pokutou od 10 € do 12 €.

4.19.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu během jízdy je zakázáno, s výjimkou ovládání mobilních komunikačních zařízení pomocí zařízení hands-free, pokud je mobilní komunikační zařízení upevněno ve speciálním držáku nebo pomocí vybavení vozidla. Řidiči vozidel se musí vyvarovat jakéhokoliv jednání, které nesouvisí s řízením vozidla. Tento zákaz se nevztahuje na vozidlo které stojí, tedy nikoli na vozidlo, které zastavilo. Za tento přestupek hrozí pokuta od 60 € do 90 € a může být uložen zákaz činnosti od 1 do 3 měsíců.

4.19.5 Bodový systém

Bodový systém řidičů související s opakováním přestupků není v Litvě zaveden.

4.20 Lucembursko

Lucemburské velkovévodství je konstituční monarchie s parlamentním systémem. Nejvyšší legislativní orgán tvoří jednokomorový parlament, zvaný Sněmovna poslanců (Chambre des Députés). Lucembursko je zakládajícím členem Evropské unie a patří mezi první země, které přijaly euro jako svou oficiální měnu v roce 1999, s hotovostním oběhem od roku 2002. V Lucembursku sídlí řada evropských institucí, mezi nimi například Evropský statistický úřad EUROSTAT.

V roce 2022 mělo Lucembursko kolem 650 tisíc obyvatel.²¹¹ Na Lucemburských silnicích bylo v roce 2022 usmrceno celkem 56 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²¹²

Pravidla silničního provozu jsou upravena silničním zákonem.²¹³

4.20.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou upraveny v článku 139 zákona. V obci je v Lucembursku nejvyšší dovolená rychlost pro všechna vozidla 50 km/h. Pro vozidla do 3,5 t je rychlost mimo obec 90 km/h a na dálnici 130 km/h. Pokud je mokrá vozovka, je rychlost snížena na 110 km/h. Pro nákladní vozidla nad 3,5 t a autobusy platí shodně rychlost 75 km/h mimo obec a 90 km/h na dálnici.

²¹¹ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²¹² DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²¹³ LUCEMBURSKO. *RECUEIL DE LÉGISLATION ROUTIÈRE*. Online. Service central de législation. 2022. Dostupné z: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/route/20230101>. [cit. 2024-02-20].

4.20.2 Alkohol

Limit alkoholu je stanoven s tolerancí 0,5 promile a pro začínající řidiče a řidiče z povolání 0,2 promile. Sankce za překročení limitu alkoholu pro řidiče je nad 0,5 promile do 0,38 promile 145 €. V rozmezí nad 0,8 do 1,2 promile je pokuta až 500 € a zákaz činnosti až na 5 let a při hodnotě nad 1,2 promile pokuta od 500 € do 10000 € a zákaz činnosti až na 5 let a odnětí svobody na 8 dnů až 3 roky.

4.20.3 Vzdálenost mezi vozidly

Bezpečná vzdálenost mezi vozidly je v Lucembursku přehledně upravena a popsána. Kromě obecně uvedené dodržování bezpečné vzdálenosti je zákonem stanovena vzdálenost rovnající se rozestupu 2 vteřin při jízdě mimo obec. Za porušení se ukládá pokuta 145 €.

4.20.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu a obdobného zařízení je upraveno poměrně rozsáhle. Je zakázáno řídit vozidlo, pokud na sobě řidič má zařízení, které brání dobremu vnímání hluku z dopravy. Veškeré telefonní zařízení určené pro řidiče musí být bezpečně upevněno ve vozidle nebo musí být integrováno do ochranné přilby. Zařízení musí splňovat následující podmínky použití: jakmile je vozidlo v pohybu, smí řidič sundat pouze jednu ruku z volantu nebo řídicích pák, aby zařízení spustil a zastavil; za tímto účelem nesmí výrazně změnit polohu za volantem. Kromě toho musí poslech a komunikace umožňovat řidiči držet obě ruce na volantu nebo řídicích pákách. Za porušení se ukládá pokuta 145 €.

4.20.5 Bodový systém

Bodový systém je v Lucembursku nastaven na 12 trestných bodů. Podrobný výklad, včetně tabulky jednání a počtu přidělených bodů je uveden v tabulce v článku 2a silničního zákona. Body se udělují v rozpětí od 2 do 6. Pokud je několik skutků spácháno jedním jednáním, body se udělují za nejpřísněji postižitelné. Pokud se trestné více přestupků spácháno více jednáními, uděluje se maximálně 8 bodů. Body se od přiděleného počtu 12 odčítají. Bodové konto si řidič může zlepšit o tři body jedenkrát za tři roky účastí na školení. Pokud řidič vyčerpá

všechny přidělené body automaticky je mu odebráno řidičské oprávnění na dobu 12 měsíců. Pokud do 3 let od vrácení řidičského oprávnění vyčerpá přidělené body, řidičské oprávnění se mu odebere na 24 měsíců.

4.21 Malta

Malta je ostrovní stát ve Středozezemním moři. Je to republika s parlamentním demokratickým systémem. Malta je členem Evropské unie od roku 2004 a od roku 2008 je oficiální měnou Euro (€).

V roce 2022 měla Malta kolem 500 000 obyvatel²¹⁴ a počet usmrčených osob dosáhl počtu 50 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²¹⁵

Malta je jedním z členských států, kde je zaveden levostranný provoz. Provoz na pozemních komunikacích je primárně upraven nařízením ministra dopravy o dopravních předpisech.²¹⁶ Některá pravidla je však nutné hledat i v jiných právních předpisech. Například rychlostní limity jsou upraveny pro jednotlivá vozidla v nařízení o motorových vozidlech.

4.21.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou stanoveny pro všechna vozidla na 50 km/h v obci a na 80 km/h mimo obec. Porušení rychlostních limitů je pokutováno podle dopravních předpisů a je rozděleno pouze do dvou kategorií. Překročení rychlosti do 15 km/h a nad 15 km/h. Pokuty se ukládají 34,94 € nebo 100 €.

4.21.2 Alkohol

Limit alkoholu je na Maltě upraven v článku 15I nařízení o dopravních předpisech. Povolené hladina je 0,5 promile alkoholu v dechu. Výjimka 0,2 promile platí

²¹⁴ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²¹⁵ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²¹⁶ MALTA. *TRAFFIC REGULATION ORDINANCE*. Online. LEĠIŻLAZZJONI MALTA. 1931. Dostupné z: <https://legislation.mt/eli/cap/65/eng>. [cit. 2024-02-20].

pro řidiče užitkových vozidel a pro řidiče autobusů není stanovena žádná tolerance. Sankce za porušení se v prvním případě ukládají 1800 € pokuta nebo 6 měsíců odnětí svobody nebo obojí a zákaz činnosti na nejméně 6 měsíců. V každém dalším zjištěném porušení je pokuta 3000 € nebo odnětí svobody na 1 rok nebo obojí a zákaz činnosti nejméně 1 rok.

4.21.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy

Bezpečná vzdálenost je upravena pouze obecně v nařízení o motorových vozidlech.

Používání mobilního telefonu nebo jiných mobilních zařízení za pomoci rukou je zakázáno. Řidičům je rovněž zakázáno v uchu, které je nejbliž k okénku, používat sluchátka a ukládá se pokuta od 200 € do 300 €.

4.21.4 Bodový systém

Bodový systém je na Maltě upraven v nařízení o řidičských průkazech.²¹⁷ Bodový systém je upraven pro začínající řidiče, kterým je vydáván řidičský průkaz na dobu 3 let. Pokud během této zkušební doby nasbírání 12 bodů a více řidičské oprávnění mu je odejmuto. Znovu žádat o nové řidičské oprávnění může po uplynutí lhůty 3 měsíce a musí splnit všechny požadavky jako nový uchazeč. Řidič, který již není ve zkušební době, pozbývá řidičské oprávnění, pokud dosáhne 12 bodů. Musí odevzdat řidičský průkaz a znovu žádat si může po dvou měsících, aniž by musel plnit zkoušky. Bodové konto lze snížit účastí na školení.

4.22 Nizozemsko

Nizozemsko, oficiálně známé jako Nizozemské království je konstituční monarchie s parlamentním systémem. Hlavou státu je monarcha, ale skutečná moc je vykonávána vládou v čele s premiérem. Nizozemsko je jedním ze zakládajících členů společenství, která se později vyvinula v Evropskou unii. Od roku 2002 je

²¹⁷ MALTA. *MOTOR VEHICLES (DRIVING LICENCES) REGULATIONS*. Online. LEĠIŻLAZ-ZJONI MALTA. 2004. Dostupné z: <https://legislation.mt/eli/sl/65.18/eng>. [cit. 2024-02-20].

oficiální měnou euro (€). Nizozemsko mělo v roce 2022 téměř 18 milionů obyvatel²¹⁸ a na zdejších silnicích bylo usmrceno celkem 37 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel²¹⁹

Dopravní předpisy jsou v Nizozemsku upraveny řadou zákonů. Primární právní úpravou je zákon o silničním provozu z roku 1994.²²⁰ Pravidla silničního provozu podrobněji stanovuje nařízení o pravidlech provozu a dopravní značení z roku 1990.²²¹ Sankce za dopravní přestupky a jejich výše jsou uvedeny v zákoně o správním vymáhání dopravních předpisů.²²²

4.22.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou v obci stanoveny na 50 km/h pro všechna vozidla. Mimo obec je rychlostní limit pro všechna vozidla 80 km/h. Na dálnici mohou vozidla do 3,5 t jet rychlostí 130 km/h, nákladní automobily 80 km/h a autobusy 100 km/h. Při překročení rychlosti se výše pokuty pohybuje od 32 € do 450 €. Pokud řidič překročí nejvyšší dovolenou rychlost o 30 km/h a více, pak o výši pokuty rozhoduje státní zástupce, popř. soudce a pokuta je ukládána podle okolností případu až do výše 4000 €. Od překročení rychlosti o 50 km/h a více se ukládá i zákaz činnosti.

4.22.2 Alkohol

Limit alkoholu je stanoven na 0,5 promile alkoholu v krvi a pro začínající řidiče do 5 let praxe 0,2 promile alkoholu. Pokuta za překročení limitů alkoholu do

²¹⁸ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²¹⁹ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²²⁰ NIZOZEMSKO. *Wegenverkeerswet 1994*. Online. Overheid.nl Wettenbank. 1994. Dostupné z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0006622/2023-04-19#HoofdstukXI>. [cit. 2024-02-20].

²²¹ NIZOZEMSKO. *Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990)*. Online. Overheid.nl Wettenbank. 1990. Dostupné z: https://wetten.overheid.nl/BWBR0004825/2023-07-01/#HoofdstukII_Paragraaf8_Artikel20. [cit. 2024-02-20].

²²² NIZOZEMSKO. *Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*. Online. Overheid.nl Wettenbank. 1990. Dostupné z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0004581/2024-01-01>. [cit. 2024-02-20].

1,3 promile se ukládá od 300 € do 650 €. Zákaz činnosti se ukládá pouze začínajícím řidičům od hladiny více než 0,8 promile. Nad hladinu 1,3 rozhoduje o výši pokuty státní zastupitelství a soud a ukládají se i zákazy činnosti a odnětí svobody. Podle zjištěné hladiny se udělují pokuty od 650 € do 7800 € a je možno udělit odnětí svobody až na 1 rok. Zákaz činnosti se ukládá až na 5 let a v případě recidivy až na 10 let. Stejně je potrestán i řidič, který se odmítne podrobit vyšetření na alkohol.

4.22.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je stanoveno pouze obecně. Přesto jsou stanoveny pokuty, za nerespektování bezpečné vzdálenosti i v případech, kdy nedojde k dopravní nehodě. Pokutu je možné uložit od 220 € do 4000 €. Do rychlosti 120 km/h je pokuta 800 €. Nejpřísnější pokuty jsou při nerespektování bezpečné vzdálenosti nad 120 km, kde se ukládá i zákaz činnosti na 3 měsíce.

4.22.4 Telefonování za jízdy

Držet mobilní elektronické zařízení, které lze použít pro komunikaci nebo zpracování informací za jízdy je zakázáno. Mobilní elektronické zařízení je v každém případě definováno jako mobilní telefon, tablet nebo přehrávač médií. Za porušení se ukládá pokuta od 150 € do 380 €.

4.22.5 Bodový systém

Bodový systém je zaveden pouze pro začínající řidiče do 5 let praxe.

4.23 Portugalsko

Portugalsko, oficiálně Portugalská republika, je parlamentní republika. Zákonů vydává jednokomorový parlament, který se nazývá Assembleia da República. Portugalsko přistoupilo k Evropské unii 1. ledna 1986. Od roku 2002 je oficiální měnou euro (€).

V roce 2022 mělo Portugalsko téměř 10,5 milionů obyvatel²²³ a na portugalských silnicích zemřelo 60 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²²⁴

Pravidla silničního provozu jsou přehledně a poměrně jednoduše upravena zákonem o silničním provozu.²²⁵ Zákon obsahuje jak popis pravidel silničního provozu, upravuje práva a povinnosti jednotlivých účastníků silničního provozu a stanovuje sankce za porušení pravidel. Sankce jsou přehledně uvedeny u jednotlivých pravidel.

4.23.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou nastaveny pro všechna vozidla v obci na 50 km/h, s výjimkou nákladních vozidel nad 3,5 t, pro které je stanoven limit 40 km/h. Vozidla do 3,5 t mohou mimo obec jet rychlostí maximálně 90 km/h a na dálnicích a rychlostních silnicích 120 km/h resp. 100 km/h. Vozidla nad 3,5 t mohou mimo obec jet rychlostí 80 km/h, s přívěsy 70 km/h. Na dálnicích a rychlostních silnicích je limit 90 km/h a 80 km/h. Pokud vozidla táhnou přívěs, pak je maximální dovolená rychlost snižená o 10 km/h. Autobusy mohou mimo obec je 80 km/h a na dálnici a rychlostní silnicích 100 km/h nebo 90 km/h. Za překročení nejvyšší dovolené rychlosti se ukládá pokuta od 60 € do 2500 €. Překročení o více než 30 km/h mimo obec a 20 km/h v obci pro vozidla do 3,5 t je vážný přestupek, za který se ukládá zákaz činnosti od 1 měsíce do 1 roku. Pro vozidla těžší než 3,5 t je limit snížen ještě o 10 km/h. Překročení rychlosti o 60 km/h mimo obec a 40 km/h v obci pro řidiče vozidel do 3,5 t a 40 km/h mimo obec a 20 km/h v obci pro vozidla nad 3,5 t je velmi vážný přestupek a ukládá se zákaz činnosti od 2 měsíců do 2 let. Tyto sankce jsou v porovnání s jinými členskými státy poměrně přísné.

²²³ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²²⁴ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²²⁵ PORTUGALSKO. *Código da Estrada - CE*. Online. Diário da República. 2013. Dostupné z: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/lei/2013-116041830>. [cit. 2024-02-22].

4.23.2 Alkohol

Limit alkoholu je v Portugalsku zákonem stanoven na 0,5 promile alkoholu v krvi. Začínající řidiči a řidiči např. hromadné přepravy osob mají limit snížen na 0,2 promile. Překročení limitu alkoholu nad 0,5 promile do 0,8 promile je vážný přestupek a ukládá se pokuta 250 € až 1250 € a zákaz činnosti od 1 měsíce do 1 roku. Překročení limitu alkoholu nad 0,8 promile do 1,2 promile je velmi vážný přestupek a ukládá se pokuta od 500 € do 2500 € a zákaz činnosti od 2 měsíců do 2 let. Řízení vozidel s hodnotou nad 1,2 promile alkoholu v krvi je trestný čin podle článku 292 trestního zákoníku.²²⁶ Za tento trestný čin se ukládá pokuta až 120 denních sazeb, odnětí svobody až na 1 rok a zákaz činnosti na 3 měsíce až 3 roky. Denní sazba pokuty je stanovena v rozpětí 5 € až 500 € a ukládá se podle finančních poměrů pachatele. Odmítnutí dechové zkoušky je kvalifikováno jako trestný čin Neposlušnost podle článku 348 trestního zákoníku a trestá se stejně.

4.23.3 Vzdálenost mezi vozidly

Bezpečná vzdálenost je definována pouze obecně. V zákoně nejsou vyjádřeny žádné jednotky, podle kterých by se dala bezpečná vzdálenost stanovit a následně pokutovat. Porušení bezpečné vzdálenosti obecně je uvedeno jako vážný přestupek a ukládá se pokuta od 60 € do 300 €.

4.23.4 Telefonování za jízdy

Během řízení je řidičům zakázáno používat zařízení, která by mohla omezit jejich schopnost bezpečně řídit, jako jsou sluchátka nebo mobilní telefony. Výjimky platí pro zařízení s jedním sluchátkem nebo s handsfree funkcí, která nevyžadují ovládání. Použití těchto zařízení je označeno jako vážný přestupek a ukládá se pokuta od 250 € do 1250 €.

²²⁶ PORTUGALSKO. *Código Penal - CP*. Online. Diário da República. 1995. Dostupné z: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/1995-34437675>. [cit. 2024-02-22].

4.23.5 Bodový systém

Bodový systém je v Portugalsku nastaven na 12 základních bodů. Pokud se řidič nedopouští přestupků, postupně se jeho bodové konto může navýšit až na 15 bodů. Pokud absolvuje kurz nebo školení, je počet navýšen o 1, tedy maximálně 16 bodů. Za spáchané vážné a velmi vážné přestupky se z bodového konta odečítá 2 až 5 trestných bodů. Pokud řidič vyčerpá všechny trestné body, pozbývá řidičské oprávnění a znovu si může zažádat po uplynutí dvou let. Body se ze systému mažou po uplynutí tří let, pokud řidič nespáchá jiný bodovaný přestupek.

4.24 Rumunsko

Rumunsko je demokratická republika s parlamentním systémem. K Evropské unii přistoupila v roce 2007. Oficiální měnou je rumunský lei (RON).

V roce 2022 mělo Rumunsko 19 milionů obyvatel.²²⁷ Na rumunských silnicích v roce 2022 zemřelo 86 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²²⁸ Jedná se o nejhorší výsledek ze všech členských států Evropské unie. Evropský průměr je 46 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel. Toto číslo je tak téměř dvojnásobné.

Pravidla silničního provozu jsou upravena zejména vyhláškou o silničním provozu.²²⁹ Zákon a zejména sankce nejsou popsány příliš přehledně a srozumitelně.

Pokuty za přestupek se stanoví ve výši stanovené hodnotou počtu pokutových bodů, které jsou rozřazeny do tříd podle závažnosti. Pokutové body se udělují od 2 do 100 bodů. Jeden pokutový bod představuje 10 % minimální hrubé mzdy stanovené rozhodnutím vlády. Minimální mzda od 1. října 2023 činí 3300 RON.²³⁰

²²⁷ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²²⁸ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²²⁹ RUMUNSKO. *Privind circulația pe drumurile publice*. Online. Portal legislativ. 2002. Dostupné z: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/74028>. [cit. 2024-02-20].

²³⁰ RUMUNSKO. *Pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată*. Online. Portal legislativ. 2023. Dostupné z: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/274843>. [cit. 2024-02-20].

4.24.1 Rychlostní limity

Rychlostní limit v obci je obecně stanoven na 50 km/h. Mimo obec mohou vozidla do 3,5 t jet maximálně 90 km/h. Na dálnicích mohou jet 130 km/h a na rychlostních silnicích 100 km/h.

Nákladní automobily a autobusy mohou jet mimo obec maximální rychlostí 80 km/h. Na dálnicích a rychlostních silnicích 100 km/h a na dálnicích 110 km/h. Pokud vozidla táhnou přívěs, tak se maximální rychlost dle zákona snižuje o 10 km/h. I tak je ale rychlost pro nákladní automobil s návěsem o 20 km/h vyšší, než v České republice.

Sankce za překročení rychlosti jsou od 2 pokutových bodů do 20, podle závažnosti porušení. Pokud řidič překročí rychlost o více než 50 km/h čeká ho zákaz činnosti na nejméně 90 dnů.

4.24.2 Alkohol

Rumunsko patří k jedné z mála zemí, které má nulovou toleranci k alkoholu za volantem. Pokud je u řidiče zjištěna hladina nad 0,00 promile do 0,8 promile ukládá se pokuta podle IV. třídy pokut od 9 do 20 pokutových bodů a zákaz činnosti na 90 dnů. Hodnota nad 0,80 mg/l je považována za trestný čin podle článku 336 trestního zákoníku²³¹ a trestá se odnětím svobody na dobu 1 až 5 let nebo peněžitým trestem.

Odmítnutí vyšetření na alkohol se považuje za trestný čin podle článku 337 trestního zákoníku a ukládá se odnětí svobody na dobu 1 až 5 let.

4.24.3 Vzdálenost mezi vozidly a telefonování za jízdy

Dodržování bezpečné vzdálenosti je stanoveno pouze obecně v článku 51 vyhlášky o silničním provozu. Řidič musí dodržovat takový odstup za druhým, aby nedošlo ke srážce. Ukládá se pokuta podle třídy II. pokut 2 nebo 3 pokutové body.

Zákaz telefonování za jízdy je upraven také pouze obecně a sankce jsou shodné s nedodržením bezpečné vzdálenosti.

²³¹ RUMUNSKO. *Privind Codul penal*. Online. Portal legislativ. 2009. Dostupné z: <https://legislatie.just.ro/Public/DetailiiDocumentAfis/109854>. [cit. 2024-02-20].

4.24.4 Bodový systém

Rumunsko má zaveden bodový systém pro přestupky řidičů. Bodové konto je stanoveno na 15 bodů. Body se zapisují v rozmezí od 2 do 6. Seznam jednání, za které se zapisují body, je uveden v článku 108 nařízení o silničních pravidlech. Pokud jsou body zaznamenány, mažou se uplynutím lhůty 6 měsíců za předpokladu, že řidič nezíská nové body. Pokud řidič dosáhne limitu 15 bodů, na 30 dnů pozbývá právo řídit vozidla.

4.25 Slovinsko

Republika Slovinsko je parlamentní republika s demokratickým politickým systémem. Hlavním zákonodárným orgánem Státní shromáždění (Državni zbor). Slovinsko přistoupilo k EU v roce 2004. Oficiální měnou je od roku 2007 Euro (€). V roce 2022 mělo Slovinsko 2,1 milionů.²³² Na slovinských silnicích zemřelo v roce 2022 celkem 40 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel²³³

Pravidla silničního provozu jsou upravena zákonem o pravidlech silničního provozu.²³⁴ Zákon je přehledně a jednoduše popsán. Obsahuje jednotlivé odstavce se stanovením pravidel a u každého odstavce jsou uvedeny i sankce, pokud účastník provozu zde definovanou povinnost poruší a zároveň trestné body, které se mu zaznamenají do systému. Zákazy činnosti a trestné body do systému bodového hodnocení se ukládají podle zákona o přestupcích.²³⁵

²³² EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²³³ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²³⁴ SLOVINSKO. *Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)*. Online. Pravno-informacijski sistem. 2010. Dostupné z: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5793>. [cit. 2024-02-21].

²³⁵ SLOVINSKO. *Zakon o prekrških*. Online. Pravno-informacijski sistem. 2002 [cit. 2024-02-21]. Dostupné z: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2537>

4.25.1 Rychlostní limity

Rychlost je obecnou úpravou stanovena na maximálně 50 km/h v obci pro všechna vozidla. Mimo obec je pro vozidla do 3,5 t stanovena rychlost na maximálně 90 km/h a na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla 130 km/h resp. 110 km/h. Pro autobusy a nákladní automobily bez přívěsu je rychlost mimo obec stanovena na 90 km/h a nákladní automobily s přívěsem 70 km/h. Na dálnici je rychlost pro tato vozidla zvýšena na 100 km/h resp. 90 km/h. Sankce za překročení nejvyšší dovolené rychlosti se pohybují od 40 € do 1200 €. Trestné body se udělují v rozmezí od 3 do 18 bodů. Sankce za porušení rychlosti jsou přehledně rozděleny podle místa a podle závažnosti porušení vždy po 10 km/h. Při překročení rychlosti o více než 30 km/h v obci, více než 40 km/h mimo obec a více než 50 km/h na dálnici může dojít k zabavení vozidla. Za překročení rychlosti o více než 50 km/h v obci i mimo obec se ukládá zákaz činnosti na 1 měsíc až 1 rok.

4.25.2 Alkohol

Slovinsko u řidičů toleruje až 0,5 promile alkoholu v krvi. Tolerance se nevztahuje například na řidiče nákladních automobilů, autobusů a začínající řidiče. Za řízení pod vlivem alkoholu, kdy je zjištěna hladina od 0,5 promile do 1,1 promile se ukládá pokuta od 600 € do 900 € a 8 nebo 16 trestných bodů. Při hladině vyšší než 1,1 promile alkoholu je pokuta 1200 €, 18 trestných bodů a zákaz činnosti na 1 měsíc až jeden rok. Při jízdě pod vlivem alkoholu může být vozidlo zabaveno.

Stejně sankce jako za řízení pod vlivem alkoholu s více než 1,1 promile alkoholu se udělují i za odmítnutí vyšetření na alkohol.

4.25.3 Vzdálenost mezi vozidly

Bezpečná vzdálenost mezi vozidly je ve slovinském zákoně definována a je vyjádřena jako vzdálenost, jakou vozidlo ujede za 2 sekundy, nebo může být vzdálenost upravena dopravní značkou. Za porušení bezpečné vzdálenosti se ukládá pokuta 200 €, a pokud je vzdálenost stanovena dopravní značkou, tak 300 € a 3 trestné body.

4.25.5 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu bez zařízení handsfree je zakázáno. Rovněž je zakázáno jakékoli chování, které by snižovalo jejich sluchové nebo zrakové vnímání nebo schopnost ovládat vozidlo. Za porušení se ukládá pokuta 250 € a 3 trestné body.

4.25.5 Bodový systém

Na Slovinsku je zaveden bodový systém obdobně, jako v České republice. Ve srovnání s Českou republikou ale funguje jako sankce za přestupek a je tak i popsán v zákoně. Přidělování bodů upravuje článek 22 zákona o přestupcích.

Trestné body se zapisují ve výši od 1 do 18 bodů. Pokud řidič během dvou let získá 18 trestných bodů, soud nařídí zánik platnosti řidičské oprávnění. O nové oprávnění si může osoba požádat po uplynutí 1 roku.

4.26 Španělsko

Španělsko, oficiálním názvem Království Španělsko je parlamentní konstituční monarchie, což znamená, že hlavou státu je monarcha, ale skutečnou moc má parlament a vláda v čele s premiérem. Španělsko je členem Evropské unie od roku 1986, tehdy Evropské hospodářské společenství. Oficiální měnou je euro (€). V roce 2022 mělo Španělsko téměř 48 milionů obyvatel.²³⁶ Na Španělských silnicích zemřelo v roce 2022 celkem 37 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²³⁷

Pravidla silničního provozu jsou na území Španělska upravena přehledně a jednoduše. Obecná pravidla stanovuje zákon o silničním provozu.²³⁸ Tento zákon mimo jiné uvádí sankce za porušení dopravních předpisů. Sankce jsou rozděleny do tří kategorií na menší přestupky článek 75, závažná porušení článek 76

²³⁶ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²³⁷ DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²³⁸ ŠPANĚLSKO. *Real Decreto Legislativo 6/2015, de 30 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley sobre Tráfico, Circulación de Vehículos a Motor y Seguridad Vial*. Online. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. 2015. Dostupné z: <https://www.boe.es/eli/es/rdlg/2015/10/30/6/con>. [cit. 2024-02-21].

a velmi závažná porušení článku 77. Těmto kategoriím přiznává výše pokut 100 €, 200 € a 500 €. Zákon dále upravuje bodový systém. Konkrétní pravidla silničního provozu, popř. dané limity upravují pravidla silničního provozu.²³⁹ Trestné činy související s dopravou jsou uvedeny v trestním zákoníku.²⁴⁰ Zajímavé je, že například zákaz řízení se ve Španělsku ukládá pouze v trestním řízení.

4.26.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou uvedeny v člancích 47 až 50 dopravních předpisů. V obcích je limit stanoven na 50 km/h. Mimo obec je stanovena rychlost 90 km/h pro vozidla do 3,5 t a autobusy a 80 km/h pro vozidla nad 3,5 t. Na dálnicích je rychlost pro vozidla do 3,5 t stanovena na 120 km/h, vozidla nad 3,5 t 90 km/h a pro autobusy 100 km/h.

Sankce za porušení rychlosti jsou uvedeny v příloze IV zákona o silničním provozu. Ukládají se pokuty od 100 € do 600 € a zapisují se 2 až 6 trestných bodů. Pokuty jsou odstupňované podle míry překročení, vždy po 10 km/h. Pokud řidič v obci překročí rychlost více než 60 km/h a mimo obec o 80 km/h dopouští se trestného činu podle článku 379 odst. 1 trestního zákoníku.

4.26.2 Alkohol

Limit alkoholu je článkem 20 pravidel silničního provozu stanoven na 0,5 promile. Řidiči nákladních vozidel nad 3,5 t a začínající řidiči mají limit alkoholu snížený na 0,3 promile. Za překročení hladiny alkoholu se ukládá pokuta až 500 € a 6 trestných bodů. Stejně bude potrestán i ten, kdo odmítne vyšetření na alkohol. Pokud je zjištěná hladina alkoholu vyšší než 1,0 promile, maximálně 1,2 promile, nebo pokud řidič spáchal tento přestupek podruhé v jednom roce, ukládá se pokuta 1000 €.

²³⁹ ŠPANĚLSKO *Real Decreto 1428/2003, de 21 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento General de Circulación para la aplicación y desarrollo del texto articulado de la Ley sobre tráfico, circulación de vehículos a motor y seguridad vial, aprobado por el Real Decreto Legislativo 339/1990, de 2 de marzo.* Online. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. 2003. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-23514>. [cit. 2024-02-21].

²⁴⁰ ŠPANĚLSKO. *Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.* Online. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. 1995. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>. [cit. 2024-02-21].

Pokud je zjištěná hladina alkoholu vyšší než 1,2 promile alkoholu, řidič se dopouští trestného činu podle článku 379 odst. 2 trestního zákoníku.

Trestné činy překročení rychlosti nebo jízda pod vlivem alkoholu se trestají odnětím svobody na 3 až 6 měsíců a zákazem činnosti od 1 do 4 roků.

4.26.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je upraveno pouze obecně. Přestože je zákonem označeno na závažné porušení, za které hrozí pokuta až 200 € a 4 trestné body, není definována ani popsána vzdálenost, kterou mají řidiči dodržovat. Pouze, jak je zvykem, je konstatováno, že se musí vyhnout srážce.

4.26.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu a jiných komunikačních zařízení je zakázáno, pokud jsou ovládána rukama. Zákaz je rozšířen i na sluchátka a jiná zařízení, která se umísťují na hlavu a reprodukuje zvuk a trvale snižují pozornost věnovat se řízení. Jedná se o závažné porušení, za které se ukládá pokuta do 200 €, a zapisují se 3 trestné body.

4.26.5 Bodový systém

Bodový systém ve Španělsku funguje obdobně jako v České republice. Řidič má bodové konto stanovené na 12 bodů. Začínající řidiči 8 bodů. Pokud řidič nepáchá přestupku, je mu konto navýšeno maximálně na 15 bodů. Z daného limitu se jim odečítají body podle spáchaných přestupků. Seznam bodů je uveden v příloze II a IV zákona o silničním provozu. Bodové konto si řidič jedenkrát za rok může zlepšit o 6 bodů účastí v kurzech a školení. Body se mažou 2 roky od zápisu, pokud nedojde ke spáchání jiného přestupku. Pokud řidič přijde o všechny své body na 6 měsíců, pozbývá právo řídit motorová vozidla.

4.27 Švédsko

Švédsko je konstituční monarchie s parlamentním systémem vlády. Hlavou státu je monarcha. Zákonodárnou moc v zemi vykonává Švédský parlament, ve švédštině nazývaný Riksdagen. Švédsko přistoupilo k Evropské unii 1. ledna 1995. Oficiální měnou ve Švédsku je švédská koruna (SEK). V roce 2022 mělo

Švédsko 10,5 milionu obyvatel.²⁴¹ Na Švédských silnicích v roce 2022 zemřelo celkem 22 osob v přepočtu na jeden milion obyvatel.²⁴²

Pravidla silničního provozu jsou přehledně upravena v dopravní vyhlášce.²⁴³ Dopravní vyhláška neobsahuje sankce za dopravní přestupky. Méně závažné přestupky řeší policie a ty závažně státní zastupitelství a poté i soudy. Pokuty za dopravní přestupky jsou stanoveny katalogem státního zastupitelství.²⁴⁴

4.27.1 Rychlostní limity

Rychlostní limity jsou dopravní vyhláškou stanoveny na 50 km/h v obci a 70 km/h mimo obec. Na dálnicích mohou vozidla do 3,5 t jet maximální rychlosti 110 km/h a vozidla nad 3,5 rychlostí 90 km/h. Pokuty se podle tabulky státního zastupitelství udělují v rozpětí 1500 SEK až 4000 SEK při překročení rychlosti o více než 36 km/h.

4.27.2 Alkohol

Limit alkoholu je stanoven na 0,2 promile alkoholu v krvi. Tento limit nestanovují dopravní předpisy, ale zákon o trestání některých dopravních přestupků.²⁴⁵ Tento zákon řízení pod vlivem alkoholu rozděluje na opilost, v rozmezí od 0,2 promile do 1,2 promile a hrubou opilost, která je nad 1,0 promile alkoholu v krvi. Za řízení pod vlivem alkoholu hrozí pokuta, odnětí svobody až na 2 léta a zákaz činnosti od 1 měsíce do 3 let.

²⁴¹ EUROSTAT. *Population change - Demographic balance and crude rates at national level*. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en. [cit. 2024-02-15].

²⁴² DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. *Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow*. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en. [cit. 2024-02-16].

²⁴³ ŠVÉDSKO. *Trafikförordning (1998:1276)*. Online. Sveriges Riksdags. 1998. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/trafikforordning-19981276_sfs-1998-1276/. [cit. 2024-02-21].

²⁴⁴ ŠVÉDSKO. *Ordningsbrottskatalog*. Online. Åklagarmyndigheten. 2024. Dostupné z: <https://www.aklagare.se/om-oss/dokument/ordningsbrottskatalog/>. [cit. 2024-02-21].

²⁴⁵ ŠVÉDSKO. *Lag (1951:649) om straff för vissa trafikbrott*. Online. Sveriges Riksdags. 1951. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1951649-om-straff-for-vissa-trafikbrott_sfs-1951-649/. [cit. 2024-02-21].

4.27.3 Vzdálenost mezi vozidly

Dodržování bezpečné vzdálenosti je upraveno pouze obecně. V zákoně není definována žádná měřitelná vzdálenost. Za porušení je v tabulce státního zastupitelství uvedena pokuta 2000 SEK.

4.27.4 Telefonování za jízdy

Použití mobilního telefonu je v zákoně upraveno oproti ostatním členským zemím odlišně. Při řízení motorového vozidla na silnici se řidič smí věnovat činnostem, jako je používání mobilních telefonů a jiných komunikačních zařízení, pouze pokud to nebrání řízení vozidla. Řidič nesmí toto zařízení používat tak, že jej drží v ruce. Za porušení se ukládá pokuta 1500 SEK.

4.27.5 Bodový systém

Bodový systém není ve Švédsku zavedený.

5. Praktická část

Za účelem zpracování daného tématu byla zvolena metoda pro kvantitativní výzkum pomocí dotazníkového šetření. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit názory a postoje lidí k právní úpravě provozu na pozemních komunikacích v České republice, v porovnání s členskými státy Evropské unie. Zejména, zda považují právní úpravu v ČR za dostatečnou, zda sankce považují za dostatečné, zda souhlasí s bodovým systémem řidičů, jejich postoj k toleranci alkoholu, rozdíly a jednotnost v právní úpravě v jednotlivých státech a názor na unijní zákaz činnosti.

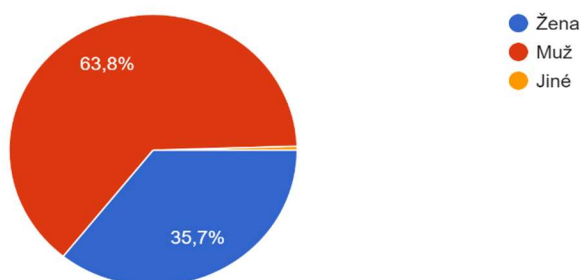
Dotazníkové šetření probíhalo v období od 1. 1. 2024 do 25. 2. 2024 výhradně prostřednictvím internetu a adresáti dotazníku nebyli nijak omezeni. Termín 1. 1. 2024 byl zvolen záměrně, neboť nabyla účinnosti novela zákona o provozu na pozemních komunikacích, která zpřísnila postihy za přestupky v dopravě.

Jednotlivé otázky dotazníkového šetření jsou rozebrány v následující podkapitole.

5.1 Účastníci výzkumu

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 210 respondentů. Z tohoto počtu bylo celkem 134 mužů (63,8 %), 75 žen (35,7 %) a jedna osoba uvedla jiné pohlaví (0,5 %).

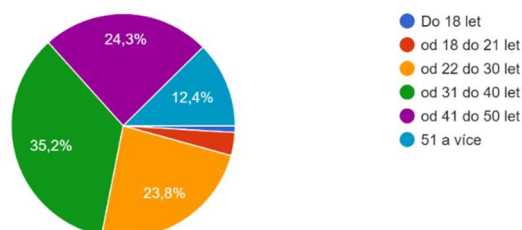
Jakého jste pohlaví?
210 odpovědí

Graf č. 1 – Pohlaví respondentů

Nejvíce respondentů bylo ve věku od 31 do 40 let, celkem 74 (35,2 %). Ve věku od 41 do 50 let odpovídalo 51 osob (24,3 %), ve věku od 22 do 30 odpovídalo celkem 50 osob. 26 osob bylo ve věku nad 51 (12,4 %), 7 osob ve věku od 18 do 21 let (3,3 %) a 2 osoby do 18 let (1 %).

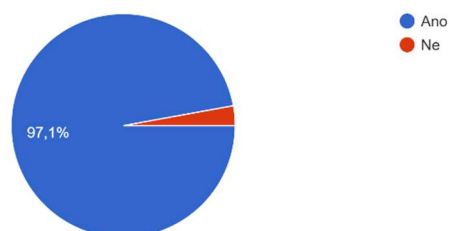
Jaký je Váš věk?
210 odpovědí

Graf č. 2 – Věk účastníků výzkumu

Z celkového počtu 210 respondentů bylo 204 osob držiteli řidičského oprávnění (97,1 %).

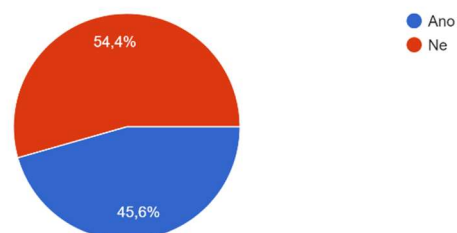
Jste držitelem řidičského oprávnění?
210 odpovědí

Graf č. 3 – Držitelé řidičského oprávnění

Z uvedeného počtu 204 držitelů řidičského oprávnění bylo celkem 93 osob řidičů z povolání (45,6 %).

Jste řidič z profese?
204 odpovědí

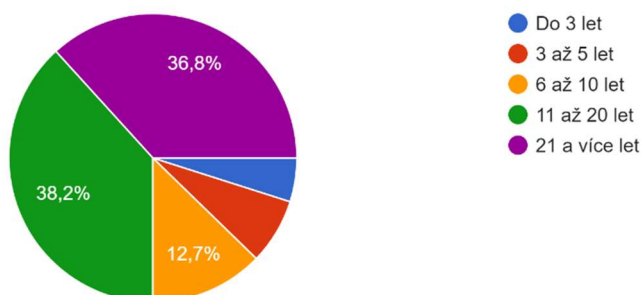

Graf č. 4 – Řidiči z profese

Z držitelů řidičského oprávnění byla nejpočetněji zastoupena skupina s řidičským oprávněním od 11 do 20 let, celkem 78 osob (38,2%), druhá nejpočetnější skupina byla držitelů řidičského oprávnění 21 a více let, celkem 75 osob (36,8%), dále 26 řidičů od 6 do 10 let (12,7%), 15 řidičů od 3 do 5 let (7,4 %) a poslední skupina do 3 let, celkem 10 řidičů (4,9 %).

Jak dlouho vlastníte řidičské oprávnění?

204 odpovědí

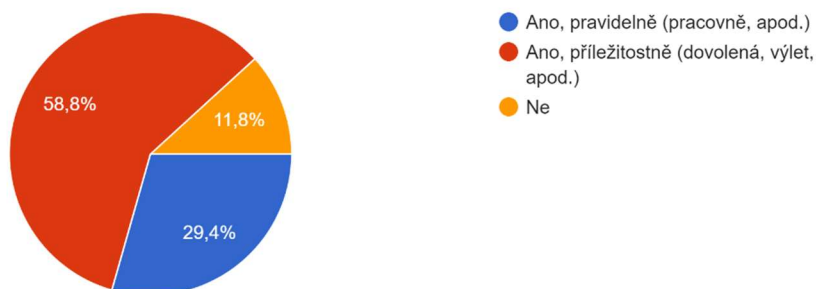

Graf č. 5 – Délka řidičské praxe

Z uvedeného počtu 204 řidičů celkem 120 (58,8%) cestuje do jiných členských států EU příležitostně, například na dovolenou nebo výlety. Téměř třetina, 60 řidičů (29,4%) cestuje do zahraničí pravidelně za účelem pracovních povinností. 24 osob (11,8%) necestuje jako řidič do jiných států EU vůbec.

Cestujete jako řidič do ostatních členských států EU?

204 odpovědí

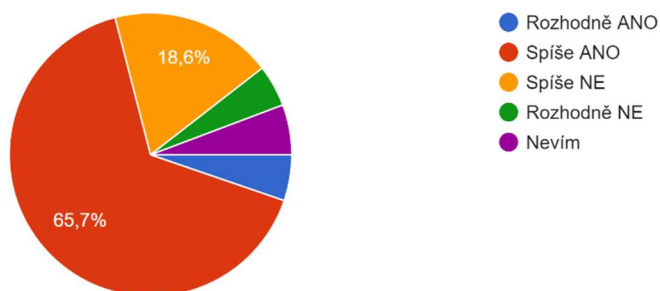
Graf č. 6 – Řidiči cestující v rámci EU

5.2 Pravidla provozu na pozemních komunikacích v ČR

Na následující otázky odpovídali všichni respondenti, nejen řidiči.

Na otázku, zda považují právní úpravu provozu na pozemních komunikacích v ČR za dostatečnou a přehlednou odpovědělo celkem 138 osob (65,7 %) spíše ANO, 39 osob (18,6 %) spíše NE, 12 osob (5,7 %) neví, 11 osob (5,2 %) rozhodně ANO a 10 osob, (4,8 %) rozhodně NE.

Považujete právní úpravu provozu na pozemních komunikacích v ČR za dostatečnou a přehlednou?
210 odpovědí

Graf č. 7 – právní úprava v ČR

Nadpoloviční většina respondentů, celkem 108 (51,4 %) považuje sankce od 1. 1. 2024 za dostatečné, 64 osob (30,5 %) uvádí, že sankce jsou příliš nízké a měly by se zvýšit. Naopak 38 osob (18,1 %) považuje sankce za příliš vysoké.

Považujete sankce (pokuty a např. zákazy činnosti) za porušení pravidel silničního provozu v ČR za adekvátní? (od 1.1.2024)
210 odpovědí

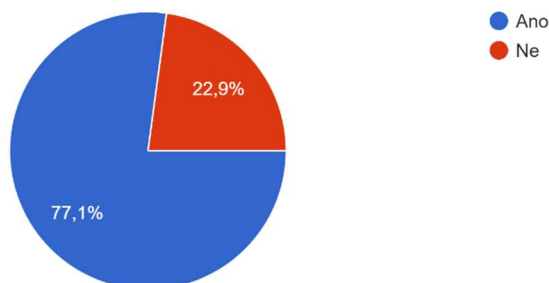

Graf č. 8 – Sankce v ČR

Následující otázka byla věnována bodovému systému. Celkem 162 osob (77,1 %) souhlasí s bodovým systémem. 48 osob (22,9) procenta je proti bodovému systému.

Souhlasíte s tzv. bodovým systémem řidičů?

210 odpovědí

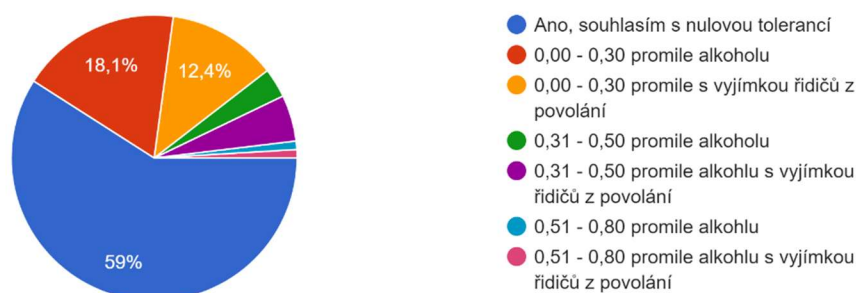

Graf č. 9 - Bodový systém

V problematice alkoholu se celkem 124 osob (59%) vyjádřilo souhlasně k nulové toleranci alkoholu během řízení. 38 osob (18,1 %) by požadovalo limit 0,3 promile s výjimkou řidičů z povolání, 26 osob (12,4 %) akceptuje limit 0,3 promile i pro řidiče z povolání, 11 osob (5,2 %) souhlasí s limitem 0,5 promile s výjimkou pro řidiče z povolání, 7 osob (3,3 %) limit 0,5 promile bez výjimek, 2 osoby (1 %) připouští limit 0,8 promile bez výjimek a 2 osoby (1 %) se ztotožňuje s limitem 0,8 promile s výjimkou řidičů z povolání.

Souhlasíte s tzv. nulovou tolerancí alkoholu v rámci silničního provozu v ČR popř. jakou hladinu by jste navrhovali? Vyberte prosím jednu možnost, se kterou se nejvíce ztotožňujete

210 odpovědí

Graf č. 10 - Limit alkoholu

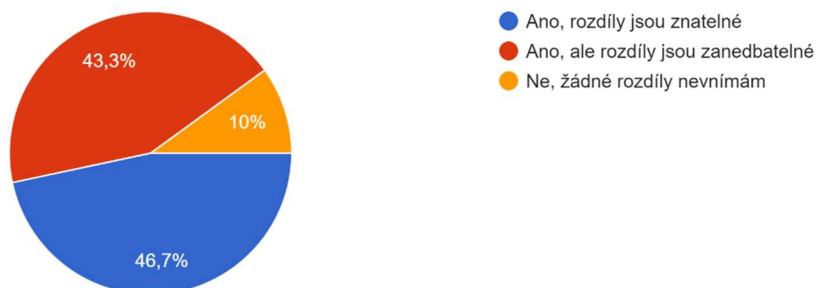
5.3 Pravidla provozu na pozemních komunikacích v EU

Z celkového počtu 210 respondentů považuje 98 osob (46,7 %) rozdíly v pravidlech silničního provozu za znatelné. 91 osob (43,3 %) vnímá rozdíly mezi

jednotlivými zeměmi, ale tyto rozdíly považuje za zanedbatelné. 21 osob (10) nevnímá žádné rozdíly v právní úpravě silničního provozu napříč členskými státy.

Vnímáte rozdíly v pravidlech silničního provozu napříč celou EU?

210 odpovědí

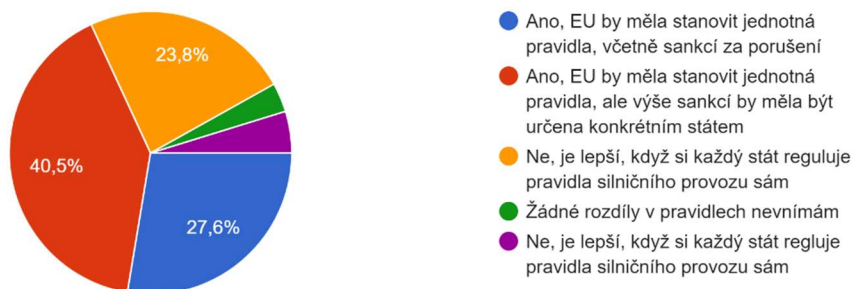

Graf č. 11 – Rozdíly v pravidlech v rámci EU

Na otázku jednotnosti pravidel v rámci členských států odpovědělo celkem 85 osob (40,5 %), že by Evropská unie měla stanovit jednotná pravidla, ale výše sankcí by měla být určena konkrétním státem. 60 respondentů (28,6 %) upřednostňuje vlastní úpravu jednotlivých členských států, 58 respondentů (27,6 %) si myslí, že by Evropská unie měla stanovit jak jednotná pravidla, tak sankce za porušení a 7 osob (3,3 %) odpovědělo, že nevnímá žádný rozdíl.

Měla by podle Vašeho názoru být pravidla silničního provozu v rámci EU být jednotná?

210 odpovědí

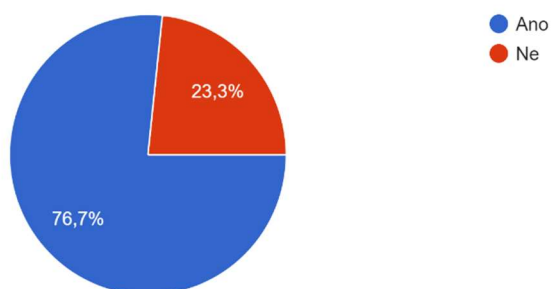

Graf č. 12 – Jednotnost pravidel členských států

V otázce unijního zákazu se převážná část respondentů, celkem 161 osob (76,7 %) vyjádřilo souhlasně ke společnému zákazu řízení. 49 osob (23,3 %) bylo proti.

Je podle Vašeho názoru správné, aby zákaz řízení motorových vozidel udělený v jednom členském státě platil na celém území EU?

210 odpovědí

Graf č. 13 – Unijní zákaz činnosti

Závěr

V teoretické části práce byla analyzována právní úprava provozu na pozemních komunikacích všech 27 členských států Evropské unie. Analýza byla zaměřena na obdobné problémy, které mají vliv na nehodovost, popř. na následky dopravních nehod.

Z vybraných problémů byly analyzovány rychlostní limity, řízení pod vlivem alkoholu, dodržování bezpečné vzdálenosti mezi vozidly a telefonování za jízdy. Zároveň bylo zkoumáno, zda je v dané zemi zaveden bodový systém za porušení pravidel silničního provozu, nebo jeho obdoba.

Právní úprava provozu na pozemních komunikacích je v jednotlivých členských státech upravena i několika zákony, z nichž každý upravuje nějakou oblast dopravních předpisů. Jedná se o složitou a rozsáhlou oblast práva a na základě teoretické části je zjevné, že pravidla silničního provozu jsou ve většině členských států odlišná. Tato skutečnost vyplývá i z provedeného dotazníkového šetření, ve kterém 46,7 % respondentů uvedlo, že vnímají rozdíly mezi jednotlivými státy a tyto rozdíly jsou znatelné.

Každý z členských států danou oblast dopravních předpisů upravuje, ale značné rozdíly jsou v zákonném ustanovení. U překročení nejvyšší dovolené rychlosti jsou znatelné rozdíly v obecné úpravě rychlosti mimo obec a na dálnici.

Největší a pro bezpečnost silničního provozu nejzásadnější rozdíl je spatřován v oblasti řízení pod vlivem alkoholu. V této oblasti jsou napříč jednotlivými členskými státy znatelné rozdíly. Na jedné straně jsou státy, kde není zákonem stanovena žádná tolerance k alkoholu a na druhé straně jsou země, které mají limit nastaven na 0,5 promile alkoholu. Může se tak stát, že v jedné zemi jste s 0,5 promile alkoholu beztrestní, v jiné už hrozí trestní stíhání a odnětí svobody. V praktické části diplomové práce 59 % respondentů uvedlo, že souhlasí s tzv. nulovou tolerancí.

Stejně rozdíly jsou i v odmítnutí vyšetření na přítomnost alkoholu. Pro srovnání je vhodné uvést např. státy přímo sousedící s Českou republikou. Na Slovensku je odmítnutí vyšetření trestný čin, za který hrozí odnětí svobody, v Rakousku

je obdobně jako v České republice věc řešena jako přešůpek s pokutou a zákazem činnosti a v Německu a Polsku je odmítnutí vyšetření povinné, i za použití síly.

Nejednotnost v právní úpravě se týká i dodržování bezpečné vzdálenosti mezi vozidly. Přestože se jedná o problematiku, při jejímž dodržování dochází k dopravním nehodám s fatálními následky, je celá řada zemí, včetně České republiky, kde není taková vzdálenost v zákoně vyjádřena v měřitelných jednotkách, ať už času nebo vzdálenosti, jako je to u jiných států, které tuto oblast pravidel řeší podrobněji.

Obdobné rozdíly byly zjištěny i u použití telekomunikačních zařízení, mobilních telefonů během řízení. Některé státy tuto oblast upravují rovněž jen obecně, zatímco jiné státy přesně definují, jaká zařízení se nesmí používat, mobilní telefony rozšiřují i na sluchátka a podobná audio zařízení a rovněž stanovují i situaci, za kterých je používání rovněž zakázáno, jako například zastavení na semaforu.

Sankce za porušení dopravních předpisů rovněž nejsou jednotné a v řadě případů je problematické dohledávat jejich právní úpravu. Některé státy uvádí sankce přímo v dopravních předpisech, v jiných státech jsou upraveny jinou právní normou. Způsob ukládání sankcí, zejména pokut je rovněž značně rozdílný. Jsou státy, kde je pokuta uvedena taxativně, jiné státy uvádí rozmezí, v jaké lze pokutu uložit a jiné státy uvádí pokutu v jednotkách anebo v denních sazbách. Stejně nesrovnalosti se týkají i sankcí zákazu řízení za porušení dopravních předpisů.

I s ohledem na návrh směrnice o celounijním zákazu řízení by bylo vhodné, aby došlo k sjednocení hranice této sankce a minimálně v případech, ve kterých bude takový zákaz platný, aby bylo postupováno stejně. V praktické části se k celounijnímu způsobu vyjádřilo souhlasně 76,7 % respondentů. Stejný prostor pro úpravu je i u sankcí za jednotlivé přešůpky. Bez ohledu na ekonomickou vyspělost státu a ekonomickou sílu obyvatelstva se jako nejvhodnější jeví způsob udělování sankcí pomocí denních sazeb, které jsou vypočítávány z průměrného výdělku pachatele a je zohledněna jeho finanční situace. Tento způsob dokáže spravedlivě postihnout jak lidi majetné, tak nemajetné. Na jednotnost právní úpravy v členských státech a způsob ukládání sankcí byla zaměřena i část praktické části di-

plomové práce, ve které převážná část, 40,5 % respondentů uvedla, že by Evropská unie měla stanovit jednotná pravidla silničního provozu, přičemž samotné ukládání sankcí ponechat v moci členských států. K samotným sankcím 51,4 % respondentů uvedlo, že v rámci České republiky považují sankce za dostatečné, aby působily na řidiče.

Ne menší rozdíly jsou patrné i v bodovém systému řidičů. Většina států má bodový systém založený na přidělování nebo odečítání trestných bodů, jiné státy mají systém, kterým se trestá recidiva, a některé státy nemají takový systém zavedený vůbec. Rozdíly jsou i v samotném bodovém systému, některé státy mají bodový systém pojatý jako preventivní, k možnosti řidičů sledovat své nesprávné jednání a včas jej odhalit, jiné státy trestné body uvádí jako sankce za spáchaný přestupek.

Z výše uvedeného lze jednoznačně učinit závěr, že právní úprava provozu na pozemních komunikacích v jednotlivých členských státech je obsáhlá, složitá a nepřehledná. Přestože harmonizace pravidel silničního provozu v rámci celé Evropské unie je dlouhodobý proces, který vyžaduje součinnost zejména jednotlivých států, měly by být činěny kroky jednoznačně vedoucí ke sjednocení.

Evropská unie dlouhodobě usiluje o snížení počtu usmrčených při dopravních nehodách. Je obecně známo, že nejvíce dopravních nehod je způsobeno lidskou chybou. Jeden z nejvíce fungujících prvků v této oblasti je jednoznačně generální prevence, proto by bylo na místě vytvořit jednotnou právní úpravu a stanovit, pokud možno co nejpřísnější sankce. Samotný způsob kontroly dodržování pravidel silničního provozu a způsob a prostředky vymahatelnosti práva ponechat v moci jednotlivých členských států.

Použitá literatura

Knižní zdroje

1. KOMÁREK, Jindřich. Bezpečnost silničního provozu I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-80-7251-529-5
2. PAVLÍČEK, Kamil a KOMÁREK, Jindřich. Evropské dopravní právo. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-404-5.
3. TOMÁŠEK, M., TÝČ, V., PETRLÍK, D. a kol. Právo evropské unie. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2021, 512 s. ISBN 978-80-7502-491-6
4. SVOBODA, Pavel. Úvod do evropského práva. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-752-1.
5. BORCHARDT, Klaus - Dieter. ABC práva EU. Lucemburk: Evropská unie, 2017. ISBN 978-92-79-63638-7.
6. KASZYNSKI, William. The American Highway: The History and Culture of Roads in the United States. United Kingdom, McFarland, 2000. ISBN 0-7864-0822-7
7. BEZEMEK, Ernst; ECKER, Friedrich a KACETL, Jiří. Die Prager Straße: eine Geschichte des Verkehrsweges von Wien nach Prag in Bildern. Schleinbach: Edition Winkler-Hermaden, 2013. ISBN 978-3-9503378-5-3
8. VON VERSEN Olaf. Ein Jahrhundert Automobiltechnik: Personenwagen. Germany, Springer Berlin Heidelberg, 2012. ISBN 978-3-642-95773-4.
9. COREY, Brian. This Day in Automotive History. United Kingdom, Veloce Publishing, 2017. ISBN 978-1787110687

Zákonná úprava

1. ČESKO. 1243. Zpráva výboru ústavně-právního a technicko-dopravního o vládním návrhu zákona (tisk 1202), kterým se provádí Mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly ze dne 24.dubna 1926 a vydávají se některé zatímně předpisy o jízdě motorovými vozidly. Online. 1931. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/1929ns/ps/tisky/t1243_00.htm#_d

2. ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA. Mezinárodní smlouva o jízdě automobily. In: Sbírka: 505/1921 Sb. [Online]. 1921, ročník 1921, Částka: 132/1921, číslo 505]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=2786&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>
3. Mezinárodní úmluva č. 9/1931 Sb., o jízdě motorovými vozidly. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/5163/0/2/mezinarodni-umluva-c-9-1931-sb-o-jizde-motorovymi-vozidly/mezinarodni-umluva-c-9-1931-sb-o-jizde-motorovymi-vozidly>. ISSN 2336-517X.
4. ČESKOSLOVENSKÝÁ REPUBLIKA. Zákon č. 124/1931 Sb., kterou se provádí Mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly ze dne 24. dubna 1926 a vydávají se některé zatímné předpisy o jízdě motorovými vozidly. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/5278/1/2/zakon-c-124-1931-sb-kterou-se-provadi-mezinarodni-umluva-o-jizde-motorovymi-vozidly-ze-dne-24-dubna-1926-a-vydavaji-se-nektere-zatimne-predpisy-o-jizde-motorovymi-vozidly> ISSN 2336-517X.
5. ČESKO. Sdělení č. 82/2013 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté v Ženevě dne 19. září 1949. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2013-82>
6. ČESKO. Sdělení č. 83/2013 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o silničním provozu, přijaté ve Vídni dne 8. listopadu 1968. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2013-83>
7. EVROPSKÁ KOMISE. Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o celounijním účinku některých zákazů řízení. Online. Evropská unie. 2023. Dostupné z: <https://op.europa.eu/s/zgZR>.
8. EVROPSKÁ UNIE. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/413 ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu Text s

- významem pro EHP. Online. EUR-Lex. 2015. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32015L0413>.
9. Evropská unie. Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“. Online. 2021. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0407_CS.html
 10. ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>
 11. ČESKO. Zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-12>
 12. ČESKO. Vyhláška č. 99/1989 Sb., federálního ministerstva vnitra o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu). In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1989-99>
 13. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
 14. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. Věstník 2006, částka 7. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2006. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/3671/9334/V%C4%9Bstn%C3%ADk%207-2006.pdf>.
 15. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.08.2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007. Online. Nejvyšší soud. 2007. Dostupné z: <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/5476/>.
 16. ČESKO. Zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 1. 1. 2024. In: Zákony pro lidi.cz Online. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

17. NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2009, čj. 2 As 19/2009-93. Online. Zákony pro lidi. 2009. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/2-as-19-2009-93>.
18. SLOVENSKO. Zákon č. 8/2008 Zb. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Online. Slov-Lex. 2008. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/8/20230401>
19. SLOVENSKO. Zákon č. 372/1990 Zb. o pristupkoch. Online. Slov-Lex. 1990. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/>
20. SLOVENSKO. Zákon č. 300/2005 Zb. Trestný zákon. Online. Slov-Lex. 2005. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20231020>
21. RAKOUSKO. Straßenverkehrsordnung 1960 – StVO. 1960. Bundesministerium für Finanzen [online]. 1960. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336>
22. RAKOUSKO. Führerscheingesetz – FSG. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1997. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10012723>.
23. RAKOUSKO. Verwaltungsstrafgesetz 1991 – VStG. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1991. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10005770>
24. RAKOUSKO. Kraftfahrgesetz 1967 – KFG. 1967. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1967. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011384>.
25. RAKOUSKO. Kraftfahrgesetz-Durchführungsverordnung 1967 – KDV. 1967. Online. Bundesministerium für Finanzen. 1967. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011385>.
26. NĚMECKO. Straßenverkehrs-Ordnung (StVO). Online. Bundesministerium der Justiz. 2013. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/BJNR036710013.html.

27. NĚMECKO. Straßenverkehrsgesetz (StVG). Online. Bundesministerium der Justiz. 1909. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/BJNR004370909.html>.
28. NĚMECKO. Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung - FeV). Online. Bundesministerium der Justiz. 2010. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/fev_2010/BJNR198000010.html.
29. NĚMECKO. Verordnung über die Erteilung einer Verwarnung, Regelsätze für Geldbußen und die Anordnung eines Fahrverbotes wegen Ordnungswidrigkeiten im Straßenverkehr (Bußgeldkatalog-Verordnung - BKatV). Online. Bundesministerium der Justiz. 2013. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bkatv_2013/BJNR049800013.html.
30. NĚMECKO. Strafgesetzbuch (StGB). Online. Bundesministerium der Justiz. 1871. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/BJNR001270871.html>.
31. NĚMECKO. Strafprozeßordnung (StPO). Online. Bundesministerium der Justiz. 1950. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/BJNR006290950.html>
32. NĚMECKO. Verordnung über die innerstaatliche und grenzüberschreitende Beförderung gefährlicher Güter auf der Straße, mit Eisenbahnen und auf Binnengewässern *) (Gefahrgutverordnung Straße, Eisenbahn und Binnenschifffahrt - GGVSEB). Online. Bundesministerium der Justiz. 2009. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/ggvseb/BJNR138900009.html>
33. NĚMECKO. Verordnung über den Betrieb von Kraftfahrunternehmen im Personenverkehr (BOKraft). Bundesministerium der Justiz [online]. 1975. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bokraft_1975/BJNR015730975.html#BJNR015730975BJNG000400311
34. POLSKO. Ustawa Prawo o ruchu drogowym. Kancelaria Sejmu [online]. 1997. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970980602/U/D19970602Lj.pdf>

35. POLSKO. Ustawa O kierujących pojazdami. Online. Kancelaria Sejmu. 2011. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110300151/U/D20110151Lj.pdf>.
36. POLSKO. Ustawa Kodex wykroczen. Online. Kancelaria Sejmu. 1971. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19710120114/O/D19710114.pdf>.
37. POLSKO. Ustawa Kodeks karny. Online. Kancelaria Sejmu. 1997. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970880553/U/D19970553Lj.pdf>.
38. POLSKO. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń. Online. Kancelaria Sejmu. 2003. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20032082023/O/D20032023.pdf>.
39. POLSKO. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>.
40. POLSKO. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń. Online. Kancelaria Sejmu. 2003. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20032082023/O/D20032023.pdf>.
41. POLSKO. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego. Online. Kancelaria Sejmu. 2023. Dostępne z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001897/O/D20231897.pdf>.
42. BELGIE. Arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique. Online.

- Code de la Route. 1975. Dostupné z: <https://www.code-de-la-route.be/fr/reglementation/1975120109~hra8v386pu>.
43. BELGIE. Loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière. Online. Code de la Route. 1968. Dostupné z: <https://www.code-de-la-route.be/fr/reglementation/1968031601~invynqx4tj>.
44. BELGIE. Arrêté royal du 30 septembre 2005 désignant les infractions par degré aux règlements généraux pris en exécution de la loi relative à la police de la circulation routière. Online. Code de la Route. 2005. Dostupné z: <https://www.code-de-la-route.be/fr/reglementation/2005014182~5yjza0ajqn>.
45. BULHARSKO. ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА. Online. Lex.bg. 1999. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2134649345>.
46. BULHARSKO. НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС. Online. Lex.bg. 1968. Dostupné z: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529>.
47. BULHARSKO. НАРЕДБА № Із-2539 ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2012 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ МАКСИМАЛНИЯ РАЗМЕР НА КОНТРОЛНИТЕ ТОЧКИ, УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОТНЕМАНЕТО И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО ИМ, СПИСЪКА НА НАРУШЕНИЯТА, ПРИ ИЗВЪРШВАНЕТО НА КОИТО ОТ НАЛИЧНИТЕ КОНТРОЛНИ ТОЧКИ НА ВОДАЧА, ИЗВЪРШИЛ НАРУШЕНИЕТО, СЕ ОТНЕМАТ ТОЧКИ СЪОБРАЗНО ДОПУСНАТО НАРУШЕНИЕ, КАКТО И УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 26 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 23.03.2018 Г.). Online. Lex.bg. 2013. Dostupné z: <https://lex.bg/laws/ldoc/2135830692>.
48. CHORVATSKO. Zakon o sigurnosti prometa na cestama. Online. Zakon.hr. 2023. Dostupné z: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama>.
49. KYPR. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972 (86/1972). Online. CyLaw. 1972. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1972_1_86/full.html.

50. KYPR. Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986 (174/1986). Online. CyLaw. 1986. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1986_1_174/full.html.
51. KYPR. Ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμος του 1997 (47(I)/1997). Online. CyLaw. 1997. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1997_1_47/full.html
52. KYPR. Ο Περί Άδειας Οδήγησης Νόμος του 2001 (94(I)/2001). Online. CyLaw. 2001. Dostupné z: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2001_1_94/index.html.
53. DÁNSKO. Bekendtgørelse af færdselsloven. Online. Retsinformation. 2018. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1710>.
54. DÁNSKO. Spirituskørsel (færdselslovens § 53). Online. Vidensbasen. 2020. Dostupné z: <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/65426ae2-b717-4908-b29a-f445241126de?showExact=true>.
55. ESTONSKO. Liiklusseadus. Online. Riigi Teataja 2010. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13335732>.
56. ESTONSKO. Karistusseadustik. Online. Riigi Teataja. 2001. Dostupné z: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122016014>.
57. FINSKO. Tieliikennelaki. Online. 2018. Dostupné z: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180729>.
58. FINSKO. Laki sakon ja rikesakon määräämisestä. Online. Finlex. 2010. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100754>.
59. FINSKO. Rikoslaki. Online. Finlex. 1989. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L23>.
60. FINSKO. Asetus päiväsakon rahamäärästä. Online. Finlex. 1999. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990609>.
61. FINSKO. Ajokorttilaki. Online. Finlex. 2011. Dostupné z: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110386#L9P92>.
62. FRANCIE Code de la route. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 2001. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074228/2024-02-18.

63. FRANCIE. Code pénal. Online. PARLEMENT FRANÇAIS. 1991. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/2024-02-18/.
64. ĚECKO. ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ. Online. Kodiko.gr. 1999. Dostupné z: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/46357/nomos-2696-1999>.
65. ĚECKO. Κοινή Υπουργική Απόφαση 21504/2601/2007 ΦΕΚ 623/Β/25-4-2007 Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών και Μοτοποδηλάτων (Σ.Ε.Σ.Ο.). Online. E-nomothesia.gr. 2007. Dostupné z: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-aytokinita/kya-21504-2601-2007.html>.
66. MAĎARSKO. 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 1975. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/1975-1-20-24>.
67. MAĎARSKO. 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2012. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2012-2-00-00>.
68. MAĎARSKO. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2012. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2012-100-00-00>.
69. MAĎARSKO. 156/2009. (VII. 29.) Korm. Rendelet a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2012. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2009-156-20-22>.
70. MAĎARSKO. 2000. évi CXXVIII. törvény a közúti közlekedési előéleti pontrendszeréről. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2020. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2000-128-00-00.20#SZ15>.
71. MAĎARSKO. 236/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a közúti közlekedési előéleti pontrendszeréről szóló 2000. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról. Online. Nemzeti Jogszabálytár. 2000. Dostupné z: <https://njt.hu/jogszabaly/2000-236-20-22>.

72. IRSKO. ROAD TRAFFIC ACT, 1961. Online. Irishstatutebook.ie. 1961. Dostupné z: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/1961/act/24/enacted/en/html>.
73. IRSKO. ROAD TRAFFIC ACT 2004. Online. Irishstatutebook.ie. 2004. Dostupné z: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2004/act/44/enacted/en/print#sec1>.
74. ITÁLIE. DECRETO LEGISLATIVO 30 aprile 1992 , n. 285 Nuovo codice della strada. Online. IL PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA. Portale Normattiva. 1992. Dostupné z: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1992-04-30;285!vig=>.
75. LOTYŠSKO. Ceļu satiksmes likums. Online. Latvijas Vēstnesis. 1997. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/45467-celu-satiksmes-likums#p51>.
76. LOTYŠSKO. Ceļu satiksmes noteikumi. Online. Latvijas Vēstnesis. 2015. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/274865-celu-satiksmes-noteikumi>.
77. LOTYŠSKO. Administratīvās atbildības likums. Online. Latvijas Vēstnesis. 2018. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/303007-administrativas-atbildibas-likums>.
78. LOTYŠSKO. Krimināllikums. Online. Latvijas Vēstnesis. 1998. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/88966-kriminallikums>.
79. LOTYŠSKO Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi. Online. Latvijas Vēstnesis. 2004. Dostupné z: <https://likumi.lv/ta/id/90540-parkapumu-uzskaites-punktu-sistemas-piemerosanas-noteikumi>.
80. LITVA. DĒL KELIŲ EISMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO. Online. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija. 2002. Dostupné z: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.BBE7D61A0416/asr>.
81. LITVA. ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR ĮGYVENDINIMO TVARKOS ĮSTATYMAS. Online. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija. 2015. Dostupné z: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4ebe66c0262311e5bf92d6af3f6a2e8b/asr>.
82. LITVA. LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMASIS KODEKSAS. Online. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija. 2000. Dostupné z: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.111555>.

83. LUCEMBURSKO. RECUEIL DE LÉGISLATION ROUTIÈRE. Online. Service central de législation. 2022. Dostupné z: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/route/20230101>.
84. MALTA. TRAFFIC REGULATION ORDINANCE. Online. LEGIŻLAZZJONI MALTA. 1931. Dostupné z: <https://legislation.mt/eli/cap/65/eng>
85. MALTA. MOTOR VEHICLES (DRIVING LICENCES) REGULATIONS. Online. LEGIŻLAZZJONI MALTA. 2004. Dostupné z: <https://legislation.mt/eli/sl/65.18/eng>.
86. NIZOZEMSKO. Wegenverkeerswet 1994. Online. Overheid.nl Wettenbank. 1994. Dostupné z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0006622/2023-04-19#HoofdstukXI>.
87. NIZOZEMSKO. Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990). Online. Overheid.nl Wettenbank. 1990. Dostupné z: https://wetten.overheid.nl/BWBR0004825/2023-07-01/#HoofdstukII_Paragraaf8_Artikel20.
88. NIZOZEMSKO. Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften. Online. Overheid.nl Wettenbank. 1990. Dostupné z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0004581/2024-01-01>.
89. PORTUGALSKO. Código da Estrada - CE. Online. Diário da República. 2013. Dostupné z: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/lei/2013-116041830>.
90. PORTUGALSKO. Código Penal - CP. Online. Diário da República. 1995. Dostupné z: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/1995-34437675>.
91. RUMUNSKO. Privind circulația pe drumurile publice. Online. Portal legislativ. 2002. Dostupné z: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/74028>.
92. RUMUNSKO. Pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată. Online. Portal legislativ. 2023. Dostupné z: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/274843>.
93. RUMUNSKO. Privind Codul penal. Online. Portal legislativ. 2009. Dostupné z: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/109854>.

94. SLOVINSKO. Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP). Online. Pravno-informacijski sistem. 2010. Dostupné z: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5793>
95. SLOVINSKO. Zakon o prekrških. Online. Pravno-informacijski sistem. 2002. Dostupné z: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2537>
96. ŠPANĚLSKO. Real Decreto Legislativo 6/2015, de 30 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley sobre Tráfico, Circulación de Vehículos a Motor y Seguridad Vial. Online. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. 2015. Dostupné z: <https://www.boe.es/eli/es/rdlg/2015/10/30/6/con>.
97. ŠPANĚLSKO Real Decreto 1428/2003, de 21 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento General de Circulación para la aplicación y desarrollo del texto articulado de la Ley sobre tráfico, circulación de vehículos a motor y seguridad vial, aprobado por el Real Decreto Legislativo 339/1990, de 2 de marzo. Online. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. 2003. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-23514>.
98. ŠPANĚLSKO. Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal. Online. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. 1995. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>.
99. ŠVĚDSKO. Trafikförordning (1998:1276). Online. Sveriges Riksdags. 1998. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/trafikforordning-19981276_sfs-1998-1276/.
100. ŠVĚDSKO. Ordningsbetskatalog. Online. Åklagarmyndigheten. 2024. Dostupné z: <https://www.aklagare.se/om-oss/dokument/ordningsbetskatalog/>.
101. ŠVĚDSKO. Lag (1951:649) om straff för vissa trafikbrott. Online. Sveriges Riksdags. 1951. Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1951649-om-straff-for-vissa-trafikbrott_sfs-1951-649/.

Internetové zdroje

1. Detroit Historical Society. Online. ENCYCLOPEDIA OF DETROIT. Dostupné z: <https://detroithistorical.org/learn/encyclopedia-of-detroit/model-t>
2. Český statistický úřad. Dopravní park – časové řady. 2023. xlsx. Online. In: Český statistický úřad. Praha, 2023. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/190601477/dopcr080123_2.xlsx/52ec24fe-d287-4c9f-bf33-4a9f1a0884a5?version=1.1
3. Eurostat. Online. Goods transport by road. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/road_go_ta_tott
4. Český statistický úřad. Infrastruktura silniční dopravy. 2023. xlsx. Online. In: Český statistický úřad. Praha, 2023. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/190601477/docr080123_2.xlsx/e3eee1f8-f9de-4e3d-a7c7-c3b8e49f4f61?version=1.1
5. BESIP. Zákon o silničním provozu s komentářem. Online. BESIP. 2024. Dostupné z: https://besip.cz/getattachment/Vzdelavani/Pravidla-silnicniho-provozu/zakon-c-361_2000-verze-BESIP-k-1-1-24.pdf?lang=cs-CZ
6. EUROSTAT. Population change - Demographic balance and crude rates at national level. Online. 2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_gind/default/table?lang=en.
7. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. Road safety: 20,640 people died in a road crash last year – progress remains too slow. Online. DIRECTORATE-GENERAL FOR MOBILITY AND TRANSPORT. 2023. Dostupné z: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/road-safety-20640-people-died-road-crash-last-year-progress-remains-too-slow-2023-10-19_en
8. POLITI. Bekendtgørelse af færdselsloven. Online. DANISH POLICE POLITI. 2023. Dostupné z: <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaek-kende-dokumenter/boeder/boeder-det-er-ikke-gratis-at-overtraede-faerdselsloven.pdf>.

9. RÅDET FOR SIKKER TRAFIK. Hold afstand. Online. Rådet for Sikker Trafik. 2023. Dostupné z: <https://sikkertrafik.dk/rad-og-viden/bil/faerdsregler/hold-af-stand/#:~:text=K%C3%B8rer%20du%20med%20for%20kort,en%20betinget%20frakendelse%20af%20k%C3%B8rekortet.>